

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

primele flori — pictură de TEODOR BOGOI ■

ROMÂNIA NEMURITOARE

oriunde aş fi

În plăcile de teracotă ale reşedinţei vieneze
am văzut rotindu-se
discurile olarilor din Transilvania.
Mi-am pus urechea pe lemnul scrinului sculptat
al lui Frederic cel Mare la Potsdam,
şi am auzit un foşnet carpatin.
Am aşezat Biserica Neagră
în domul din Colonia
şi i-am împrumutat
proporţii familiare.
Sfinxul Bucegilor
l-am scos din adîncul lacului Lemán
în care-l scufundaseră norii
şi am încununat cu el piscurile Alpilor.
Frescele bisericii San Marco din Venetia
le-am iradiat
cu albastrul de Voroneţ al cerului nostru sclipitor.
Am luat construcţiile suple ale Mangaliei
dăruind malurilor Mării Nordului, lângă Amsterdam,
expresia bucuriei noastre de viaţă.
Am întors capul de la Sfîntul Sebastian,
dar m-am închinat adînc
pînă cînd a trecut pe o rază de soare
Carul cu boi al lui Grigorescu
Prin Luvru.
De pe muntele Gellért am îmbrăţişat Dunărea
pentru că numai ea îmi înţelegea dorul,
asemenea cu al ei,
grăbindu-se spre ţara noastră.

Oriunde am fost, sînt sau aş fi,
văd lumea prin lentila Patriei mele
căreia-i aparţine
tot ce sînt,
tot ce gîndesc,
tot ce făptuiesc.

FRANZ JOHANNES BULHARDT ■
Traducere de NINA CASSIAN ■

CULTUL MUNCII, CULTUL CURAJULUI, CULTUL VALORII.

noptile de veghe şi muncă ale minerilor din uricani

Ca să respectăm cronologia, în toată această poveste a fost mai întîi o maşină. O combină de înalt randament sosită — în premieră în Valea Jiului — încărcată în trei vagoane. Vreo cincizeci de tone şi vreo două mii de piese, răzleţite în lăzi, un mamut care, coborît în abataj, ușurează şi scurtează munca, tîind în front cu o viteză mare de înaintare, cu opt metri mai mult pe zi decît în mod obișnuit.

A ajuns, nu cunoaștem amănunțele, la Petrila și oamenii au măsurat-o din ochi și au zis că nu se poate. Ascultătoare, combina a mai făcut un drum, pînă la Aninoasa, și oamenii au zis iarăși că nu se poate. Și uite așa, din cioc în boc, cum se spune, utilajul a fost repartizat Uricanilor, uneia dintre minele socotite mai noi, deschisă în 1949, cînd exploatarea a început la suprafață și oamenii au zis că se poate.

Și s-a putut.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

(Citiți reportajul în pag. 18)

PREȘEDINȚII NICOLAE CEAUȘESCU ȘI LUIS CABRAL DINTRE ROMÂNIA ȘI

La sosirea pe pământul românesc, poporul nostru a adresat președintelui Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau, Luis Cabral, un tradițional bun venit, salut pe care noi, românii, știm să-l spunem cu toată căldura, cu toată stima și simpatia tuturor acelor ce-și fac din cauza vieții o cauză a fericirii poporului lor și a colaborării frățești cu celelalte popoare ale lumii.

Vizita în România a tovarășului Luis Cabral este un moment de seamă în dezvoltarea relațiilor prietenești dintre Republica Socialistă România și Republica Guineea-Bissau, ea urmînd întîlnirilor, de asemenea foarte importante, pe care președintele Nicolae Ceaușescu le-a avut, la București și pe pământul Africii, cu conducătorii P.A.I.G.C., ea fiind, de fapt, expresia ascendenței bunelor relații, fondate pe mari idealuri progresiste, între cele două țări și popoare.

După ceremonia de primire a înaltului oaspete, ceremonie la care numeroșii locuitori ai Capitalei, aflați pe traseul spre Aeroportul internațional Otopeni și la fața locului, s-au asociat, aclamînd pe solul Republicii Guineea-Bissau și, prin el, cauza înaltă a tînărului stat african, coloana oficială s-a îndreptat spre reședința rezervată președintelui Luis Cabral pe durata vizitei sale în România. Din mașina deschisă, aflată în fruntea coloanei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Luis Cabral au răspuns cu toată căldura ovațiilor și numeroaselor semne de prietenie ale mulțimii. Ceremonia și frumoasele sentimente care au marcat-o au fost astfel o fructuoasă deschidere a programului de întîlniri oficiale dintre cei doi președinți.

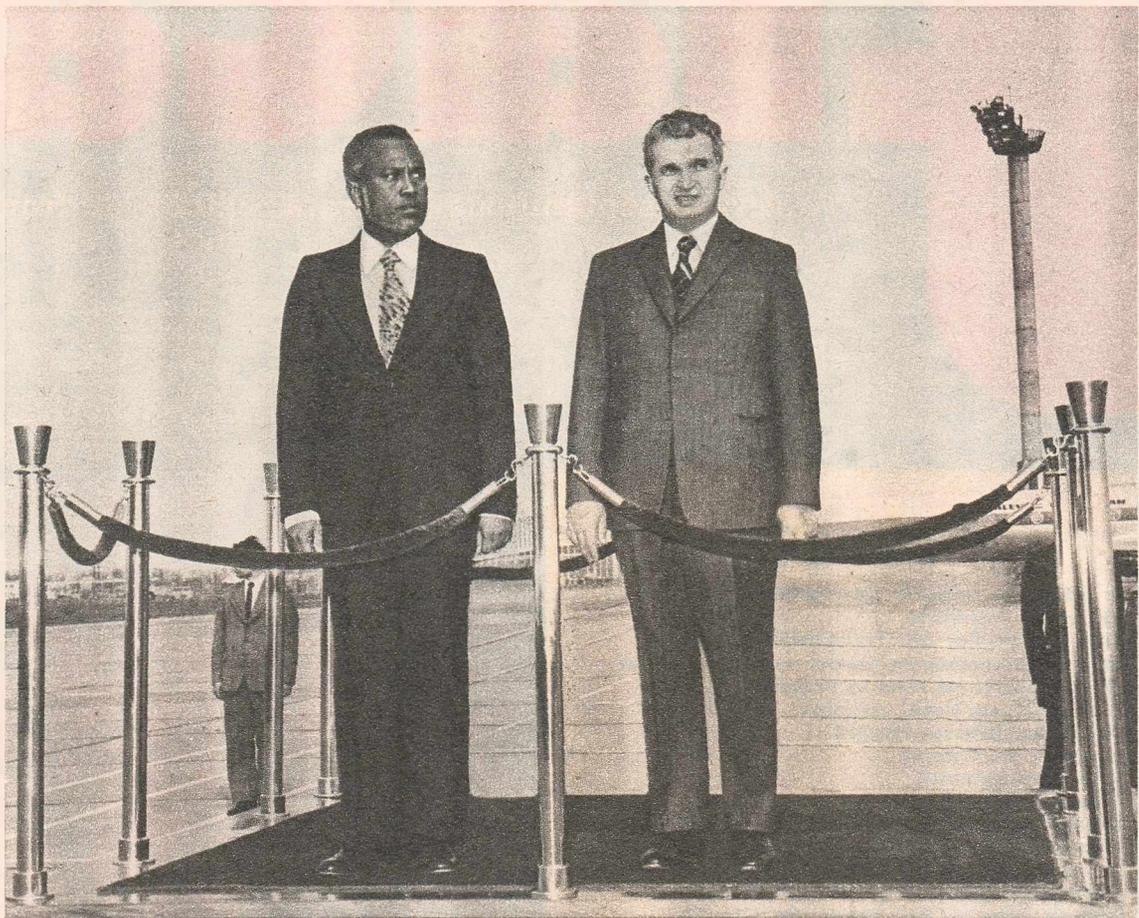
Este semnificativ că în toastul rostit la dineul oferit de președintele Nicolae Ceaușescu, președintele Luis Cabral a ținut să sublinieze, în fraze pline de căldură și recunoștință, rolul jucat de România în sprijinirea afirmării internaționale a personalității statului Guineea-Bissau. «...Republica Socialistă România — a spus tovarășul Luis Cabral — a fost întîia țară din lume care a semnat, împreună cu reprezentanții legitimi ai poporului nostru, primul act oficial internațional recunoscînd, de fapt, personalitatea internațională a poporului nostru. Acest document istoric, semnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu și de mult iubitul nostru conducător, tovarășul Amilcar Cabral, îl avem totdeauna prezent în memoria noastră și îl putem considera ca un steag, ca un ghid care orientează relațiile sănătoase și strînse dintre poporul român și poporul din Guineea-Bissau.»

Tovarășul Luis Cabral, apreciind prezența sa la București ca o continuare a relațiilor care au existat dintotdeauna între Partidul Comunist Român și P.A.I.G.C., a solidarității României față de lupta de eliberare a poporului din Guineea-Bissau a arătat, în cuvinte emoționante, recunoștința țării sale și a partidului ei conducător pentru ajutorul concret oferit de România în toate domeniile — politic, diplomatic, moral și material — în timpul îndelungatei lupte duse pentru eliberarea națională a poporului din Guineea-Bissau.

Toastînd, președintele Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că prima vizită în România a președintelui noii republici Guineea-Bissau va fi rodnică. «Sînt convins că — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — în cursul convorbirilor pe care le vom avea vom ajunge la concluzii și înțelegeri corespunzătoare cu privire la colaborarea țărilor noastre în noile condiții. Vă pot asigura că poporul și guvernul român vor face totul pentru a dezvolta o colaborare cît mai largă, în toate domeniile de activitate, pentru ca relațiile dintre țările și popoarele noastre să fie bazate pe deplină egalitate în drepturi, să contribuie la învingerea unor greutăți și să ducă la dezvoltarea economico-socială a ambelor state.»

Convorbirile oficiale, începute într-o primă rundă la Palatul Republicii, la 8 aprilie, au relevat cu satisfacție statornicirea unor strînse raporturi de prietenie, colaborare și solidaritate militantă între România și Republica Guineea-Bissau. Cei doi președinți au exprimat hotărîrea comună de a adînci și extinde această prietenie, de a perfecționa colaborarea pe plan politic, economic, social, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de activitate. S-a evidențiat interesul celor două țări pentru promovarea unei cooperări rodnice și de durată în industrie, agricultură, în alte sectoare ale vieții economice.

Într-o atmosferă de căldă înțelegere și prietenie, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Luis Cabral au avut schimburi de opinii asupra situației internaționale. În acord cu năzuințele de pace și independență națională a celor două popoare, s-au apreciat victoriile forțelor progresiste de pe continentul african, din toată lumea. Cei doi președinți au reafirmat solidaritatea militantă a Partidului Comunist Român și a Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde cu lupta popoarelor pentru independență politică și economică, pentru dreptul la dezvoltare liberă și independentă. S-a reînnoit, totodată, hotărîrea celor

La sosirea pe Aeroportul Otopeni

Pe traseu, ovații și aplauze, călduroase manifestări de stimă din partea a mii și mii de locuitori ai Capitalei

doi țări de a contribui, prin acțiuni ferme și unite, la abolirea definitivă a vechii politici imperialiste coloniale și neocoloniale, la așezarea unei noi ordini economice și politice mondiale, la construcția unei lumi mai drepte și mai bune.

După încheierea primei runde a convorbirilor oficiale, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Luis Cabral au vizitat, împreună cu persoanele oficiale participante la convorbiri, întreprinderea «Semănătoarea» din Capitală.

Pe traseul spre întreprindere, precum și în incinta acesteia, mii de oameni ai muncii au făcut o călduroasă manifestație de simpatie tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Luis Cabral. Vizita la «Semănătoarea» a oferit înalților oaspeți străini posibilitatea de a lua cunoștință, la fața locului, cu producția de mașini agricole românești, cu cele peste 150 tipuri de mașini, din ce în ce mai per-

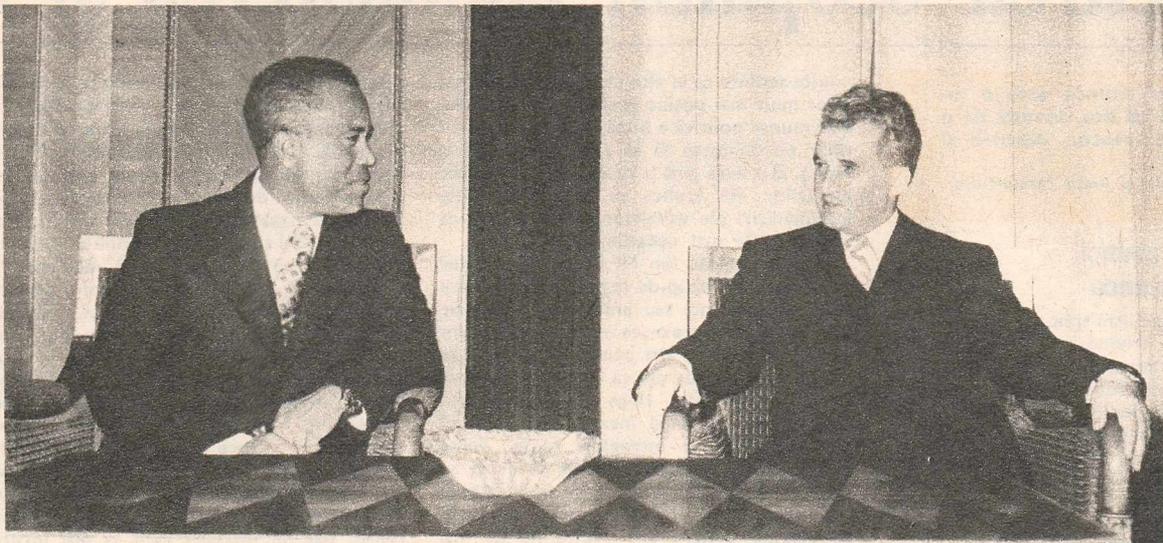
fecționate, capabile să slujească în cel mai înalt grad dezvoltarea agriculturii. Pentru președintele Nicolae Ceaușescu întîlnirea cu specialiștii întreprinderii și cu ministrul de resort a constituit încă un prilej de lucru, de discuții operative privind accentuarea profilării întreprinderii pe anumite tipuri de mașini de mare productivitate. La sfîrșitul vizitei, președintele Luis Cabral a scris în cartea de onoare a «Semănătoarei» frumoase cuvinte de apreciere a muncii colectivului întreprinderii. În cursul aceleiași dimineți, șeful statului Guineea-Bissau a vizitat noul cartier de locuințe bucureștean Drumul Taberei.

La închiderea ediției revistei noastre, vizita președintelui Consiliului de Stat din Republica Guineea-Bissau în România se află în plină desfășurare.

TUDOR OCTAVIAN ■

DAU O NOUĂ EXPRESIE SOLIDARITĂȚII MILITANTE

REPUBLICA GUINEEA-BISSAU

În timpul vizitei protocolare

Tovarășă Elena Ceaușescu s-a întâlnit cu tovarășă Maria Eugenia Neto

În cursul dimineții de marți, 6 aprilie, tovarășă Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., s-a întâlnit cu tovarășă Maria Eugenia Neto, soția președintelui Republicii Populare Angola, care face o vizită în țara noastră. În cursul întrevederii, desfășurată într-o atmosferă de caldă cordialitate și prietenie, tovarășă Maria Eugenia Neto a împărtășit din lupta poporului angolez pentru reconstrucția patriei, pentru o Angolă liberă, independentă, unită și prosperă. Tovarășă Elena Ceaușescu, subliniind rolul esențial al președinților României și Angolei la dezvoltarea continuă a bunelor relații de prietenie și solidaritate dintre P.C.R. și M.P.L.A., dintre cele două popoare, a relevat faptul că poporul român urmărește cu profundă simpatie și satisfacție lupta dusă de poporul angolez, sub conducerea M.P.L.A., pentru consolidarea independenței, pentru dezvoltarea economică și socială de sine stătătoare.

Marți, 6 aprilie, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, la cererea acestuia, pe ambasadorul la București al Republicii Senegal, Ibrahima Boye. Ambasadorul senegalez a transmis președintelui Nicolae Ceaușescu un mesaj din partea președintelui Republicii Senegal, Leopold Sedar Senghor, mesaj însoțit de cordiale urări de succes în activitatea desfășurată de președintele român pentru binele și fericirea poporului. Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat pe oaspete să transmită președintelui Leopold Sedar Senghor salutul său prietenesc și cele mai bune urări. Întrevederea s-a desfășurat într-o ambianță prietenească.

◀ La dineul oficial

stimularea spiritului critic înseamnă clarificarea scopului, cunoașterea și as

«Pentru fiecare comunist, pentru fiecare cetățean, munca este o îndatorire fundamentală, de onoare. Fiecare trebuie să dea dovadă de o înaltă conștiință profesională, competență, spirit creator, dăruire și pasiune în muncă...»

(Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste)

munca înobilează pe om numai atunci când omul vrea să-și înobileze munca

1. «Sînt tîmplar și fiu de tîmplar. Îmi place lemnul. Pot să privesc la fibra lemnului de brad ceasuri întregi, așa cum unora le place să stea singuri pe malul unui rîu și să privească apa. Cele mai proaspete și senine amintiri ale copilăriei mele vin din diminețile cînd, după ce mă spălam cu apă rece pe obraz, ieșeam în curte să mă uit la tata cum croiește lemnăria unei mobile. Așteptam cu nerăbdare clipa în care primeam din mîinile tatii o șipcă abia geluită, mătăsoasă sub degete, și sclipitor de albă. Eram primul om care vedea minunea aceea de alb umed și curat, aflat în miezul copacului. Îmi plăcea, de asemenea, să privesc mîinile tatii cînd trasa cu creionul, gînditor, respectuos, niciodată grăbit, locul unde urma să taie ferăstrăul. Am 27 de ani, acum lucrez la Atelierele de prototipuri mobilier al Combinatului de prelucrare a lemnului din Rîmnicu Vilcea și știu precis că-mi place meseria asta a mea. O garnitură de mobilă cu linia simplă și senină, o lucrătură precisă și sigură, o culoare ușoară, discretă și prietenoasă, un proiect, prin urmare, în care cineva a pus inteligență și sensibilitate — toate reușesc să mă facă mîndru de meseria mea și de mîinile mele. Cînd, cu doi ani în urmă, combinatul a înființat fabrica de mobilă, am avut norocul să lucrez chiar la prototipul primei garnituri. Un an și mai bine treaba n-a mers prea grozav. Nu era vina unuia sau a altuia fiindcă, dacă e să vorbim de-o vină, ea era cam a tuturor. Și nici nu e cazul să numim vină faptul că nu dădeam marfă de calitate. Marea majoritate a muncitorilor au abia 20 de ani. Au urmat o școală profesională, ori cîteva luni de calificare la locul de muncă tinerii aceștia ai combinatului, și iată că trebuie să facă muncă de meșteri bătrîni. Avem mașini, e drept, mașinile par să-și vadă de lucru indiferent de starea ta sufletească, de faptul că-ți place sau nu ceea ce faci. E numai în parte adevărat. Eu, Mihai Mihăiescu, tîmplar cu 7 ani de meserie, știu că mașinile sînt exact cum ești și tu. Și mai știu că așa cum tata, la începutul meșteșugului său, cu două-trei scule simple, mereu aceleași, zilnic, ani în șir aceleași, devenite ființă din ființa lui, putea să dea niște lucruri trainice și minunate, tot astfel poate mașina, cînd vîi la lucru cu ideea că nu cunoști, de fapt, decît primele file din manualul profesiei.»

2. «Mă numesc Gheorghita Moraru. M-am născut în comuna Dăești-Fedeleşani, din județul Vilcea. Mai bine-zis, într-o comună la șapte km de orașul Rîmnicu Vilcea. Lucrez în combinat din anul 1970, de la 17 ani. Sînt muncitoare la o mașină de ștanțat furnir din Secția placaje, plăci, furnire. În prezent urmez Liceul industrial forestier. Am venit la combinat cum vine toată lumea. Eram nouă copii și le-am spus părinților că vreau să urmez o meserie. Fiindcă din comuna mea mulți lucrează la combinat, m-am gîndit că asta ar trebui să fac și eu. Am pornit-o spre oraș, mergînd zilnic pe jos șapte km ca să revin seara acasă, tot șapte km, și tot pe jos. Mersul acesta pe jos mi-a dat vreme să mă gîndesc la o mulțime de lucruri. Bunăoară, că nu merită atîta efort, dacă nu devii de la o zi la alta meseriaș mai bun, dacă nu ești apreciat. În cei șase ani am observat că o seamă din consăteni s-au mulțumit cu ce-au deprins în primele zile. În felul ăsta mîinile ajung să fie din ce în ce mai pricepute, dar mintea lucrează din ce în ce mai puțin. Sînt la noi și fete ambițioase care se pregătesc pentru facultate. Cred că momentul cel mai dificil din tinerețea noastră vine în clipa în care crezi că, în sfîrșit, nu mai ești un oarecare,

că ai realizat ceva. Am trăit și eu clipa aceasta de mulțumire, privind la cei cîțiva mai slab pregătiți decît mine, dar m-am trezit repede și astăzi știu că trebuie să-i număr numai pe cei mai buni decît mine. De aceea, orele mele zilnice de muncă în combinat sînt, de la un timp, ore de școală unde învăț ce fel sînt oamenii, cum muncesc, cum trăiesc, ce vor de la viață. Unii se plîng că treaba la mașina de care răspund e plictisitoare. Dacă te interesează numai mașina, munca poate să fie și plictisitoare și grea».

3. «Mă numesc Ion Dascălu și sînt fiu de țărani cooperatori din comuna Amărăști. Am 8 clase și încă 2 profesionale, în meseria de mașinist la Secția placaje, plăci, furnire. În prezent, urmez anul III la liceul seral și lucrez în trei schimburi la mașina de rectificat plăci pentru export. Tata voia să urmez liceul teoretic, dar eu i-am spus că asta ar însemna să pierd patru ani. Acum mă gîndesc că felul meu de a fi e să mă ocup de treburile zilei, conștiincios și fără multe nazuri, avînd mereu în față ziua de mîine. Sînt activist al Comitetului județean al U.T.C., îmi dau toată silința să mă achiț frumos de sarcini, mă pregătesc în sinea mea pentru muncă politică. Dacă i-am spus tatii că țin să am o meserie la bază și pentru că aș vrea să fac muncă politică și organizatorică, știind foarte bine ce e aceea muncă și cum vede lucrurile un muncitor. S-ar putea zice că lucrul la mașina de rectificat nu e chiar foarte vesel. E adevărat. Sînt utilaje de import, proiectate să u suce, de exemplu, plăcile sau furnirul. Cine le-a proiectat a avut mare grijă de ce se va întîmpla cu placa sau furnirul, dar s-a gîndit mai puțin la muncitorul care le servește. Mă gîndesc adesea că munca politică pe care o voi face, dacă se va alege din mine, pînă la urmă, un bun activist de partid, va avea în vedere nu randamentul mașinii, ci asigurarea acelor condiții de muncă unde muncitorul să caute cu plăcere, cu pasiune, randamentul maxim al meseriei lui».

4. «Mă numesc Ion Nedeluș. Lucrez la freză în atelierul mecanic de aproape 4 ani. Sînt, de loc, din comuna Budești, unde dealtfel și locuiesc. Asta înseamnă că fac zilnic, naveta la combinat. Sînt căsătorit, soția mea lucrează la Combinatul chimic de la Govora, avem doi copii. Trebuie să spun că naveta soției mele este mai complicată decît a mea fiindcă ea vine din Budești în oraș și de aici la autobuzul pentru Govora. Am 25 de ani și, din cele zise pînă acum, rezultă că ziua mea, de dimineață pînă seara, nu-i prea ușoară. Adevărul este că am o mulțime de treburi în combinat. Sînt secretar U.T.C. și, în plus, lucrez la atelierul mecanic unde campania de autoutilitare se vede cel mai bine. Practic, ajung acasă cam după ceasurile opt seara. N-aș vrea să se înțeleagă din toate astea că urmăresc o muncă mai ușoară. Mie, pur și simplu, îmi place munca pe care o fac. Îi sînt dator inginerului Octavian Fota pentru încrederea ce ne-o arată, nouă, tinerilor din atelier, ori de cîte ori pune la punct ideea unei noi mașini sau instalații. Ideile inginerului Fota au dus la ambiție mare pe mulți. Dintr-un simplu atelier mecanic am devenit un fel de mică fabrică de mașini. Aici am pus la punct instalația, unică în țară, de stratificat-densificat lemnul. Ea produce un material extrem de util industriei și care altfel se importa. E vorba de un lemn dens și dur, din care se pot face chiar roți dințate. Lucrez într-un combinat care, deși nu se numără printre cele mari, e fruntaș pe ramură. Sîntem apreciați și pentru munca politică pe care o ducem. De fapt, nu facem mai

multe ședințe ca în alte părți. De fapt, facem chiar mult mai puține ședințe decît înainte. Dar munca politică e bună cînd dăm fiecărui tînar posibilitatea să se simtă atașat de o idee și să o ducă pînă la capăt. Iar majoritatea lucrărilor din atelier se referă la unele îmbunătățiri ale utilajelor, astfel ca munca la ele să fie mai ușoară».

5. «Mă numesc Ion M. Popa. Sînt sculer matrișer și mă ocup, de regulă, de realizarea unor produse noi sau unicate. E o situație pe care și-o dorește orice meseriaș. Am ajuns destul de anevoie aici pentru că sînt o fire retrasă. Șansa mea era ca cineva să observe ce știu și, mai ales, ce-aș fi în stare să fac dacă mi se dă toată încrederea. Cred că mi-am întîlnit în întregime șansa. Toate aceste mașini importate cu ani în urmă au cusurul că se strică acolo unde te-ai aștepta mai puțin. E teribil de greu să procuri piese de schimb pentru ele. Multe nu se mai fabrică și, dacă ceri cîteva piese, riști să

plătești ca pentru un nou proiect. Una din aceste piese delicate s-a chemat «rolă de alimentare» și fără ea mergea prost nu numai o mașină, ci toată fabrica de mobilă. Mi s-a spus: dumneata, Ion M. Popa, poți să faci asta? Aveam de-acum cîteva lucruri prin care-mi cîștigasem încrederea și am spus da. Cred că astfel trebuie să fie drumul fiecăruia spre locul potrivit lui: de la modestie și anonim la lucrul unic, de mare performanță. La venirea mea aici aveam, e drept, bune certificate de sculer matrișer, dar tot de la «vopsitul cu pensula», cum se zice între muncitori, am pornit. De ce? Fiindcă firma ți-o faci numai între oamenii unde lucrezi ani mulți și harnici. Altfel, multe alte lucruri despre mine n-am ce spune: am 25 de ani, sînt căsătorit, am încercat chiar un examen de admitere la Institutul de arhitectură. Regret, desigur, că n-am reușit, dar nu într-atît încît să mai încerc din nou». **TUDOR OCTAVIAN ■**

pentru ca fiecare constructor să înțeleagă că linia dreaptă trebuie să fie în orice împrejurare dreaptă

...Teatrul Național, Palatul sporturilor și culturii, Spitalul dr. Gh. Marinescu, hotelurile Intercontinental, Modern, Dorobanți, școli, grădinițe, creșe pentru copii..., 120 000 de apartamente. Cît populația unui mare oraș. Iată, pe scurt, bilanțul celor cîtorva mii de constructori care lucrează în întreprinderile de construcții montaj bucureștene, pentru cincinalul 1971—1975 și pe care l-au îndeplinit în 4 ani și 61 de zile. Și, ceea ce puțini dintre noi știm, faptul că aceste mii de constructori, majoritatea lor covârșitoare, nu sînt bucureșteni. Sînt de pretutindeni din țară, navetiști care inundă diminețile gările și autogările, locatarii căminelor de nefamiliiști, sînt flo-tanții... Am scris nu odată cu emoție despre acești oameni care înalță casele noastre, operele lor sînt făcute să dureze timpului și generațiilor, și voi lua oricînd condeiul în mînă s-o fac din nou, atunci cînd actele lor o merită. Recenta plenară a Sectorului de partid Construcții a analizat, într-un spirit de înaltă obiectivitate, gradul în care conștiința acestor constructori acționează, se manifestă concret în fapte de viață și de muncă, pe șantiere, acolo unde se toarnă betoanele, unde cresc casele, dar și oamenii. «Etalonul dezvoltării conștiinței socialiste — se specifică în informarea prezentată în fața activului de partid — îl constituie nu gradul de asimilare a unor adevăruri abstracte sau teme filozofice despre rolul conștiinței, ci tocmai gradul de participare conștientă la soluționarea optimă a sarcinilor construcției socialiste, abnegația și dăruirea materializate în remarcabile fapte de muncă în toate sferile activității sociale». În speță, în această activitate de mare importanță socială care marchează de fapt epoca noastră actuală: construcțiile de locuințe, de edificii culturale, de orașe întregi... Și ies în evidență, se reliefează aproape singure, acele fapte cu adevărat remarcabile, inițiativele de valoare care au ridicat stacheta muncii și realizărilor. Astfel, la Institutul Proiect-București: «Fiecare proiectant — un participant activ la ridicarea eficienței investițiilor»; pe toate șantierele centrale: «Să construim mai bine, mai mult și mai ieftin»; la întreprinderea de construcții panouri din prefabricate din beton: «Să montăm 2,5 apartamente pe zi de fiecare macara»; la întreprinderea de utilaj-transport: «Fiecare constructor să lucreze o zi pe săptămînă cu carburanți economisiți»... și multe alte inițiative care împreună cu numeroase concursuri pe meserii, cu acțiunile de ridicare a calificării profesionale (în care s-a reușit să fie cuprinși o mare parte dintre navetiști și tineri ce locuiesc în căminele de nefamiliiști), cu zilele și săptămînile de lucru record sau model, au impulsivat ritmul de muncă pe șantiere, au ridicat calitatea lucrărilor, au

contribuit la folosirea mai bună a timpului de lucru. În cincinalul de referință, 1971—1975, acest sector, în general deficitar în forță de muncă, a izbutit să califice 15 975 muncitori, iar un alt mare număr de constructori să-și însușească mai repede noile tehnologii și noile metode de lucru. Dar se constată și lipsuri serioase asupra cărora activul insistă îndelung, studiază cu minuțiozitate cauzele lor, mai ales măsurile corespunzătoare, cele mai eficiente, mai rapide și mai sigure pentru remedierea lor. Pentru eradicarea unor mentalități învechite, a lipsei de interes față de această cauză generală care sînt construcțiile, a atitudinilor reprobabile față de muncă. «O slabă preocupare au manifestat organizațiile de partid pe linia creșterii răspunderii comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, față de calitatea lucrărilor de construcții». Uneori, colective întregi, întreprinderi cu tradiție sînt compromise din cauza unor lucrări de proastă calitate. Se mai manifestă deficiențe la punerea în operă a betoanelor, cînd, din neglijența unora se deplasează cofrajele, iar casele și edificiile noastre nu mai urmează fireasca, simpla, dreapta linie dreaptă, cînd semeața verticală devine oblică, iar unghiurile drepte se ascut ori se lăbărțează... Numeroase alte abdicări nu doar de la valorile geometriei elementare, nu doar de la valorile esteticii și ale economiei noastre, ci și de la valorile normelor morale, de la linia dreaptă a conștiinței și eticii noastre. Multe echipe lucrează cu superficialitate, dar și multe cadre tehnice și de conducere nu controlează și nu supraveghează cu rigurozitate, competență și conștiinciozitate.

«Informăm plenara — se mai preciza în informarea biroului comitetului de partid — că în domeniul reducerii cheltuielilor la 1 000 lei producție, organele și organizațiile de partid, sindicat, și U.T.C. au desfășurat o insuficientă muncă politică pe linia creării unui climat de ordine și disciplină la toate locurile de muncă. Așa se explică faptul că, pe anul 1975, Centrala de construcții montaj a municipiului București nu a realizat planul cu 130 milioane lei». Și se analizează în continuare, cu același spirit critic și autocritic, cauzele nerealizării sarcinii de reducere a prețului de cost. Pe șantiere se risipește încă multe materiale, nu sînt bine gospodărite, datorită calității slabe a lucrărilor se cheltuiește încă mult cu remediile și refacerile, nu se folosesc la întreaga capacitate utilajele și mijloacele de transport. Iată un singur exemplu: în 1975, indicele de folosire a timpului de lucru a fost de 96,13 la sută. Dacă timpul de muncă efectiv lucrat ar fi fost cu un singur procent mai mare, s-ar fi redat circuitului productiv de pe șantiere 8 400 000 ore, ceea ce echivalează cu un număr de 310 muncitori care, la nivelul producției realizate, ar fi condus la un spor

până la urmă, narea lui liberă

de producție de 31 milioane lei. Pentru remedierea grabnică a acestor neajunsuri, ca și a altora neenumerate, cea mai sigură și deplină metodă rămâne, desigur, **responsabilitatea**. Un bun conducător, fie el șef de echipă sau director, un om de conștiință și de acțiune, om de autoritate, om care știe să se facă responsabil de ceea ce se petrece în sfera activității sale, iată cine ar putea remedia multe din lipsurile existente. Activul de partid a criticat aspru moda și metoda pe

care le întronaseră multe cadre de conducere din întreprinderile centralei, de a-și justifica lipsurile, în loc să lupte pentru remedierea lor, cerind altora să facă asta, de a scoate cauzele în afara întreprinderii lor, de a da vina pe alții.

Consensul unanim al plenarei a fost ca **«fiecare să-și facă datoria, să-și rezolve problemele în conformitate cu răspunderea pe care o are»**.

CICI IORDACHE ■

o uzină de idei, contemporană cu prezentul

«Noi producem atât idei cât și obiecte materiale». Iată menirea Institutului de cercetări pedagogice și psihologice din București, așa cum o privesc înșiși comunistii care lucrează în acest important for științific al țării. Accentul cade, bineînțeles, pe idei, producția materială — îndeosebi filme didactice pentru televiziune — deși importantă valoric, menținându-se pe al doilea plan. Institutul trebuie să fie, în esență, o uzină de idei și tocmai acest caracter a conferit un interes deosebit dezbatărilor recente prilejuite de darea de seamă a biroului organizației de bază privind modul în care se desfășură programul de activitate ideologică al partidului.

Nimic festiv în această adunare de pedagogi și psihologi, adică preocupăți de problemele profesiei și frământați de întrebarea dacă institutul lor este cu adevărat contemporan cu 1976. Răspunsul este nuanțat, oglindind, în mare măsură, starea actuală a științelor pedagogice și psihologice din țara noastră, succesele și insuccesele lor.

Adevărat, a crescut capacitatea institutului de a corela cercetările cu direcțiile formulate în Program, de a oferi soluții la probleme ridicate de economia națională, de educație și cultură, de școală, într-un cuvânt, de viață. Merită subliniată concentrarea eforturilor asupra unor teme prioritare izvorite din exigențele sociale, din cerințele dezvoltării și modernizării învățământului, în scopul unei mai bune pregătiri a forței de muncă necesare avântului general al economiei românești. Cercetările, ale căror rezultate au fost furnizate beneficiarilor de contract și instituțiilor colaboratoare, au abordat probleme legate de educația prin muncă, de implementarea datelor ergonomice în proiectare, în orientarea, selecția și repartizarea profesională, de procesul de învățare, creativitatea, perfecționarea conținutului educației etc. Acest ansamblu de preocupări vizează formarea omului nou, atât prin conținutul cercetărilor respective, cât și prin sprijinul efectiv acordat unor unități școlare, de învățământ superior și de producție.

Să menționăm, în acest context, o cercetare cu un caracter de nouitate absolută și cu multiple implicații pentru viitor. Este vorba de modelul unui complex școlar în vederea pregătirii prin și pentru muncă a elevilor, rezultat al unei ample documentări de specialitate, al cunoașterii directe a rezultatelor obținute în această direcție de alte țări și al înmănușării într-o concepție unitară și originală a concluziilor desprinse dintr-o cercetare de teren în județul Teleorman care a durat mai mulți ani. Destinat să răspundă, pe planul educației, cerințelor socio-economice ale unui județ în rapidă dezvoltare, complexul deschide noi perspective în integrarea cercetare-învățământ-producție prin dimensiunile sale fizice și prin modul său de organizare; el permite să se țină seama într-o măsură mai mare ca până acum de triada: cerințele economiei, aptitudinile și dorințele elevilor. Experimentul a depășit, de altfel, faza creion-hirtie: complexul se va construi la Alexandria și va asigura, în final, o gamă largă de activități pentru trei mii de elevi, o adevărată uzină-școală, prima de acest tip în țara noastră, anume construită în acest scop.

«Trebuie să participăm mai activ — s-a subliniat în darea de seamă — la fundamentarea științifică a proceselor de educație,

în mod corespunzător cu parametrii noii etape, la stabilirea obiectivelor pedagogice ale formării personalității comuniste în concordanță cu idealul educativ al societății socialiste și, în perspectivă, al societății comuniste. Cercetările noastre de psihologie și pedagogie trebuie să ducă la procedee eficiente de educare a capacităților de gândire științifică și creativă, de formare a aptitudinilor și deprinderilor solicitate de profesiunile tot mai intelectualizate ale noii societăți». Cerințe cărora, din păcate, institutul nu le face față decât parțial. S-a recunoscut deschis: «dacă în clipa de față ni s-ar cere să precizăm obiectivele învățământului românesc în societatea socialistă multilateral dezvoltată pentru toate nivelele și obiectele de învățământ, nu am putea să prezentăm decât elemente parțiale...» Nu dispunem de o fundamentare teoretică a învățării, bazată pe cele mai recente cercetări de psihologie, de teoria cunoașterii, de axiologie (teoria valorilor) și elaborată în lumina concepțiilor socialiste despre educație.

Și nu e vorba numai de neîmpliniri pe planul pur profesional, ci și pe unul pur uman. «Dacă apelăm la datele noastre biografice, vedem că sîntem fii de muncitori, de țărani și de intelectuali, veniți aci pentru ca să realizăm idealurile părinților noștri. Ce fel de fii de muncitori și de țărani sîntem dacă unii din noi au uitat **spiritul muncitoresc de muncă, cultul pentru timpul util de muncă, datoria de a participa ca parteneri demni și egali la schimbul de valori științifice?**» Din modul în care selectăm și utilizăm bibliografia științifică, din modul în care studiem și valorificăm cercetarea efectuată în alte centre din țară sau chiar de către colegi din institut, rezultă o oarecare lipsă de respect pentru ceea ce este bine realizat la noi.

Iată, scoase la iveală, deficiențe serioase. După cum spuneam la început — și după cum era de așteptat la un colectiv cu un nivel intelectual și ideologic atât de înalt — comunistii de la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice nu s-au adunat în ședință ca să se felicite reciproc și să consfințească bilanțuri festive, ci pentru ca să-și facă un sever examen de conștiință. Trăiesc ei, nu numai fizic, ci și prin nivelul cercetărilor și al preocupărilor, al rezultatelor în activitatea practică, în 1976? În ce măsură s-au creat premisele ca, alături de cercetarea aplicativă, să se extindă și cercetarea fundamentală, care singură, și în domeniul pedagogiei și psihologiei — științe în furtunoasă prefacere și expansiune — poate sugera rezolvări de anvergură, idei cu adevărat innoitoare și nu marcate de un practicmism îngust, care să aducă o contribuție la rezolvarea unor probleme majore ale societății noastre?

Firește, nu avem posibilitatea să intrăm în amănuntele discuțiilor pasionate purtate de acei care, după cum plastic remarca unul din participanți, «prin menire sînt educatori nu numai ai altora, ci și ai propriei persoane». Dublă menire, dublă responsabilitate. Nu s-au dat răspunsuri exhaustive la toate aceste întrebări, poate că ele nici nu s-au conturat încă, dar tocmai curajul de a le aborda frontal justifică încrederea că Institutul de cercetări pedagogice și psihologice este, realmente, contemporan cu prezentul.

LIONEL NIȚESCU ■

vasile foamete îi răspunde tovarășei ababei

Acum patru ani, Vasile Foamete avea 26 de ani și credea că se poate totul cu condiția, desigur, să pună el mina. O mină grea și iute ca și vorbele pe care le spunea în ședințe, ca și mersul înspre biroul directorului și înapoi, ca și felul în care lua hotărârile și renunța la ele. În perioada aceea, tinerii din organizația de tineret pe care o conducea erau cei indisciplinați, lenesii și recalcitrantii, oile negre ale întreprinderii. Pe scurt, lucrurile stăteau cam așa: cîț erau ucenici, meșterii îi trimiteau după țigări pentru ca apoi să le reproșeze că nu învățaseră nimic; sculele lipseau, cei în vîrstă refuzau să-i ajute și în ședințe ei erau cei ce nu-și realizau norma; conform principiului: am fost și noi ca voi, noi avem familii grele, o să vedeți voi mai tîrziu, lucrările cele mai rentabile erau repartizate vîrstnicilor, iar în adunările de producție dovada cea mai elocventă a dezinteresului tineretului era tocmai faptul că acesta abia cîștiga cîț să-și plătească gazda. Atunci, a zis Vasile Foamete: Nu, tovarășii! Nu sîntem nici la Academie, nici la Banca Mondială. Cine muncește, bine, cine nu, nul. Dar să muncim cinstit și a organizat un schimb al tineretului. Încă de pe vremea aceea el și putea realiza norma chiar și cu o singură mină și cîștiga cam de patru-cinci ori mai mult decît colegii lui mai tineri. A renunțat la acordul individual, a introdus acordul colectiv, a organizat munca, și-a deschis dulapul cu scule, a recurs la specializarea strictă a membrilor echipei, un fel de bandă rulantă, și timp de o săptămînă, o săptămînă cîț un secol, minunea s-a înfăptuit, iar Vasile Foamete, adulț și invidiat, dar și mai mult temut, a început să fie reclamat la director pentru «viciile lui de caracter». Firește, nu de către membrii schimbului care trăiseră șapte zile de uluire, ca în fața primei oglinzi. S-a recurs chiar la un refuz pe față și, ca să nu se recunoască acest adevăr, s-a ajuns la un compromis și schimbul a fost desființat. «Cine spune adevărul, pătîmește, a zis Vasile Foamete; eu plec». Și a plecat. Mai înainte însă apucasem să-l cunosc și să public ancheta «Motive obiective» în care, dîndu-i bineînțeles dreptate, încercam să-l conving să nu părăsească întreprinderea. Ar fi fost o experiență inedită și nu se știe ce-ar fi putut ieși. Dar Vasile Foamete a plecat și trecînd recent prin Bacău l-am căutat. l-am telefonat tovarășei Ababei care îl apăruse pe Vasile din partea conducerii și tovarășa Ababei a lăsat tot și a venit să ne conducă la Vasile acasă. Dacă am vorbit de minune, atunci mai minune decît schimbul acela a fost faptul că Foamete n-a izbîndit în încercarea sa deși a fost apărut de tovarășa Ababei. Cred că a fost singurul caz cînd i s-a putut ține piept tovarășei Ababei. Secretul acestei vitalități se ascunde în faptul că în timp ce toți ceilalți sînt obligați să aibă de-a face cu tovarășa Ababei, ea este scutită de această dificultate. Acasă, la Vasile Foamete, tovarășa Ababei, după formalitățile și politețurile obișnuite, i-a spus:

— Ascultă, Vasile; să lăsam baltă ce-a fost. Vîno înapoi, îți dăm un schimb, îți dăm o secție, oameni, libertate de acțiune, este exact momentul cînd avem nevoie de inovatori nu numai în producție, ci și în organizarea ei. Vii?

— Nu!

— Nu vorbi prostii, Vasile. E o prostie ce spui. Cum să nu vii? Vasile, uite cum stau lucrurile. Atunci tu ai greșit, să nu-mi spui că n-ai greșit, că nu te cred, ai greșit și-ți pare rău, dar acum toată lumea e de acord că ai vrut un lucru bun și dacă rămînei, gîndește-te unde ai ajuns...

Pînă la urmă Vasile a recunoscut că greșise atunci cînd se îmbufnase și plecase.

— Vii?

— Nu!

În fotografie, Vasile Foamete șade în singurul colț nederanjat al apartamentului. Îl intrerupsesem din treabă, deretica împreună cu soția și ne primise în mijlocul camerelor răsturnate cu susul în jos, transpirat și în maiou, cu picioarele goale, neras și cu părul vîlvoi. Cămașa și-a pus-o la insistențele noastre, ca să nu răcească, locul și l-a ales singur însă; fotografia îl surprinde în toată dispoziția cu tovarășa Ababei care nu se vede. Tovarășa Ababei a rămas neștrămutată în entuziasmul ei molipsitor. Vasile Foamete — în convingerea, dobîndită ulterior, că nu locul de muncă trebuie schimbat. Greutățile, spune, vin din necunoaștere. Ni le punem singuri în față din grabă, nepriecere sau entuziasm nesuștinut de fapte, de realitate. Plecarea nu rezolvă nimic, amină numai. La întreprinderea de mașini-unelte am dat, în alte forme, de aceeași greutate. Unele mult mai aspre. Am lucrat mult timp numai cu jumătate din banii de dincolo. N-am alergat niciodată după bani, fiindcă îi aveam; abia cînd mi-au lipsit le-am simțit roștul. Oamenii nu mă cunoșteau; gesturile care dincolo deveniseră cunoscute și obișnuite, aici frapau. Mă simțeam ca într-o haină prea strîmtă, caraghios, și-mi venea să strig: nu sînt eu așa pe care-l vedeți. Într-o zi, directorul general m-a oprit și mi-a spus: «Vasile, diseară nu uiți, îmi rezolvi treaba!» «Dacă puneți să meargă toate mașinile», i-am răspuns. Mașinile erau stricate, directorul nu știa, eu nu știam că el nu știe, și am rămas etichetat ca îndărătnic fiindcă, desigur, seara, mașinile n-au mers. Am lucrat șase luni la București, la specializare. La specializare dacă nu lucrezi efectiv, nu înveți nimic, și cînd te întorci o iei de la capăt. Am cerut să se înființeze, conform legii, schimbul trei. Cu noi, cei de la specializare. Cei de acolo au întors-o excepțional. În realitate nu le convenea schimbul trei pentru că se simțeau încorsetați și nu mai puteau munci ore suplimentare și depăși norma; în ședință au spus însă că nu e bine așa, mașinile sînt de înaltă productivitate și se știe că schimbul trei ar uza mașinile fără să se obțină maximum de randament. Spre stupefacția mea, li s-a dat dreptate. Dacă aș fi știut atunci, cu schimbul, cum trebuie procedat... Cînd a apărut Codul cu normele de viață ale comunistilor am căutat în el înțelegerea faptelor mele, justificarea lor, dacă vreți. E un cod de luptă, așa spune. **A apăra un adevăr și a-l impune este uneori mai greu decît a-l descoperi și înfini mai greu decît a-l afirma.** Un adevăr poate fi ucis din nepriceperea celui care-l descoperă și e nepregătît să-l apere. Un adevăr ucis reînvie mai greu decît unul nedescoperit. Ce-ar fi trebuit să fac? În primul rînd să cunosc terenul pe care încep lupta. Ce șanse de izbîndă am. Cine sînt oamenii pe care mă pot bizui și care sînt oamenii care-mi vor pune bețe în roate. Cîți dintre cei ce-mi vor pune bețe în roate sînt bine intenționați și cum i-aș putea convinge. Aș fi avut nevoie cam de o jumătate de an sau chiar de un întreg pînă să am sorți de izbîndă.

— Deci vii, Vasile?

— A trecut mai mult decît un an: au trecut patru. Vasile Foamete nu mai e buricul pămîntului. Sînt muncitor. Calitatea mea este să execut. Precizia execuției dă valoare efortului meu. Și acum, dacă mi se leagă o mină, eu tot îmi fac norma. Dar nu sînt încă un muncitor desăvîrșit. Am fost propus pentru școala de maiștri și am refuzat. Cînd voi accepta înseamnă că voi fi în stare să devin printre maiștri ce sînt acum printre muncitori. Întreprinderea de mașini-unelte este, din punct de vedere al tehniciții, cu cîteva clase mai sus. Cum zicea unul cînd fabrica nu era încă pusă în funcțiune: «alci producem mașini-unelte, nu șabze». Dar poate mai tîrziu, dacă nu la Bacău în altă parte, vom produce motoare de avion, rachete sau centrale atomice. Vreau să fiu pregătît astfel încît directorul de-acolo să fi auzit de mine și să-mi spună: «Vasile, gata; vîno!»

— Uite ce-l, Vasile, unu și cu unu fac doi. Eu îți propun o chestie concretă și tu-mi umbli tot cu cai verzi pe pereți, cu lucruri care bine ar fi dacă ar fi.

— Risc pe pielea mea.

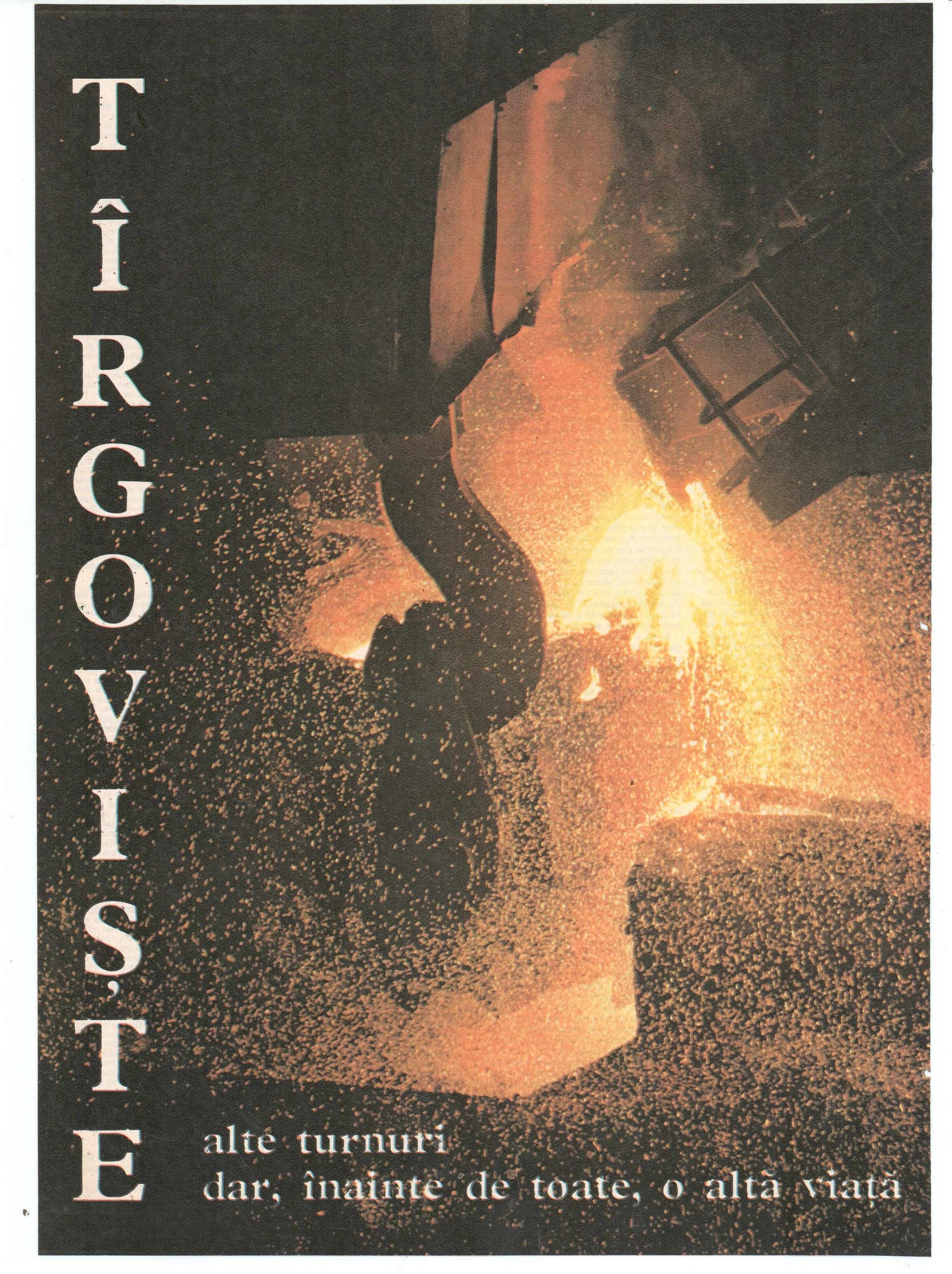
— Vasile, dar tu la țară nu te gîndești deloc?

— Oricine poate să facă azi un schimb al tineretului. Sau să conducă o secție.

Discuția ar mai fi durat poate dacă în acest moment al desfășurării ei n-ar fi intervenit soția lui Vasile Foamete, care ne urmărise și o ajutase pe fotoreportera noastră să-l fotografieze soțul fără ca el să observe.

— Vai, tovarășe, dar nu-i deloc ușor; întrebați-mă pe mine cîț muncește pentru asta și cîț a fost de greu pînă acum.

NICOLAE CRISTACHE ■

T
Î
R
G
O
V
I
S
,
T
E

alte turnuri
dar, înainte de toate, o altă viață

Tîrgoviște e un oraș greu de înțeles. Văzut de aproape, descumpăneste chiar. Nu mai departe decît în lungul pașnicului și pînă într-un timp idilicului Bulevard al castanilor, care pleacă de lingă treptele gării vechi, ridicate în tîhna anilor de început de secol, asfaltul a fost spart și excavatoarele adună deasupra coame lungi, galbene, de lut; în centru, lingă Palatul administrativ al județului, hotelul «Dîmbovița» sau edificiul impunător, turnat în marmură, al Casei de cultură a sindicatelor, aceeași neorînduială aparentă, străzi închise și panouri de șantier cu nelipsitele inscripții care interzic accesul persoanelor străine. Alături de ceea ce s-a făcut pînă acum într-adevăr bine, frumos și durabil, apar ici și colo casele vechi, cu firme de odinioară săpate în pereții cenușii, mincați de ploii și de vînturi. Neîndoielnic, cel mai greu o duc astăzi la Tîrgoviște poștașii și șoferii. Primii, pentru că demolările care se țin lanț le dau întotdeauna bătaie de cap făcîndu-i să caute adrese care nu mai există. Ceilalți, datorită surprizelor aproape zilnice de noi interdicții sau dirijări de circulație. Chiar unul dintre șoferii Consiliului popular al municipiului, Petre Anghel, care umblă de multe ori cu primarul și cunoaște față de confrății săi aproape toate noutățile, rămîne cîteodată dezorientat. Și zice, într-o vorbă care se cuvine a fi înțeleasă: «Dacă nu murim pînă în 1980, apoi nu mai murim niciodată!» Și dacă întreb și insiști pentru o explicație, răspunsul pare că vine neașteptat: «Platforma...»

Platforma industrială. În primul rînd Combinatul de oțeluri speciale, cu cele două oțelării electrice, laminorul de profile mijlocii și usoare, o forjă de blocuri și bare. Alături de combinat, întreprinderea de strunguri automate, SARO, și întreprinderea de corpuri de iluminat, ROMLUX.

Combinatul de oțeluri speciale se întinde pe 180 de hectare. Cifra, prin sine, poate impresiona, deși asocierea de cuvinte pe care ar lăsa-o de înțeles, «industrie la hectar», nu spune nimic dacă facem abstracție de cele 12 miliarde lei, citit va reprezenta producția industrială globală a municipiului în 1980. În această realizare, pe care o valorificăm oricît de atentă a unui teren de aceeași suprafață n-ar putea echivala, combinatul va avea «partea leului». Construirea unui asemenea gigant industrial nu implică însă numai orașul. Implică județul întreg. La Pucioasa, de exemplu, s-a construit pentru alimentarea cu apă a combinatului un baraj în spatele căruia se întinde un lac de acumulare de cîteva zeci de hectare. Aici se va amenaja și o bază de agrement. Locuitorii orașului Pucioasa vor datora, astfel, clipele lor de plăcută recreare și de odihnă, chiar faptului că la zeci de kilometri distanță, în capitala județului, s-a construit acest combinat. Am mai putea da și alte exemple. Dar cel mai semnificativ dintre toate ar fi oamenii înșiși. Ion Bădoiu, șeful biroului personal, îmi vorbește despre recrutarea și calificarea forței de muncă necesare combinatului ca despre cea mai grea acțiune la care a participat, după ce mai înainte, 23 de ani, fusese activist de partid și numai un ulcer neimblînzit l-a determinat să caute o muncă pe care s-o poată face fără a mai fi nevoit să stea «pe teren». Deși «teren» a făcut și face încă, pentru combinat, convingînd oameni deprinși cu lucrul cîmpului să învețe și să se calibreze în cele peste 60 de meserii ale fabricării oțelului. O muncă grea, pe care Ion Bădoiu înțelege să o exprime mai exact printr-o cifră: mai mult de jumătate din miile de muncitori ai combinatului sînt dimbovițeni.

Ceilalți, veniți de pretutindeni din țară, după propria lor voință și alegere, sau chemați ca specialiști să ajute începutului de industrie la Tîrgoviște. Constantin Mares, de exemplu, a venit de la Cîmpia Turzii. Era un oțelar bun acolo și așa a rămas și la Tîrgoviște, iar venirea lui aici, spune, a însemnat un răspuns chemării adresate de Tîrgoviște tuturor centrelor siderurgice de a-i trimite specialiști, după cum și împlinirea unei satisfacții profesionale: avansarea sa ca maistru-oțelar. Lucrează aici din 1973. În același an, la 14 decembrie, s-a făcut inaugurarea combinatului. Constantin Mares își aduce aminte încă foarte bine de ziua aceea. S-a sculat la șase, așa cum face întotdeauna cînd lucrează în schimb de dimineață. Pe la șase și jumătate se afla la marginea orașului, pe viaductul de la ieșirea spre Găești; venea pe jos, așa cum vine și acum la serviciu, spune, pentru că el s-a învățat să-și potrivească pasul în așa fel încît cu o jumătate de oră înainte de intrarea în schimb să fie în preajma acestui viaduct pe care-l consideră, în drumul său, un reper sigur că nu va întîrzi. N-a întîrziat nici atunci. La șapte se afla în hala oțelăriei a doua, lingă cuptorul de 50 de tone care urma să intre în funcțiune chiar în acea zi. Pe la 9 au încărcat cuptorul și oțelăria s-a umplut de pocnetele, ca niște tunete îndepărtate, produse de contactele și de descărcările electrice dinăuntru. Apoi «fierberea activă» a trecut, s-a lăsat o tăcere adîncă, apăsătoare. Prin vizoarele lor de sticlă de cobalt oțelării supravegheau «fierberea liniștită»: clocotul la 1 600 de grade. Au urmat probele de laborator și ultimele corecții ale șarjei, ultimele adaosuri de feroaliaje: pentru ca structura oțelului să fie mai fină, au pus feromangan; pentru a-i da elasticita-

te, ferossiliciu. În jurul orei 12 Constantin Mares a pus cremalierele în funcțiune, a basculat cuptorul pînă la 45 de grade și a desfăcut șticul de evacuare lăsînd să curgă pîrîul acela de foc. Prima șarjă elaborată la Tîrgoviște! Evenimentul festiv a avut loc în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prima șarjă, primele 50 de tone de oțel. La sfîrșitul acestui cincinal, combinatul va produce în jur de un milion de tone anual. După 1980, conform indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, tîrgoviștenii vor trebui să se gîndească la modalitățile prin care vor spori capacitatea combinatului pînă la două milioane de tone. La Tîrgoviște, în acest oraș greu de înțeles pentru cel care vine și-l vede în treacăt, o zi, două, un lucru e sigur din prima clipă: cifrele înseși, cifrele de producție, sînt uriașe. Munca de dincolo de ele nu poate fi altfel.

*

— Tîrgoviște: un oraș greu de înțeles. Unde, în ciuda faptului că pretutindeni se construiește, se începe sau se termină ceva, există parcă o lipsă de grabă...

— Adevărat, spune Constantin Motoroiu, primarul municipiului. Unii, aflați în situația noastră, au început prin a-și contura în primul rînd centrul civic. La noi s-a întîmplat să fie altfel. Am zis că mai urgent este, de exemplu, să facem chiar pe platforma combinatului o policlinică decît să ridicăm, punct cu punct după schița de sistematizare, mai întîi centrul. Construim peste tot, și în primul rînd acolo unde este mai multă nevoie. Magazine, piețe, școli, grădinițe, hoteluri, restaurante. Și locuințe, 2 500 de apartamente pe an. Iată de ce, putem spune, nimeni n-a plecat de la noi pentru că n-a avut unde să locuiască. Nimeni. Centrul propriu-zis a rămas chiar în urmă față de alte zone ale orașului. Deși ce am ridicat aici, cred, lasă să se întrevadă ce va fi Tîrgoviște mai tîrziu. Noua casă de cultură a sindicatelor, de exemplu. Nu vreau să mă laud, dar nu cred că e alta, la fel, în țară. Nu trebuie să uităm însă că în zona centrală a orașului nostru există zeci de monumente istorice. Toate acestea vor trebui să rămînă. De aceea, dacă vreți, lucrăm mai cu grijă. Alții n-au avut nimic, au băgat buldozerul și au ras totul. Aici e mai complicat. Construim, dar facem și arheologie. Am organizat șantiere, dar pe de altă parte am cerut ca o grupă de studenți să facă practică la noi. Să vină aici și să caute, ca să zic așa, pietre, cărămizi și bolovani, că ne interesează și pe noi, ca să știm ce aruncăm, ce dăm la o parte pentru totdeauna și ce păstrăm.

— Despre oameni? Toată lumea vorbește aici în primul rînd despre aceasta...

— Nu i-am avut, se știe. Nu trebuie să se înțeleagă, bineînțeles, că ajunsesem să avem întreprinderi «la cheie» și n-avea cine să muncească în ele. Problema a fost alta: oamenii aceștia erau prea tineri și neexperimentați iar întreprinderile nu puteau lucra oricum, ci numai la parametrii la care fuseseră proiectate. Or, pentru asta, trebuia calificare înaltă și meșteșug în profesie. O inițiativă venită de la

combinat, din partea prim-oțelarului Gheorghe Rus, ca fiecare muncitor mai vîrstnic să ia în supravegherea sa doi tineri pe semestru, s-a soldat cu peste 4 000 de muncitori calificați. Am făcut, apoi, apel la întreprinderi similare din țară, și toți ne-au trimis oameni. Dar muncitorii noștri erau încă prea mulți și prea tineri. Ce să faci cu copilandrii ăștia? Cum și de la cine să învețe toți meserie? Și atunci am apelat la pensionari.

— La pensionari?

— Da, am organizat patru întîlniri cu ei, în săli pline, de șapte-opt sute de oameni. Și le-am spus deschis, cinstit, despre ce era vorba. N-au putut răspunde toți chemării noastre. Nici nu ne așteptam să fie așa. Unii dintre ei erau bolnavi. Dar atmosfera a fost impresionantă. Și am avut mulți, foarte mulți voluntari. Unii chiar s-au angajat, patru luni pe an, și au lucrat direct pe mașini. Alții au condus atelierele-școală. Patru serii de muncitori au ieșit din miinile lor. La uzina de strunguri și acum au mai rămas 16. Cîteva: inginerul Constantin Pascal, maistrul Alexandru Pinte, turnătorul Adalbert Rădulescu, tinichigiul Ion Chiriță. Ce să vă spun? Unii veneau în baston, cu medicamentele în buzunar: Nu pot să mai stau în picioare, mă duc să stau acolo pe un scaun, măcar să le spun cum să facă.

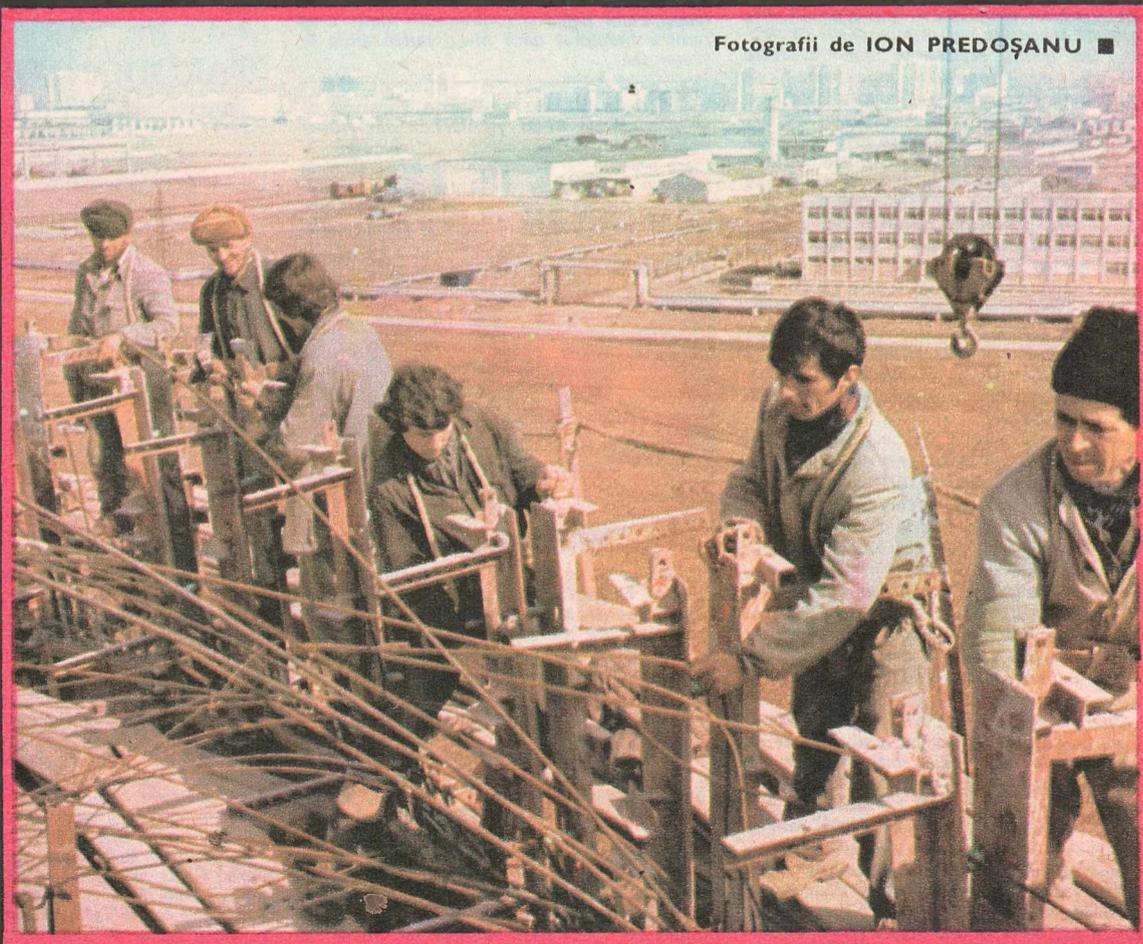
Gîndesc, astăzi, cînd transcriu aceste rînduri: mai poate fi greu de înțeles un oraș cu asemenea oameni?

*

Platforma de o parte, orașul de alta. Între ele, un echilibru. Viața la Tîrgoviște înseamnă tocmai acest echilibru. O schimbare într-o parte atrage modificări în cealaltă. Corespondența e și azi evidentă. Orașul se va limpezi, își va contura noua fizionomie abia prin 1980. Faptul nu poate fi separat de ceea ce se va întîmpla, în acest răstimp, pe platformă. În actualul cincinal nu vor mai apare unități noi. Vor fi extinderi. Toate întreprinderile existente își vor dubla capacitatea, dar aceasta nu va atrage și dublarea numărului lor de oameni. Sporurile de producție vor fi obținute mai ales pe seama creșterii productivității. La OTEL-INOX, de pildă, productivitatea va atinge un milion două sute cincizeci de mii lei pe fiecare angajat. «Dezvoltările vor fi interne, n-o să mai fie mișcarea asta pe-afară, zice și primarul orașului, Constantin Motoroiu. Atunci oamenii se vor stabili și ei mai bine. Avem acum vreo 20 000 de flotanți. Unii vor pleca, desigur, dar mulți vor rămîne dimbovițeni».

Platforma industrială. Alte turnuri, după cum au zis cei mai mulți, tentați să exprime ce era nou prin ceea ce a fost, aici, simbol de temeinicie. Și n-o puteau face mai bine decît alăturînd siluetei industrialei noi ale Tîrgoviștei, construcțiile voviodale. Turnul Chindiei, de pildă. Alte turnuri, așadar. Deși are dreptate Haralambie Banu, secretarul comitetului de partid al combinatului, cînd spune: nu despre turnuri e vorba aici, ci despre altă viață. Despre o altă viață a acelorași oameni. Ori poate chiar despre alți oameni.

DUMITRU ELIADE ■

Fotografiile de ION PREDOȘANU ■

flacăra

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis și nu uitați să vă iscăliți.

la dispoziția dumneavoastră

Din câte știu, în întreaga țară taximetrele sînt dotate cu aparate de taxat timpul și distanța; în cazuri excepționale, cînd nu sînt aparate de taxat, se folosește kilometrajul de la bordul autoturismului și se percepe taxa după tariful republican. Spre stupefacția mea, în municipiul Alba Iulia, de aproximativ 9 luni, deși există aparate de taxat montate pe taximetre, acestea nu sînt folosite, fiind lipite la indicatorul «suma de plată» cu fel de fel de hirtiuțe colorate, taxarea făcîndu-se astfel în funcție de aspectul clientului, la libera apreciere a conducătorului auto. De multe ori, pe aceeași distanță, cu același autoturism, se percep taxe diferite. La data de 1 decembrie 1975 Consiliul popular județean Alba a emis o decizie în scopul folosirii aparatelor de taxat. Nu înțeleg motivul pentru care Exploatarea de gospodărie comunală Alba Iulia ignoră această hotărîre, folosind un procedeu ilegal. (Valer Andreica, Alba Iulia)

În localitatea noastră — orașul Zărnești, județul Brașov — se află un castel de apă înalt de 28 metri, construit în 1940 de către F.C.H.-Zărnești. În anul 1963, datorită unor modificări aici, în luna februarie a izbucnit apa prin partea superioară a turnului, inundîndu-ne locuința și transformînd-o într-un bloc de gheață. După toate necazurile — fabrica suportînd, firește, cheltuielile — s-a hotărît scoaterea turnului din funcțiune: acum arată ca un ciudat monument, care a început să se deterioreze. Fiind așezat la răscruce de drumuri și socotit ca un refugiu pentru pietoni — acum cînd cad mereu din el bucăți de beton, moloz etc. — reprezintă un veritabil pericol pentru viața noastră. Am făcut nenumărate sesizări forurilor în drept, ni s-a răspuns că «ar costa prea mult demolarea»! Oare se așteaptă victime omenești pentru a se lua măsuri? (Titu Matei)

Într-o scrisoare adresată redacției, Mihaela Pelinescu din Constanța ni se plîngea că deși i s-a eliberat o decizie de acordare a unei trepte de încadrare, nu primea suma respectivă. Am trimis scrisoarea spre rezolvare Trustului de construcții industriale-Constanța, de la care primim următorul răspuns: «La adresa dumneavoastră... ca urmare a unei erori strecurate prin mutarea tov. P.M. în cadrul sectorului de proiectare, menționăm că nici la data de 10 martie 1976 Banca de Investiții nu a dat răspuns la adresele noastre (în sensul ridicării drepturilor ce i se cuvin lui P.M.) și ca atare nu s-a putut ridica suma respectivă. Considerăm că Banca de Investiții Constanța nejustificat se opune la eliberarea sumei solicitate... etc. Alăturat vă depunem în copie a treia intervenție a noastră către B.I. Constanța pentru plata tovarășei Pelinescu Mihaela.»

La noi, în Eforie Nord, sînt două uzine de termoficare care produc aburi necesari încălzirii diferitelor blocuri, deservind și o spălătorie. O uzină este pe strada Kogălniceanu și alta la spălătorie I.H.R. din Eforie Nord. În drum spre Techirghiol se află hotelul Europa, care are și el o uzină de încălzire. Toate bune, alina doar că uzinele acestea aruncă peste orăz adeseori un fum gros, greu, care te înecă. Pentru a nu mai aminti ce efect are această poluare mai mult decît vizibilă asupra rufelor atîrnate pe frînghie. Cred că organele locale au un cuvînt de spus în această privință, cu atît mai mult cu cît, fiind o stațiune de pe litoral, Eforie Nord reprezintă o firmă nu numai pentru județul nostru, cît și pentru întreaga țară, prin marele număr de străini care o vizitează. (Sevasta Martinescu)

Facem parte din secția mecano-energetică a întreprinderii mecanice Plopieni, Prahova și dorim să ne lămurim într-o situație care, credem noi, nu este nici logică și nici legală: la începutul anului 1975 s-au împărțit prin

maîstri, pe secție, niște cereri prin care noi ne angajăm să contribuim cu cîte 5 (cinci) lei lunar pentru fondul «Asociației sportive Metalul Plopieni». Ne-am angajat să dăm acești bani pînă la data de 31.XII.75. Au trecut însă de atunci mai bine de trei luni, iar această sumă continuă să ni se rețină. Contabilitatea ne-a anunțat că nu ea trece suma în dreptul numelui nostru, pe ștutul de plată. Ne întrebăm: atunci cine o trece și mai ales cu ce drept? (Împreună cu un grup de 18 muncitori semnează Stelian Dumitrache)

Mă numesc Mihai Sireteanu, domiciliul în Ploiești și vă scriu următoarele: în anul 1975, întreprinderea de transporturi-Ploiești a luat hotărîrea înființării unui nou traseu — 43 — care făcea legătura între cartierele de blocuri Nord și Vest cu Gara de Sud, pe de o parte, și cu Gara de Nord pe de alta. Distanța dintre cele două gări se putea astfel parcurge într-un timp scurt, se descongestia circulația, reducîndu-se totodată și poluarea din zona centrală a municipiului. Iată însă că din luna februarie a.c., I.T.P., ignorînd faptul că autobuzele de pe acest traseu atît de bine venii erau foarte solicitate pe întreg cursul zilei, a hotărît ca el să funcționeze numai între Gara de Vest — Blocuri Nord, iar între Gara de Vest — Gara de Sud să circule numai în orele așa-zis aglomerate, la intrarea în tură. În numele călătorilor ploieșteni care folosesc acest traseu nu numai în orele stabilite de I.T.P., solicit să se revină la orarul inițial, adică la traseul 43, așa cum a fost el conceput, pentru întreg cursul zilei.

Sîntem un grup de locuitori din comuna Pietrari, județul Vilcea, satul Pietrari de Jos, linia (aleea) Solomoneștilor și dorim să vă facem cunoscute următoarele: în vara anului 1975, datorită ploilor abundente, riul Olășu a distrus în întregime drumul din dreptul caselor noastre — în număr de 10 — astfel încît sîntem, practic, blocați în case, nemaiputînd circula în nici un sens. Sîntem, toți, dornici de muncă, sîntem hotărîți să îndepărtăm acest necaz, avem însă nevoie de un buldozer; sîntem dispuși să plătim chiar carburanții necesari lucrării cu acest buldozer și v-am scris tocmai în acest sens, poate că organele județene vor asculta rugămînta noastră.

Mă numesc Caius Heius și domiciliul în Timișoara, str. Reșița nr. 45. În urmă cu 10 ani am terminat liceul la zi, secția reală; de atunci și pînă astăzi caut zadarnic un serviciu. Respingerea se datorește, cred, infirmității mele: sufer de microsanie cu nanism tisular — sînt pitic, cu alte cuvinte. Am însă numai 30 de ani, doresc să lucrez, de ce sînt obligat să trăiesc pe spinarea mamei? În nenumărate rînduri am fost la organele locale de stat ale municipiului, mi-au promis de fiecare dată cîte ceva, mi-au spus că vor sonda și la diverse unități și mă vor anunța, să mă duc liniștit acasă. M-am dus și — nimic. La forțele de muncă am primit același răspuns. Pensie după tata, decedat în urmă cu șase ani, puteam obține, am refuzat însă trăind cu speranța că voi putea obține un serviciu corespunzător fizicului și pregătirii mele. V-aș rămîne îndatorat dacă m-ați putea ajuta în vreun fel.

Gabriela Băietu și Barna Remus, de la subredacția «TOT ÎNAINTE» din Hunedoara — una dintre cele mai active colaboratoare ale revistei noastre — ne trimit de data asta un instantaneu de la concursul «Sanitarii pricepuți», organizat din inițiativa Consiliului municipal Hunedoara al Organizației

pionierilor în colaborare cu Consiliul municipal de Cruce Roșie — concurs dedicat sărbătoririi centenarului Crucii Roșii. Pe primul loc s-au clasat echipajele «Piramidon» (Școala generală nr. 3), «Viplex» (Școala generală nr. 5) și «Streptomycin» (Școala generală nr. 10).

Mă numesc Nelica Aron, sînt absolventă a 10 clase și a Școlii profesionale de chimie, forma ucenicie la locul de muncă, la Combinatul de fibre Sintetice-Săvinești. Am dat examen de muncitor calificat la întreprindere la 15 martie și urmează — cînd, nu știu — examenul de diplomă la centrul școlar de chimie Brăila unde am absolvit școala. Contract cu întreprinderea am, de angajat nu mă angajează însă spunîndu-mi că nu ar fi locuri. Eu sînt dornică însă să muncesc, este

oare firesc să stau acasă pînă cînd mă va angaja C.F.S. Săvinești?

La începutul anului 1975 am încheiat cu OCVL-Reșița un contract pentru construirea unui apartament proprietate personală cu achitarea sumei echivalente valorii apartamentului prin împrumut de la stat. Aceste rate le-am împărțit cu soția mea, care plătește din martie 1975 avansul, iar eu restul. Toate acestea se plătesc în baza contractului încheiat între mine și OCVL-Reșița sub numărul 46/1975, în care contract scrie că unitatea se obligă să termine apartamentul pentru a mi-l preda, în strada Traian nr. 3 bloc 3, pînă la data de 30 ianuarie 1976 — aceasta fiind obligația sa, a mea fiind aceea de a plăti lunar ratele, conform Legii nr. 4/1973 și H.C.M. 880/1973. Eu, prin acte, pot dovedi că m-am achitat fără întrerupere și mă voi achita și în continuare de toate obligațiile ce-mi revin; unitatea respectivă ce a făcut însă pînă în ziua în care vă scriu (22.03.1976 — N.R.)? Nu a ridicat nici măcar un zid! Este adevărat, în Reșița se construiește mult, se și demolează mult, conform planului de sistematizare, de ce însă să fie penalizat numele beneficiarului — prin tăgăduirea termenului de intrare în apartament — iar executantul să nu fie pedepsit sau penalizat cu nimic? Sperăm ca prin publicarea acestor rînduri să aflăm cel puțin ce gîndesc constructorii, dacă nu data cînd vor fi încheiate lucrările. (Ioan Mayer, Reșița)

GRIGORE OSIPOV-SINEȘTI

PARODONTOPATIA ESENȚIALĂ

concepție originală, de interpretare și de tratament prin biostimulatori de omoimplante din „os-minerale”

EDITURA MEDICALĂ
București, 1976

Cititorul P.A. din București, strada Clucerului, se interesează cum arată volumele cuprinzînd lucrarea medicului Grigore Osipov-Sinești, despre ale cărui recente succese revista Flacăra a publicat un articol în numărul din 3 aprilie a.c. Ii satisfacem dorința publicînd în facsimil copertele celor două ediții — în franceză și în română — ale lucrării «Parodontopatia esențială».

Grig. OSIPOV-SINEȘTI

LA PARODONTOPATHIE ESSENTIELLE

conception originale d'interprétation et de traitement par les bio-stimulateurs des omo-implants d'os minéral

Préfaces des Professeurs
P. CERNEA
I. SAENZ DE LA CALZADA
P. PRJEZ

LIBRAIRIE MALOINE S.A. ÉDITEUR PARIS

Paris, 1971

A pune bazele unei expoziții de artă plastică este un fapt cît se poate de îmbucurător; a pune bazele unei astfel de expoziții într-o comună este, cred, un fapt de-a dreptul impresionant. Bazele unei astfel de expoziții s-au pus în primăvara anului 1974 în comuna Zerind, județul Arad. Căci aici există entuziaști de talia profesorului Iószef Fazekas, director al căminului cultural, și a lui Iános Csanádi, conducător al cercului literar. A fost apoi suficient un apel în presa locală și tablourile au început să sosească. La ora actuală biblioteca și clubul căminului au devenit neîncăpătoare pentru cele aproape 80 de picturi, gravuri și sculpturi donate de artiști cu renume din București, Arad, Cluj-Napoca, Tirgu Mureș, Baia Mare, Gheorghieni, Miercurea Ciuc, Sfîntu Gheorghe. Ar trebui găsit un plan local o posibilitate de expunere a operelor într-o sală adecvată. De asemenea, consider că ar fi binevenită organizarea în comună a unui curs de inițiere în artele

plastice, unde ajutorul Comitetului de Cultură și educație socialistă al județului Arad este, cred, indispensabil. (Iuliu Lucaciu, Arad)

În urmă cu 8-9 ani, în satul nostru își desfășura activitatea un cămin cultural care prin frumoasele sale rezultate devenise cunoscut atît în împrejurimi, cît și în Capitală. Odată cu noua împărțire teritorială, satul nostru a trecut la comuna Clejani. Noua conducere a comunei a hotărît ca localul căminului cultural din satul nostru să fie împărțit în două: într-o parte să fie magazinul sătesc, iar în cealaltă să funcționeze un bufet; totodată, s-a promis tinerilor din sat că fostul local al magazinului mixt — un local solid, construit special în scopuri comerciale — va fi pus la dispoziția lor pentru organizarea timpului liber, activități culturale, distracții. A fost pus, într-adevăr, dar numai vreo trei luni, după care și-a întrerupt activitatea devenind depozit de ambalaje și marfă pentru bufet... care bufet s-a extins între timp și în depozit, servindu-se băutură «la botul calului», sfîndu-se orice norme sanitare; pe de altă parte, magazinul mixt își desfășoară activitatea în condiții cu totul improprii: localul, evident, nu corespunde scopurilor comerciale. Dacă Inspekția sanitară județeană ar veni și pe la noi și ar vizita atît magazinul cît și bufetul, cred că ar împărți amenzi peste amenzi, ca să nu mai vorbim de deparazitare. (GRUP locuitori satul Podul Doamnei, comuna Clejani, județul Ilfov).

Autobuzul nr. 116 — cu burduf — circulă unul după altul, gol-goluț, chiar și în zona blocurilor din Bercești, în timp ce nr. 41, care este suprasolicitat, vine foarte rar, provocînd mari aglomerări în special în orele de vîrf. Propun I.T.B.-ului ca în avantajul atît al călătorilor cît și al personalului său, în sensul de a nu se mai crea discuții inutile, să revadă acest traseu ținînd seama de această sesizare, făcînd o împărțire echilibrată a mașinilor pe cele două linii. (N. Tokacek, București)

Sînt tehnician al întreprinderii de Transport Auto Mehedinți începînd din 4 aprilie 1975, venit fiind aici prin transfer. Am funcționat ca tehnician principal înveștit cu responsabilitatea de mecanic șef timp de circa 9 luni, mai exact pînă pe data de 16 decembrie 1975, cînd mi s-a făcut cunoscut că am fost trecut în funcția de tehnician, cu o retribuție, firește, mai mică; aceasta s-a făcut datorită cercetărilor efectuate în urma unei anonime, cercetări la care nu am fost invitat, fiind astfel privat de dreptul elementar de a mă apăra, de a prezenta actele necesare dovediri că pot funcționa ca tehnician principal. Dacă explicațiile mele sînt insuficiente, pot dovedi oricînd, cu acte, temeinicia acestor afirmații. (Constantin Petrescu, comuna Simian, județul Mehedinți)

POȘTA REDACȚIEI

Florica Nedelcu — comuna Smîrdioasa, jud. Teleorman. Regulamentul de organizare și funcționare a școlilor profesionale prevede: absolvenții acestor școli au dreptul să susțină examenul de diplomă de trei ori în decurs de trei ani calendaristici de la absolvirea școlii. Cei care nu s-au încadrat în termenul stabilit nu mai au dreptul să susțină acest examen. Pentru școlile sanitare, Ministerul Sănătății ne-a informat că s-au făcut demersuri la Ministerul Educației și Învățămîntului pentru organizarea unei sesiuni excepționale pentru toți absolvenții școlilor sanitare care nu au reușit să se prezinte la examenul de diplomă sau să-l promoveze în termenul stabilit. Dacă se va aproba, va fi anunțată, prin direcțiile sanitare județene și prin secretariatele școlilor sanitare, data organizării examenului.

Simion Busui — Pitești. S-a stabilit de către Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, în urma examinării medicale ce mi s-a făcut, că vi s-a aprobat obținerea unui mijloc special de transport. Veți fi anunțat de către întreprinderea pentru difuzarea materialelor sportive București cînd vă puteți prezenta pentru a vă ridica autoturismul.

Virgil Dafinoiu — satul Zorlencior, jud. Caraș-Severin. Consiliul popular județean ne-a informat că transferul nu vi s-a aprobat pentru că sînteți singurul inginer agronom al C.A.P.-Zorlencior. Direcția generală a agriculturii și industriei alimentare județene este de acord cu transferul, numai în condițiile în care va fi repartizat un alt cadru cu aceeași pregătire.

Gheorghe Spătaru — Pașcani. Comitetul oamenilor muncii de la I.M.M.R., al cărui angajat sînteți, v-a luat în evidență cererea. În funcție de apartamentele care se vor atribui întreprinderii va fi rezolvată și situația dv. locativă.

Dumitru Stan — Fetești. Vi s-a aprobat mutarea în secția de confecții metalice. Aurel Pieleanu — Călărași. Ne propuneți noi forme de acte tipizate, mai ușoare și mai economice — ziceli dumneavoastră. Din cele scrise nu ne-ati convins.

MARGA NEDELEA ■

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

NOUL CONTINGENT DE MILITARI A ROSTIT LEGĂMÎNTUL SUPREM FAȚĂ DE PATRIE

„AM JURAT CĂ ȚARA CÎND NE VA CHEMA, INIMA ȘI VIAȚA NE VOM DA”

Pe Monumentul Eroilor Patriei de sub fruntea Academiei Militare din București stau scrise cuvinte de recunoștință și mîndrie patriotică, «Slavă ostașilor români moștenitori ai tradițiilor străbune, luptători neînfricați împotriva fascismului, pentru libertatea și independența patriei», iar pe chipurile tinerilor militari, chemați să depună legămîntul suprem cu țara în fața unui monument ce evocă prilejuri de eroism și glorie din istoria națiunii române, stau întipărite emoția și stăpînirea de sine. În dreptul unei tribune în care au luat loc generalul de armată Ion Ioniță, ministrul Apărării Naționale, Ion Traian Ștefănescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C. și ministru pentru problemele tinereții, peste o mie de tineri, veniți sub arme din toate colțurile țării, se află aliniați într-o ordine perfectă, în poziție de drept și salutînd cu respect drapelul regimentului, decorat cu Ordinul «Apărarea Patriei» pentru rezultatele superioare dobîndite în instruirea contingentelor, drapel sub faldirile căruia părinții militarilor de astăzi s-au acoperit de glorie în războiul antihitlerist, în luptele pentru eliberarea patriei, a Ungariei și Cehoslovaciei.

Într-o atmosferă sărbătorească, solemnă și exactă, așa cum numai armata poate s-o garanteze, îmbinînd emoția omească și obligația cetățeanului de a servi, pînă la sacrificiul de sine, țara, partidul și poporul, în fața a mii de oameni, membri ai brigăzilor patriotice, ai formațiunilor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, ai organizațiilor de pionieri, a veteranilor din războiul antifascist, a sutelor de muncitori și țărani, rude ale proaspeților militari, soldații regimentu-

lui reiau, ca un ecou, angajamentul vibrant și statornic al jurămîntului:

«Eu, cetățean al Republicii Socialiste România, intrînd în rîndul forțelor armate, jur credință nestrămutată poporului român și patriei mele socialiste...»

Jur să nu-mi precupețesc singele și viața pentru a apăra pămîntul strămoșesc, independența și suveranitatea patriei, cuceririle revoluționare, cauza socialismului.»

Între cei care jură se află Vasile Virlean, moldovean din Piatra Neamț, secretar U.T.C. la fabrica de melană a Combinatului chimic Săvinești, strungarul Vasile Niță din Moinești, lăcătușul Gheorghe Nichitescu din comuna Orbeni, județul Bacău, forestierul Dumitru Achizea de la I.F.E.T. Neamț, contabilul bucureștean Grigore Răzvan, mecanicul auto brașovean Șerban Constantin, tineri cu care reporterul are ocazia să vorbească, preț de cîteva secunde, aflînd despre hotărîrea lor de a nu precupeți nici un efort pentru a deveni ostași bine instruiți, constructori și cetățeni în același timp, despre convingerea lor că armata este nu numai o școală a bărbăției și curajului, ci și o înaltă școală a educației patriotice și cetățenești.

Totul se desfășoară sobru și exact, potrivit ritualului ostășesc. Pe platoul din fața Academiei Militare, soldatul Dumitru Achizea, născut în comuna băcăuană Blăgești, ca unic fiu al unui maestru de la Fabrica de postav din Buhuși, dă glas simțămîntelor colegilor săi de arme și generație, afirmînd, între altele, că-și vor îndeplini în mod exemplar datoria, prin muncă și

veghe, ridicîndu-și neconținut pregătirea de luptă și politică, răspunderi de mare importanță pe care și le-au asumat jurînd credință patriei, poporului, comandantului suprem al forțelor armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

După ce ministrul Apărării Naționale, generalul de armată Ion Ioniță, adresează noului contingent urările de bine și de succes în nobila și importanta lor misiune, festivitatea se încheie, la fel de sobru și de emoționant cum a început, în fața Monumentului Eroilor Patriei și a drapelului desfășurat al regimentului, tricolor care a purtat, pe cîmpurile de luptă, sentimentele de eroism și bărbăție ale ostașilor români. Prin fața miilor de oameni adunați în piață, între care părinții, sosiți de departe, ai tinerilor soldați, muncitoarea Veronica Șerban, care-și șterge colțul ochilor cu basmaua, a venit cu un tren de noapte din Nehoiul Buzăului spre a-și privi fiul într-unul din momentele de mare răspundere ale vieții, companiile regimentului trec în pas cadențat, umplînd aerul unei dimineți de primăvară cu înflăcărătele lor cîntece.

Unul dintre acestea, «Am jurat că țara cînd ne va chema/ Inima și viața ne vom da», ne servește drept titlu al unui reportaj scris cu respect și smerenie față de eroii marilor bătălii ale neamului și cu încredere că urmașii lor, nutrînd aceleași sentimente de înalt patriotism și nețărmurită iubire față de patria socialistă, vor ști să ducă mai departe, prin muncă, seriozitate și disciplină, făclia eroismului oamenilor pămîntului românesc.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

alexandru andrițoiu

Cele două elemente de definiție ale poeziei lui Al. Andrițoiu (născut în anul 1929, în comuna Vașcău, jud. Bihor) sînt **contrastul** (prin care sînt opuse, unele altora, clasele sociale sau epocile istorice) și **aurul**, interpretat ca

obsesie tematică, dar și ca ornament. Primul element este mai mult o schemă a poeziilor de tinerete (**În Tara Moșilor se face ziua — 1953, Dragoste și ură — 1957, File de cronică — 1962**), care împarte lumea în două mari emisfere, opuse ca apa și focul și imposibil de conciliat: «lerni albe. Albă stai la alba sobă/în frigul alb, cu albu-ți chip integru./și-un măr susții în dreapta, Europă./pe-o jumătate roșu, pe-alta negru» (**Alegorie cu un măr**). O linie fermă, care nu este alta decît intransigența cam dogmatică a gândirii reduse la da și la nu, desparte prezentul de trecut, binele de rău, dragostea de ură. Tot ce a fost, a fost scandalos și rău, dimpotrivă, lumea este astăzi frumoasă și decorativă, ca un buchet de flori: «Cum cocoarele cînd vara trece, / au zburat din noi, pe veci de veci, / pizza oarbă, învrăjbirea rece, / gînduri sumbre, sentimente seci» (**Tineretea răspunde**). Într-o parte sînt domni, burghezul, bossul, zbirii, chiaburul, crișmarul («Un crișmar sosit-a-n Vidra/și e lacom cum îi hidra...»), într-alta mineul, zidarul, țărănul colectivist («Traiul colectiv este bun./Miine i-om întrece și mai mult măsura./Avem grîu și lapte, miere și tutun,/nuci, cartofi, de toate! Ce mai tura-vura!» — **Haiducul fantomă**). Socialmente, tabloul acesta poate să fie exact, dar gîndită așa, poezia, atîta cită este, suferă de prea mult alb sau de prea mult negru.

Pe cel de-al doilea element tematic, **aurul**, se sprijină aproape toată poezia lui Al. Andrițoiu, ca pe un filon fertil, care și-a făcut drum spre suprafață fără dramă și fără dificultăți. Poetul s-a născut în munții de aur ai Transilvaniei, avînd sub ochi metalul prețios, dar neputîndu-l atinge («...născut în munți cu aur, pe-atunci n-avui norocul/să sun pe mina stîngă avuturi lucitoare»). Dar aurul, interpretat ca simbol al bogăției sau, prin absență, al sărăciei, deci **aurul social**, se transformă în poezia de maturitate într-un ornament și, în același timp, într-o metaforă a frumuseții mai greu accesibile, sau a lumii care ar putea să fie foarte fericită, dar încă nu e: «Cunoști tu țara-n care crește aur? (**Kennst du das Land, wo die Citronen blühen!**) /I-ai dus, pe umăr, auritul steag?/Cobori de pe colinele de laur/ spre-acel semeț și-obositor meleag, // Ea din bătrîni se cheamă Eldorado/și încă n-are-n frunte domnitor./De-aceea du-te, cucerește-o, prad-o,/nesocotitul conchistador!...» (**Eldorado**).

În locul versurilor convenționale de început, care trăiau numai prin rimă și prin ritm, poetul descoperă ornamentul în poezie, altfel spus, se descoperă pe sine.

Lumea este pusă în comparație, deci în ornament, poetul însuși se mută, cu o voluptate din ce în ce mai mare, în chiar termenul de comparație al poeziei, savant și livresc, fără exagerare. O pantă de deal este un vers de Valéry, lucrurile au lacrimi ca-n Virgiliu (**sunt lacrimae rerum**), o fintină e oarbă ca Homer («Fintina oarbă ca Homer/au crotopit-o mărăcinii./Uitînd uimirile luminii,/ea, tristă, nu mai are cer...»), toamna care vine este mai galbenă decît Pălia de la Orăștie și frunzele cad ca în gramaticile vechi, zilele se sting ca regii dărilor, chipul iubitei strălucete frumos ca portretul Mariei de Mangop, umărul ei seamănă cu un altar în stil roman, în fine, poetul suspină ca Petrarca sau visează Roma, ca Ovidiu. **Versuri** (1968), **Simetrii** (1970), **Pe drumul meu** (1974) și **Aur** (1974) cultivă tocmai această poezie de ornament și de comparație, orientalismul de rubiat, convenția madrigalescă («Orice sîrut e-o aripă. Multime/de aripi leg de tine, pină-n zori./Săruturi din săruturi cresc, sublime,/umplîndu-te de aripi. Poți să zbori!»), emoția în surdina elegiacă, încheiată uneori printr-un scurt și surprinzător accent ironic. Deseul perfect, clar în concept și în cuvinte, retragerea în poză și, în general, într-un decor sentimental liniștit, amintesc de Alecsandri: «Sîntem la țară. Și bătrînii cai/ nechează lung și trist ca în războaie./Dar totul e în pace. Și-un hai-kai/nipon citească focul din odaie» (**Moment de iarnă**). Pentru a se exprima sentimentele au nevoie de o lungă introducere, de o privire prudentă, de la mare distanță, ca în această foarte frumoasă «scrisoare» adresată poetului Ion Horea: «Undeva departe se mai văd morene/și-n extremitatea zăcii, munții niși/ca niște fantasmе lungi și marmorene/peste care stele par priviri de linși./.../Cîte-un crainic numai, obosit, mi-ascultă/cînd se-aud cocoișii, inima-mi. Ciudat! / E o inițiere rece și ocultă/ cu reflux de ape. Poate s-a-ntîmplat...» (**Lui Ion Horea**). Poetul a «îmbătrînit», s-a apropiat mai mult de Horațiu, a devenit mai circumspect și mai meditativ.

În general se poate spune că pentru Al. Andrițoiu, scriitor excepțional pe fragmente și prin aceasta rezistent, obiect al poeziei nu este emoția însăși, ci o emoție «povestită» frumos, cu tot mai multe amănunte ornamentale și baladești. Poetul este, de aceea, un clasicizant, un versifex artizan, împăcat cu opera sa, ca Dumnezeu cînd a făcut lumea: «Și tu ce mai vrei pe lume iar,/dragă Alexandru Andrițoiu,/numele îți sună în ziar,/ai găsit în patru foi trifoiul/și tu ce mai vrei pe lume iar?»

FLORIN MANOLESCU ■

utile dulci

Literatura medicală pentru toți, împlinind condiția strămoșească de a îmbina plăcutul cu folositorul, ne-a dat recent cartea **Povătuitorii sănătății**, crestomația educației sanitare în România, întocmită de G. Brătescu, I.F. Georgescu-Viște și P. Penciu, în Editura medicală. 1976. Autorii au avut fericita idee de a începe cu folclorul (proverbe, strigături, ghicitori). Uneori, proverbele urcă pînă la înțelepciunea din vechime. Cunoscutului aforism latin: «mens sana in corpore sano» îi răspunde, într-o ușoară variantă: «în trup sănătos, minte voioasă». Beția e condamnată uneori ironic: «mai mulți se înecă în băutura decît în apă». Poporul știe că greul în medicină este începutul: «boala cunoscută e pe jumătate vindecată». Unele strigături condamnă cochetăria nevestelor, cînd ea se soldează cu neglijarea gospodăriei: «Tot cu ochii la oglindă/Și gunoiu-i pină-n grindă;/Pe sub masă, pe sub pat/De trei luni n-ai măturat». Sînt și ghicitori care condamnă fumatul, ca nesănătos: «Boala spurcatului/În gura săracului» sau «La un capăt fum,/ La celălalt un nebun.»

Literatura medicală scrisă începe în această crestomație (antologie) cu un fragment din **Învățăturile lui Neageo Basarab** și sfîrșește cu profesorul Clujan Octavian Fodor. Am numărat o sută cinci nume proprii, din care o cincime este compusă din scriitori (inclusiv medici scriitori, ca I.C. Drăgescu, Alceu Urechla, George Ulieru, Vasile Voiculescu și Ion Biberi).

Note de introducere și observații finale congruente întregesc textul, de o mare bogăție. Aș obiecta numai că nu împărtășesc entuziasmul editorilor pentru «contribuția» lui Tudor Arghezi la **Almanahul medicinei**

din 1923, unde ar fi «stilizat» niște sfaturi igienico-sanitare, la îndemnul doctorului Marius Georgescu. Repartizate lunar, aceste sfaturi mi se par, stilistic vorbind, total neargheziene. Am recunoscut, în doctorii Ion Glăvan, Odiseu Apostol și Ion Biberi, emeriții absolvenți ai liceului Traian din Turnu-Severin, pe care l-a frecventat și scrisul. Ultimul s-a dedicat cu precădere scrisului, fără a părăsi marile probleme ale omului și îndeosebi ale sănătății. Din doctorii născuți pe teritoriul României nu lipsește decît celebrul explorator Honigberger, ale cărui opere, în limba germană, de mult epuizate, ar trebui reeditate și tălmăcite în limba noastră. Bolile de circulație și cancerul își găsesc locul de cinste în crestomație. Doctorul D. Gerota îi dă cancerului o gamă incompletă de sinonime: «rac, epiteliom, carcinom, sarcom, papilom, schiros etc.» O vom întregi cu nobilul eufemism care ne gidă auzul: neoplasm. Să fie însă adevărat că necurătenia ar fi condiția principală a flagelului? În cazul acesta, medicina preventivă s-ar putea mulțumi cu săpunul! Doctorul Fodor ne previne împotriva mitului medical al dietelor scriind: «Este deci timpul să se procedeze la demitificarea dietelor alimentare, lipsite adesea de cea mai elementară justificare teoretică». D-sa subscrie la versul virgilian: **Vixi et quem dederat cursum fortuna peregi**, în traducerea din notă: «Am trăit și am străbătut drumul pe care mi l-a dat soarta». Aș preciza: «am străbătut pînă la capăt drumul (în peregi, prefixul per are acest sens).

În încheiere, nu mă pot mîngia cu gîndul egoist de a fi printre puținii beneficiari ai acestei cărți de mare folos și de foarte plăcută lectură, deoarece tirajul ei nu s-a ridicat mai sus de 1 053 exemplare. Cum a fost posibilă această «economie» greșit plasată?

ȘERBAN CIOCULESCU ■

CONTROVERSE

adevăr și secrete

Interesul stîrnit de jurnalele scriitorilor, de însemnările, scrisorile și paginile nehrăzite de ei publicării s-a confirmat nu numai prin incontestabila audiență în public, dar și printr-o pledoarie, socotim noi, prea entuziastă a lui Ov. S. Crohmălniceanu în nr. 9 din **Flacăra**. Că astfel de texte pot fi publicate, că e necesar chiar să fie cunoscute e în afară de orice discuție, dar lucrul nu trebuie făcut fără o anumită prevenție. Literatura aceasta de uz sau de cerc intim (căci totuși e o literatură) are, scoasă la iveală, ceva de subzol, de subterană luminată prea brusc, de magazine de rezuzitate și decoruri neasamblate sau chiar de boafre nu imaculate. După ce l-am privit pe scriitor din față, așa cum a vrut el să se propună, e folositor întrucîtva să-i explorăm «secretele» privind prin gaura cheii sau, eventual, chestionîndu-i vecinii și slugile, credincioase ori birfitoare.

Se află, așa, multe — și, recunoaștem că numeroși scriitori ne invită chiar ei la o astfel de delectare. Jurnalele lor conțin totdeauna un element impur, fie și în mod necosotit. Scriitorului, dar mai ales criticului, parcă-i stă mai bine să se exprime în public, să afirme totul sub semnătură și cu întreaga răspundere pe care judecățile lui o comportă. Nu cu literatură de ser-tar, nu spunînd în aparteurii ceea ce nu știm de ce nu vrea să spună deschis. Să facem presupuneri? E o duplicitate curioasă cel puțin, dacă nu și blamabilă, această existență subterană a unui flux de opinii, pe care (o, întîmplare!) îl poate «descoperi» posteritatea, deși autorul îl «ascunsese».

Și aici e vorba doar de un pericol al înțelegerii prea indistincte a acestor pagini, repetăm, de un interes cert. Absența aproape totală a mar-torilor împrejurărilor și umflarea egocentrică a personajului care spune eu («Prin 1804, în trecere prin Paris, am aflat că Napoleon mă căuta cu insistență. Am rămas surprins, căci

eram certați de mai multă vreme, dar tot atât de bine știam că împărătiul trecea prin grave dificultăți. Puteam să afectez supărarea, dar eu...») ce-rută de însăși condițiile genului, nu trebuie uitate.

Apoi se pot spune prea multe în aceste jurnale, în care autorul se face că dialoghează, că include în jocul său și interlocutori și eroi... Situația **Notelor...** lui Camil Petrescu, într-altminteri interesante, pentru că și omul era de altă anver-gură, e pilduitoare. Faptul că s-a găsit un martor (Ș. Cioculescu) care să pună la punct după patru decenii unele afirmații ale prae pasionantulu-i de «autentic» romancier e numai o întîmplare fericită.

Nu-i vorbă, nici un dezastru nu s-ar petrece în celelalte cazuri, dar e bine să se știe că scriitorul face literatură și atunci cînd el își oferă indirect produsele drept altceva decît tot un rod al închipuirii, și că tot ce scrie e marcat de această «blatemăție» de care nu poate scăpa.

ALEXANDRU GEORGE ■

CRONICA LITERARĂ

eseul critic

Despre Nicolae Balotă se spune că este, în primul rînd, un excelent eseist. O demonstrație, în acest sens, nici nu mai trebuie făcută. Opera vorbește de la sine. Nimic însă nu are aspect de improvizatie la acest critic. Dimpotrivă, remarcăm vocația profundizării și a construcției monumentale. Studiile sale sînt, orice s-ar zice, temeinice, serioase, bine organizate. Îl preocupă, nu de puține ori, latura abisală a creației. De eseiu ține, desigur, capacitatea de a veni mereu în întîmpinarea cîrților, cu idei extrase din experiența morală proprie. L-am numi un eseist din familia lui Unamuno, dar fără exaltările acestuia. La Nicolae Balotă sensibilitatea «agonică» e supusă celor mai severe canoane raționaliste. Opera e confruntată de fiecare dată cu tipare estetice prestigioase, dar și cu valorile vieții; la care se adaugă comentariul sociologic și istoric.

Nu e de neglijat nici productivitatea criticului. În urmă cu doi ani publica **De la Ion la Ioanide**. Acum, **Universul prozei**. Vor mai apărea, sîntem avertizați, încă două volume, tot despre proză, avîndu-i ca protagoniști pe Mihail Sadoveanu și Honensia Papadat-Bengescu. Apoi toate acestea vor fi reluate într-o «mai amplă istorie analitică a literaturii române».

Universul prozei are două părți distincte și se cade să nu le discutăm global. În primele pagini criticul face o incursiune în proza românească modernă. Partea a doua, mai extinsă, se intitulează **Lecturi**. Criticul se

ocupă de opere universale, iar textele aduc a pagini de jurnal. Bineînțeles, tonul memorialistic e foarte relativ, dacă nu cumva cînd s-a devină o pură convenție literară. Aici, în general, analiza e mai puțin aplicată și criticul se trezește nu o dată făcînd îl însuși proză (uluitoare ni s-a părut «frază», de vreo două pagini, despre Faulkner), deși intenția epică lipsește. De obicei, se află pe un teren al valorilor sigure, deja clasate; de aceea, probabil, cu generozitate riscă multe subtilități. Evident, ni se pare normal să afirme că are încredere în Faulkner. Același lucru ar putea spune despre Thomas Mann, Melville, Balzac și atîția alții. Admitem că e vorba, în același timp, și de o profesie de credință a criticului moralist, care nu dezertează de la drama intimă a artistului. Pagini memorabile dedică prozatorilor «fin-de-siècle». E surprinzătoare la Nicolae Balotă atracția (semnificativă, am văzut) pentru crepuscular și demonism — obsesie nu neapărat livrescă. Asemeni oricărui umanist autentic el caută epopeicul, dar și tragicul, în stare pură.

Studiile despre autorii români sînt de o și mai largă deschidere. Comentariul, în esență afirmativ, se justifică și prin raportarea constantă la universalitate; accentul se pune totuși pe nota diferențială. Reabilitarea Henriettei Yvonne Stahl convinge. Criticul își impune cu autoritate punctele de vedere, pornind — se pare — de la principii către opere sau chiar de la judecări de context social și de motivație psihologică. Foarte bun studiul despre Ion Marin Sadoveanu. Din momentele de inspirație și spontaneitate citeva se rețin cu ușurință. E frumos zis «Lucian Blaga umbraticul»; sau «Desculț este o carte scrisă duminică», sugerînd primatul reveriei față de document. La D.R. Popescu apreciază «acuta sensibilitate a tragicului», în timp ce **Hronical și cîntecul vrstelor** e singura noastră autobiografie spirituală, eroul fiind spiritul însuși.

CORNEL MORARU ■

CRONICA MUZICALĂ

muzică, dans și poezie într-un spectacol modern, sincretic, la... operetă

Paralel cu teoretizările și argumentele *pro domo* despre permanența teatrului liric (în fond chestiune de evidență, ținând de perenitatea valorilor spirituale ale genului) se ridică tot mai des glasuri în favoarea înnoirii teatrului liric, ale cărui mijloace de expresie sînt prea exclusivist raportate — uneori — la o anumită epocă, la un anumit stil. Și dacă muzica modernă a secolului, fie ea dodecafonică, serială, concretă sau electronică a început să cîștige adeziunea tot mai multor ascultători, care nu o mai resping *apriori*, în teatrul liric rezistența la noua publicului (și în special a cîntăreților) se dovedește mai mare, chiar în fața unor lucrări de indiscutabilă valoare artistică. Un element dinamizator al integrării muzicii noi în peisajul concertistic îl constituie dansul. «Dansul este arta secolului XX, după cum secolele XVI și XVII au fost ale teatrului, iar secolele XVIII și XIX ale operei», remarca Maurice Béjart, «coreograful secolului XX.» și continua: «totul devine dans, pictura se animă, în teatru se întîlnește tot mai multă mișcare, în film se vorbește tot mai puțin». Dincolo de orgoliul artei sale, Béjart are dreptate căci tot mai multe forme de spectacol apelează astăzi la dans, catalizator capabil să determine o recrudescență a interesului publicului pentru formule mult prea uzitate. Spectacolele combinate de muzică, dans și poezie, expresie a reînvierii spiritului clasic al sincretismului artelor, se întîlesc tot mai des în viața noastră artistică. După Teatrul Național și «Bulandra», iată că un nou teatru ne invită la un «spectacol de dans, cînt, cuvînt». Intitulată pușin cam nepotrivit *Viața — dragostea omului... dragostea*, noua premieră a Teatrului de operetă ne propune prin intermediul versului, muzicii și mișcării, o metaforă scenică a condiției umane, în general, a spiritualității acestui pămînt, în special, a oamenilor lui aflați în ipostaze caracteristice: dragostea, lupta, moartea, speranța etc. «De două mii, pămîntul, de ani/ Se îngrășă cu trupuri/ din trupurile noastre/ născînd mereu copaci», spune poetul și pe scenă dansatorii înscriu cu trupurile lor umbrele acestor copaci în ecoul de nai, specific muzicii românești. Ion Caramitru, cu atît de particularul său dar de a rosti versul, întotdeauna cald și atent la sensurile adînci ale cuvîntului, precum și dansatorii înșiși, recită din Eminescu, Blaga, Labiș, Marin Sorescu, Nichita Stănescu, Ana Blandiana. Fondul muzical cuprinde colaje din Bach, Beethoven, Messiaen, Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Corneliu Cezar, Gheorghe Zamfir. Iar dansatorii Operetei își regăsesc aici, în coregrafia Mihaelei Atanasiu, menirea de slujitori ai *Terpsichorei*, sub semnul metaforei și al simbolului.

Calitățile spectacolului rezidă în capacitatea emoțională pe care o posedă imaginile scenice, în posibilitățile de fuziune a cuvîntului cu sunetul și cu mișcarea, așa cum am văzut în tablourile «Miri», «Coșmar», «Sonata lunii», «Trebuiau să poarte un nume», «Adolescenții» ș.a. Uneori însă asociațiile sînt căutate, ideile par lipite, metaforele exagerate.

Mihaela Atanasiu face dovada inteligenței sale scenice și a unei inventivități coregrafice (utilizînd mișcări și poze din arsenalul neoclasic dar și expresionist), uneori cenzurată de mișcări pleonastice, ori de poze dansante cunoscute din spectacole mai vechi ale sale (vezi minile ca o cupă) ori ale altor coregrafi contemporani. Esențial este însă că Opereta ne-a oferit un spectacol modern, sincretic, că ne-a oferit o măsură mai exactă a posibilităților ei artistice, insuficient fructificate în montările bătrînilui gen.

NICOLAE SPIRESCU ■

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

o bombă cu efectul... invers

Au existat întotdeauna profesioni bine cotate la o eventuală bursă a pasiunilor, printre ele figurînd cu un constant succes și gazetăria. Indiferent de gradul de snobism ce caracterizează această fascinație, gazetăria este meseria care pe lângă doza de spectaculos, uneori singura latură vizibilă, presupune, cum spune traducătorul Andrei Băteanu, «microbul vocației, curajul opiniei, simțul noului, combativitatea». Și de fapt tocmai acest lucru îl propun spre dezbatere americanii Ben Hecht și Charles Mc. Arthur, autorii amarei comedii *Bomba zilei*, pusă în scenă la Teatrul de stat din Oradea de către Szombati Gille Ottó.

Viața unei reviste de scandal va depinde întotdeauna de acea «bombă», capabilă să epuizeze tirajul, să nască genii ziaristice, să ridice sau să doboare marea săptămînal, bombă lansată cu cinism și crudă indiferență la reacția conștiințelor asupra cărora «lucrează». Piesa celor doi cunoscuți scriitori americani surprinde, astfel, pe lângă pitorescul vieții de redacție și acest aspect moral-politic al răspunderii gazetarului față de colectivitate. Este însă tocmai aspectul

ADELA MĂRCULESCU, sau avem actori talentați și îi distribuim prea rar.

prima ediție a festivalului teatrelor din moldova

Despre prima ediție a Festivalului teatrelor din Moldova — o excelentă și multiplu generoasă idee materializată prin colaborarea dintre Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Botoșani, Teatrul «Mihai Eminescu» și filiala A.T.M. Botoșani — credem că mult mai potrivit ar fi să transcriem cîteva din opiniile organizatorilor, ale participanților și ale spectatorilor, mai ales ale spectatorilor care timp de o întreagă săptămîină au urmărit cu interes, încîntare și admirație această impresionantă desfășurare de forțe actoricești din Iași, Bacău, Galați, Bîrlad, Brăila și Botoșani. Iată, dintr-o simplă enumerare a teatrelor care au onorat — și s-au onorat! — cu prezența lor la această manifestare aflată sub semnul apropiatului Congres al educației politice și culturii socialiste, surprinde desigur, absența cunoscutului și apreciatului teatru din Piatra Neamț. La polul opus al acestei niciicum justificabile absențe, poate fi considerată amabilitatea cu care colectivul Teatrului «Maria Filiceta» din Brăila a ținut să răspundă unei invitații de ultimă oră.

Să trecem deocamdată dincolo de acest incalificabil neajuns, și așa cum spuneam, să transcriem, în raport de spațiu oarecum restrîns, doar cîteva din opiniile pe care le-am consemnat.

Ioan Dreutel, medic, pensionar, un statornic iubitor al teatrului: În urmă cu nu prea mulți ani, sala teatrului nostru era plină la fiecare spectacol. După o perioadă în care pur și simplu eram stînjiniți de pustietatea sălilor, iată, cu acest festival, am văzut din nou sălile pline de altădată. Printre bătrîni care parcă s-au reîntors, am văzut și mulți, foarte mulți tineri. Vreau să spun că, pentru noi, spectatorii, s-a bătut și nu oarecum o nouă cărare și cred că toate celelalte teatre din Moldova vor și să profite de acest lucru. Despre spectacole? A fost pentru mine o surpriză plăcută spectacolul bine încheiat al actorilor gălățeni cu piesa *Acum și în cele din urmă* de Theodor Mănescu.

Liliana Lupan, actriță a Teatrului dramatic Galați: Este minunat să joci în fața unor săli arhipline și ar fi fost și mai minunat dacă ar fi avut loc un adevărat schimb de experiență, adică tare mult mi-aș fi dorit să pot urmări spectacolele celorlalte teatre. Poate că la ediția a doua se va rezolva și această problemă.

Cristian Nacu, regizor al Teatrului «V.I. Popa» din Bîrlad: Eu, personal, aproape că-i invidiez pe colegii noștri care au avut această strălucită inițiativă. Am auzit că următoarea sau următoarele ediții vor avea un caracter restrîns ca tematic, un lucru cu care eu n-aș prea fi de acord. De ce? Pentru că la aceste festivaluri fiecare teatru dorește să se prezinte cu ceea ce are el mai bun la acea oră.

Dr. Adrian Șipoteanu, aproape coleg de vîrstă și pasiune cu medicul Dreutel: Bineînțeles că noi, spectatorii, sîntem marii beneficiari ai acestui festival. Mi-au plăcut actorii bîrlădeni pentru spectacolul intitulat «Platon». Pe scurt, așa spune că m-a impresionat sobrietatea decorului, fascinant, tensiunea interioară a unui Platon crispat și ros de îndoieli, dar mai ales conținut zdrobit de realitatea și argumentele unei epoci, precum și de limitele propriilor sale idei. Sincere felicitări actorului Mircea Ipată Mareș.

Teofil Vilcu, directorul Teatrului național «Vasile Alecsandri» din Iași: Eu nu-i invidiez pe colegii din Botoșani că au avut ei și nu noi, sau alții această generoasă idee a festivalului, dimpotrivă, șin să-i felicit, mai ales că sînt și eu un pic botoșanean. Așa, în general, cunosc starea de spirit care domină teatrele moldovenești și pot spune că se simte un efort, bazat pe niște forțe reale, de depășire a condiției de teatru provincial. Din acest punct de vedere, festivalul trebuie considerat și ca atare, ca un sprijin, adică, în realizarea acestui vechi deziderat.

Mihai Tudose, lăcătuș montator la întreprinderea «Electrocontact» și autor, deocamdată necunoscut, de poezie: Pentru un spectacol ca *Acești ingeri triști* prezentat de actorii teatrului băcăuan așa veni seară de seară. Mi-a rămas înimă și mai ales gîndul la toate adevărurile și toate poeziile cuprinse în această piesă.

Greu, de bună seamă foarte greu, de cuprins toate părerile și concluziile ce s-au rostit în timpul și la sfîrșitul acestui festival care, atîngîndu-și scopul, considerăm că n-ar trebui să se desfășoare neapărat numai la Botoșani.

VICTOR NIȚĂ ■

BLOCNOTES

iată ce ne propunem

Afișele «Naționalului» sînt pline de nume și titluri definind un program și o linie de continuitate, situînd în centrul lor scriitorul și interpretul, adică eforturile conjugate ale celor prin care se operează miraculoasa metamorfoză a spectatorului într-un erou confruntat cu problematica existenței și a istoriei, cu tragicul, cu ridicolul, cu marea, dar care nu neglijează importanța regizorului. Mă număr printre aceia care socotesc că astăzi teatrul depinde hotărîtor de talentul regizorului; nu numai pentru că arta noastră a încetat să mai fie doar întîlnirea fericită dintre un scriitor și un actor, ori fiindcă spectacolul, smuls din mîna vedetelor, a devenit o creație colectivă și omogenă. Acestea sînt, de fapt, efectele, urmările unui proces mai adînc și mai grav. Adevărul e că regizorul s-a constituit într-o necesitate paralelă cu nevoia publicului contemporan de a-și procura printr-o reprezentare o viziune unitară a lumii și de a o înțelege ca un ansamblu de legi. Punctul de vedere ales și propus textului, interpretărilor, sălilor de către regizor, este punctul de sudură al reprezentăției. Totul depinde de valoarea acestei perspective, de intensitatea artistică la care se înfăptuiește aliajul.

Nu sîntem partizanii unei unice și exclusiviste căi artistice în teatru. Dimpotrivă. Am dori să vedem pe scenele «Naționalului» spectacole de factura cea mai diversă. Spectacole în care aparențele (subliniez aparențele, fiindcă în timpul nostru teatrul e dator să-și asume în mod lucid condiția, adică să se recunoască a fi joc, simulacru, imaginar) să ne ducă, mereu altfel, spre esență. A folosi irealitatea reprezentăției (tratată ca o convenție a adevărului sau ca o francă distanțare) pentru a pătrunde în realitatea vieții, a surprinde coerența și direcțiile ei de dezvoltare, a susține ceea ce e mai înaltă ca ideal în această epocă de mari răspunderi ale conștiinței — iată ce ne propunem.

RADU BELIGAN ■

FESTIVALUL NAȚIONAL AL ARTEI STUDENȚEȘTI

o expresie a spiritului tinăr revoluționar

În această lună se desfășoară în mai multe centre universitare din țară faza finală a celei de-a X-a ediții a Festivalului național al artei studențești, dedicată aniversării a 55 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, Congresului educației politice și culturii socialiste și aniversării a 100 de ani de la cucerirea independenței de stat a României. Actuala ediție, organizată de Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România și Ministerul Educației și Învățămîntului, s-a deschis la 2 aprilie la Cluj-Napoca unde, timp de trei zile, a avut loc întrecerea formațiilor de teatru. 400 de studenți din 14 centre universitare au făcut o strălucită demonstrație că arta studențească din România, expresie a spiritului tinăr revoluționar, este o artă izvorînd dintr-o profundă dragoste de țară, cu un autentic și vibrant mesaj politic și uman. Piese, colaje, montajele prezentate de studenți au prilejuit o trecere în revistă a potențialului artistic al studențimii noastre, o utilă confruntare a unor modalități de expresie diverse, care, chiar dacă nu în totalitate au fost tentative încununate de succes, au evidențiat permanența căutării unui limbaj artistic adecvat, cît mai aproape de cerințele epocii noastre. Cele mai multe dintre spectacole au fost de un modernism de bun-gust, au apelat la mijloace artistice capabile să dezvăluie sensuri acut contemporane, să incite la meditație și să contribuie la educația patriotică a tinerei generații. Tulburător a fost colajul *Avram Iancu* prezentat de studenții din Cluj-Napoca, spectacol pe merit încununat cu laureatul al Festivalului național al artei studențești și premiat de revista *Viața studențească și Amfiteatru*. Am remarcat mișcarea scenică bine chibzuită a ansamblului, folosirea sugestiei (ingenioasă întrebuintarea unor bețe rînd pe rînd ca tunice, grații, arme), interpretarea sobră, coerența întregului spectacol care a reliefat cu pregnanță destinul revoluționarului român în confruntarea sa cu epoca. Convingătoare prezența teatrului studențesc *Podul din București* cu Ștefan-Vodă, o aplatare modernă după trilogia lui B. Șt. Delavrancea și *Odă pentru 24 de ore*. Alte formații — din cele 11 premiate de juriu — pe care dorim să le relevăm sînt cele ale studenților din Tirgu-Mureș cu spectacolul *Prometeu*, ale studenților din Pitești cu colajul *Mășterul Mănoile*, ale studenților din Timișoara cu colajul *Nici o apă nu se întoarce decît nor*. S-au evidențiat și cîteva personalități artistice cu certe perspective, cum ar fi Ileana Georgescu din București, Klara Zakarias din Tirgu-Mureș, Ioan Clopoșel din Pitești. Deconcertante au fost peprezențașile oferite de Institutul pedagogic Oradea (cu *Iarna regilor* de M. Georgescu) și de Institutul pedagogic din Suceava (cu *Mormîntul eroului necunoscut* de Ion Buleandra). Interpretări însă au încercat să scoată totul din aceste texte lipsite de vibrație și de semnificații adînci.

Unul dintre momentele cheie ale manifestărilor de la Cluj-Napoca a fost colocviul cu tema *Teatrul studențesc, formă de educație politică și patriotică*. Colocviul a înlesnit o via dezbateră, cu opinii contradictorii, toate însă exprimate din dorința de a preciza mai bine în ce măsură teatrul studențesc din România își asumă responsabilitatea transmiterii de pe scenă a unei arte revoluționare, deschisă inovației și tocmai puternic ancorată în tradiție, în realitățile românești de azi. În numerele viitoare ale revistei vom consemna și alte manifestări prilejuite de cea de-a X-a ediție a Festivalului național al artei studențești.

GEORGE ARION ■

Sibiul a fost de curînd gazda celei de-a VI-a ediții a Festivalului național de jazz. Printre formațiile îndelung aplaudate de public — cvintetul Marius Pop din București.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

cui ne adresăm?

Și mai ales — de ce? Iată, zic unii, filmul există, rulează pe ecrane, spectatorul își dă și singur seama dacă e bun sau rău; atunci pentru ce mai e nevoie de cronică, de critică cinematografică în genere? Nu cumva doar pentru a stârni polemici între confrăți de meserie, pentru a tămia pe unii creatori sau a da de pământ cu alții, mai puțin agreați?

Există o doză de adevăr într-un astfel de punct de vedere, dar numai o doză, iar aceea minimă. Practica producției naționale de filme din ultimii ani — și mă refer la un număr însemnat dintre aceștia, începând, hai să zicem, de prin 1960 — a demonstrat că nu întotdeauna osanțele «regizate» din culise la adresa unor filme cu pretenții majore, dar evident mediocre ca realizare și gândire cinematografică, au reușit să impună altceva decât cel mult un nume, și acela nu prin valoare cât prin repetarea sa pînă la saturare în mai toate publicațiile centrale; invers — și acesta este, cred, lucrul cel mai întristător — sesizarea cu curaj a unei mediocrități notorii care a semnat nu una, ci mai multe pelicule de un fals zdrobitor, nu a dus încă la îndepărtarea individului din preajma studiourilor, acesta găsind resurse de a aștepta cu îndărătnicie să «treacă valul», pentru a ne trăsnii imediat vederea și simțurile cu o altă salată «în Eastmann Color», mai ridicolă decât toate cele precedente. Repet însă, acest aspect reprezintă numai o parte a unui mecanism complex.

Așadar, cui ne adresăm, și mai ales de ce? Celor dormici ca filmul românesc să fie — artistic vorbind — la o cotă cât mai ridicată, să îi reprezinte cu alte cuvinte; și mai ales pentru că încă mai sînt multe de făcut în ceea ce privește formarea unei școli naționale de film românesc, competitivă în lume. În acest sens doresc și cred că trebuie să acționeze critica noastră de film: lăsînd la o parte balastul — în acest caz — al unor amicitii, riscînd poate a pierde anumite prietenii sau interese, conduita supremă fiind, întotdeauna, dragostea față de patrie, sinceritatea afirmării, curajul, datoria de a argumenta.

Ne aflăm — cinematografic vorbind, și nu numai — într-un moment de efervescentă creație: a crescut simțitor atît numărul peliculelor de lung metraj realizate în timp, cît și — categoria — media artistică a acestora. Nu putem fi însă la fel de mulțumiți atunci cînd este vorba de tematica filmelor noastre: în marea aventură pe care o reprezintă atacarea subiectului de film contemporan (înțelegînd prin acesta un film a cărui acțiune să fie fixată nu acum zece, sau cinci, sau doi ani, ci astăzi, în clipa asta) se aruncă simțitor de puțini creatori; epopeea cinematografică națională, în care am obținut unele succese certe, trebuie să învingă ilustrativismul caracteristic celor ce nu vor, nu pot înțelege că filmul istoric este cu totul altceva decât culoare, cai, sînge și cascadori; unele filme despre comuniști în ilegalitate pot cîteodată să denatureze realitatea făcînd din aceștia — veritabili luptători pentru dreptate, pentru o lume mai bună, caracterizîndu-se prin modestie, curaj, suferință, inteligență, tact — niște doar aparent eroi, în realitate un soi de «pistolari» creați după cele mai clasice șabloane ale genului «negru», purtînd lupte de stradă, de cîmp sau munte cu arme automate de proveniență cel puțin dubioasă pentru acea vreme, cu o poftă și o risipă de recuzită demnă pentru cauze mai bune. Sîntem convingși că și filmul istoric trebuie să dea răspunsuri clare unor probleme legate de diferiți factori care au influențat cursul evenimentelor naționale, activitatea partidului nostru, să ofere concluzii limpezi, științific fundamentate, pentru noile generații interesate să cunoască trecutul eroic al comuniștilor din România, așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Mesajul adresat Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Vom încerca, așadar, în spațiul rezervat acestei rubrici, să analizăm fenomenul cinematografic — atît de la noi din țară, cît și de aiurea — urmărind reușitele, bucurîndu-ne atunci cînd ne vom recunoaște pe ecran, sesizînd acele producții de veritabilă ambiție și forță artistică pînă în dezbaterile cele mai grave, mai profunde probleme ale vremurilor pe care le trăim. Fără a uita însă niciodată a arăta cu degetul un film, de pildă, în care sus, pe coama dealului pe care se înfruntă ostrea română cu cea a ienicerilor turci, mai acum niște secole, se zărește distinctă și albă silueta zveltă a unui stilp de înaltă tensiune...

HORIA PĂTRAȘCU ■

„casă mare cu geam spart...”

Sala căminului cultural. Muntenii, de toate vîrstele, stau îngrămădiți clăie peste grămadă. Femei cu precădere. Păstrătoare și transmițătoare ale tradițiilor, obiceiurilor, cîntecelor ș.a.m.d. create de genul popular, prezența lor marchează interesul și grija conștientă față de bunurile spirituale ale comunității. În fața scenei, doi vioariști și un al treilea muzicant, bătrîn, cu țambalul agățat de gît. Cu fața brăzdată, scapără scînteii din ochii negri. Nerăbdător, pare a-și aștepta «rîndul». Mă aflu pe scenă așa încît pot privi atît lăutarii cît și întreaga asistență. Din clipa în care muzicantul sătesc începe a-l «zice pe Gheorghilaș» — pasămite haiduc din partea locului — el devine alt om. Pe măsură ce acțiunea se desfășoară, bătrînul lăutar prinde din ce în ce viață. Spre a sublinia cît mai grăitor anumite pasaje, pupilele i se rotesc în adîncile orbite, fața — extrem de mobilă — se schimbă mereu printr-o mimică expresivă, însoțindu-și cîntarea și cu o convingătoare gestică. În momentele scotite de el paroxistice, brusc, trece de la cîntare la zicerea parlată, obținînd, în felul acesta, puternic efect dinainte scontat. Alteori se întreprinde din «cîntare», introducînd noi pasaje muzicale sub formă de interludii instrumentale, în ritm de horă, care, la rîndul lor, produc un neașteptat efect de destindere asupra ascultătorului, copleșit de forța dramatică a naratorului.

Toate acestea sînt făcute cu adîncă stăpînire și în respectul «normelor nescrise ale tradiției moștenite de la înaintași» (Al. Amzulescu — Cîntece bătrînești, Editura Minerva, București, 1974) peste care personalitatea artistică a executantului «se impune cu atît mai mult și mai sigur, cu cît arta executantului se supune mai desăvîrșit normelor tradiționale...» (ibid. op. cit. sbl. n.).

Analizînd — în scopul descoperirii legităților practicii tradiționale — felul în care decurge narațiunea diferiților rapsozi populari, autorul, mai sus pomenit, susține că «însăși mimica și gestică constituie și ele elemente de seamă în complexitatea personalității artistice, sobre sau expansive, a cîntărețului căruiia tradiția străveche a epusului cîntat (sbl. n.) îi cere să fie zicător, dar și minimal actor al sincretismului artei narative orale». (ibid. op. cit.).

Îmi arunc privirea în sală: numai ochi și urechi. Să prindă fiecare gest, fiecare notă, fiecare cuvînt. Puternice aplauze ale sătenilor din Minzolești Buzăului răsplătesc, la sfîrșitul baladei, pe Costache Burtea, bătrînul rapsod din Poiana Vilcului.

*

Am avut nedoritul prilej de a constata, în ultima vreme, ciudatele îndrumări date unor tineri, unorii foarte înzestrați, cu privire la interpretarea baladelor. A fost promovat, pe nesimțite, un soi de tipic «modern» convențional, care depărtîndu-se de la tradiția populară deformează flagrant subtilele reguli nescrise specifice acestui gen. Mă zgîrie la ureche lipsa de spontaneitate cu care, fără nici o justificare, cîntărețul oprindu-și cîntecul se pomenește declamînd melodramatic lungi pasaje, lunecînd într-un manierism de o discutabilă calitate. Este adevărat că «introducerea «zicerii orale» a episodului adaugă un spor de încărcătură de sensuri» (ibid. op. cit.), dar în asemenea cazuri este reprobabil a trece cu vederea înțelepciunea și tactul cu care poporul a aflat, de-a lungul timpurilor, cele mai nimerite mijloace de expresie în această privință.

Altminteri riscăm ca balada să se transforme într-o «casă mare cu un geam spart», cum i-a explicat dăbuleanul Nicolin Steolea, cercetătorului.

HARI BRAUNER ■

CONSTANȚA CÎMPEANU — într-o viitoare premieră: Văduva veselă de Lehar.

FRANZ STORCH, scriitor român de limbă germană, publicist, autor al mai multor volume printre care și Inginerul de gramofone.

Un valoros poet contemporan, un îndrăgostit de tehnica editării cărților: ROMULUS VULPECU.

Artistul poporului GYÖRGY KOVACS, unul din interpreții filmului Zile și Nopti. Sub bagheta regizorală a unui tînăr, un vîrstnic — dar la fel de tînăr ca putere de muncă și prospețime artistică — slujitor al scenei și ecranului român.

Fotografii de VASILE BLENDEA și EMANUEL TÂNJALĂ

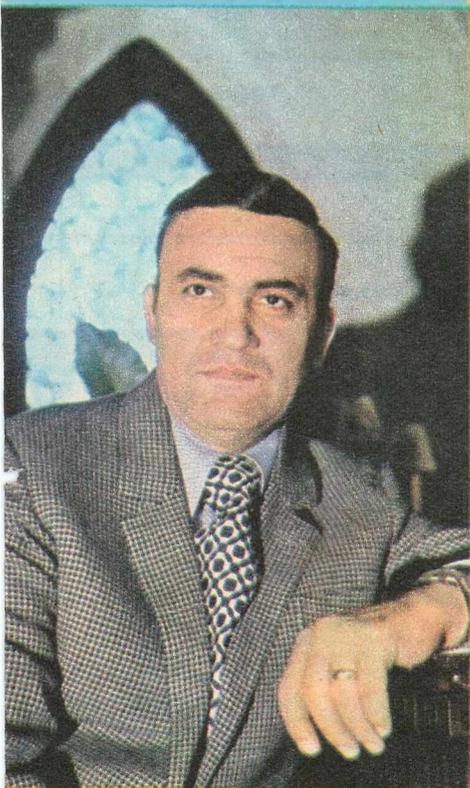
INSTANTANEE

DINU TÂNASE, talentat operator din tînăra generație, în postură de regizor al filmului Zile și Nopti, aflat în plină producție.

Fotografii color de EMANUEL TÂNJALĂ ■

O voce cunoscută și un gînd, poate, pentru visul încă nerealizat la noi în țară: înfrîntarea cu filmul. Pe scurt — NICOLAE HERLEA.

CRONICA SPECTACOLELOR

cocteilul: avantaje și dezavantaje

Probabil, în mare măsură datorită muncii sale analitice de cronicar de film și teatru, lui Ștefan Oprea i-au devenit de-a dreptul familiare tehnicile suspense-ului polișt. Atît de familiare încît nu numai că nu se poartă respectuos cu ele, ci le ia în tîrbacă, folosindu-le cu duimul și rîzînd ironic cu un ochi închis spre spectatori. Piesa lui, Căderea păsării de seară, care a avut premiera săptămîna trecută pe scena Teatrului Național din Iași, este un adevărat cocteil de astfel de tehnici ale suspense-ului dramatico-polișt. De pildă! Tehnica glumei care se îngroașă, tehnica aceea care i-a slujit lui Dürrenmatt să scrie o piesă întreagă, pe Ștefan Oprea îl plictisește după ce a folosit-o doar pentru structurarea unui act (primul). Sau: tehnica inspectorului de poliție care vine și tulbură conștiințele liniștite ale unei familii aparent superonorabile, tehnica aceea care i-a slujit lui Priestley să scrie tot o piesă întreagă, îl este utilă lui Ștefan Oprea doar pentru organizarea actului doi al piesei sale, după care — la magazia de recuzită a condoluului cu eal Ștefan Oprea își îngăduie luxul să folosească o singură tehnică chiar pentru un anume personaj, chiar pentru o anume situație, chiar pentru un anume moment al piesei. Rezultatul, cum spuneam, e un cocteil de tehnici, un cocteil bun, un cocteil afișat, ba chiar onest declarat și propus printr-o replică a unui personaj (haldeii să ne jucăm de-a Dürrenmatt, sau cam așa ceva). Rezultatul este o piesă (și un spectacol) cu un ritm dinamic, cu o acțiune variată, cu unghiuri de abordare mereu schimbate, într-un cuvînt cu un spor de neprevăzut. Ceea ce-i foarte modern, foarte în acord cu tempo-ul vieții și răbdării contemporane. Dar cocteilul acesta de mijloace are și un cusur: nu-i perfect amestecat. Și de aceea actul doi n-a fost intim încorporat în curgerea unică a unei expunerii ideale, n-a fost cu toate că — tot tehnic vorbind, tot meșteșugărește — era chiar lesne posibil. Și tot de aceea unele personaje au pîrne de replici doar sincopat, la începutul și la sfîrșitul piesei. Dincolo de exprimarea ei, piesa lui Ștefan Oprea este și în esență sa tot un cocteil. Un cocteil de probleme, de frîmintări, un cumul de drame omenești. Un amestec care denotă realismul autorului. Dar și de data aceasta cocteilul trădează! Pentru că, iată, nu este timp pentru aprofundarea tuturor dramelor enunțate, și-atunci, cumva obligatoriu, nu-i mai rămîne autorului decât prea puțin spațiu ca să-și spună complex părerea despre ele, decât să se rezume la notarea moralei fabulelor lor. De pildă Drama Marthei este cumplită și de aceea cred chiar i se acordă — cantitativ — o mare parte din textul piesei, și totuși, din cauza obligațiilor față de dramele celorlalte personaje, drama Marthei nu-i destul — tot în limbaj tehnic vorbind — exploatăată. Ca spectator, aș fi vrut să văd, să aud și să descopăr mult mai multe despre Martha și cutremurătorul asasinat al personalității ei. Dar aceasta-i iar o problemă a formulei cocteilului de drame, cocteil asupra căruia doar autorul e în drept să stabilească unde trebuie pus accentul. Ștefan Oprea i-a pus pe drama (aș zice, de uz extern) păsării de seară numite Marie-Jeanne; mie mi s-a părut mai tulburătoare drama (aș zice, de uz intern) Marthei; pentru că Martha face parte pînă la urmă dintre al mei, și pentru că de nedreptatea pe care a suferit-o ea mă simt și eu responsabil, și mă simt apt de a interveni cu eficiență, și, într-un cuvînt, mă simt mai intim implicat.

Și tot cocteilul, cred, asigură o plurimorală piesei, dar o și privează de etalarea tuturor posibilităților dramatice pe care, ascuns, le conține. Dar, dincolo de toate aceste adnotări meșteșugărești — pe care mi-am îngăduit să le fac pentru că Ștefan Oprea se comportă ca un intrinsec profesionist — rămîne piesa în totul ei. O piesă bine scrisă, bine jucată (deocamdată la Iași), și care, potrivit reacției sălii de la premieră, va avea succes de public.

Și-acum, cîteva cuvînt despre ceilalți autori ai spectacolului. Incep cu actorii: Cornelia Gheorghiu: se sinucide cu discreție; dar mai înli deschide obloanele ferestrelor cabanei-capcană de păsări, cu o voluptate a lumii care face frumos personajul. Mircea Jida și Emilian Belcin: fac actorie cu zel și hărnicie și loialitate; au viitorul înaintea lor. Violeta Popescu: rolul unei frustrate excelente înțeles și interpretat de actriță. Petru Ciubotaru: privat crunt de fapte și replici, actorul acesta reușește performanța de a sluiji totuși intențiile autorului. Dionisie Vitcu: și Birlic a fost o mină de om, dar ce extraordinar chip comic și ce mare actor! Saul Taișler: actor matur, interpretare frumos și limpede clasică. Maria Munteanu: tînără sotie bine dezlîntită, un om care se revoltă spectaculos. Constantin Popa: glas de violoncel (cu altă nuanță a timbrului dar care merge pe urmele binecuvîntate ale dumnezeiescului glas al lui Nicolae Venias), joc discret. Adina Popa: ce maiestuoasă tinută scenică! acum în acest degajat și neglijent sfîrșit de secol 20!

Înainte de cortină. Cristian Hadji-Cutea (direcția de scenă) a slujit textul cu seriozitate, chiar cu minuție: n-a evidențiat (lucrul e reparabil) năucitor de dramatic (potențial) moment în care profesorul Barna împăturește și ridică de pe podele silueta decupată în hîrtie a trupului Marthei; a realizat un final nu total înedit, însă dramatic și care îl obligă pe spectator nu numai să se distreze, ci să mai și mediteze.

NELU IONESCU ■

Eugen Cristea, într-un număr irezistibil de pantomimă

Poetul Nicolae Dragoș citind poezia Așa a fost istoria

Un cuplu așteptat și apreciat de public: Gheorghe Gheorghiu și Mircea Vancă

Poetul George Țârnea, recitând un frumos poem al său: La Alba lulia o poartă

Cînd Nicu Alifantis cîntă Imn-ul i se alătură membrii cenaclului și toți participanții din sală. În fotografie, alături de autorul cîntecului, Anda Călugăreanu și Mihail Stan

După miezul nopții, cenaclul continuă sub cerul înstelat

La cererea insistentă a publicului, CENAACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, prezintă în ziua de duminică, 11 aprilie, orele 16.00 o nouă manifestare în cadrul primei ediții a Festivalului de primăvară «Flacăra-1976» la Palatul Sporturilor și Culturii din București.

În ceea ce privește turneul prin mai multe orașe ale țării, datele manifestărilor sînt: 12 aprilie la Ploiești, 13 aprilie la Buzău, 14 la Focșani, 15 la Bîrlad, 16 la Bacău, 17 la Piatra Neamț, 18 la Suceava și 19 la Botoșani.

Din primele zece minute, publicul din Horezu a intrat în atmosfera cenaclului

Publicul din Rîmnicu Vilcea — deosebit de cald și participativ

**CENAACLUL FLACĂRA
AL
TINERETULUI
REVOLUȚIONAR
organizat de
C.C. al U.T.C.
și Revista Flacăra**

cronica (124,125,126)

În ziua de luni, 5 aprilie 1976, CENAACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, a desfășurat o manifestare la Casa de cultură a orașului Horezu, iar a doua zi, adică marți, 6 aprilie, pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Rm. Vilcea cenaclul a prezentat două manifestări. Ceea ce membrii cenaclului au înțeles pe meagurile vilcene a avut darul să le încălzească inimile pînă la incandescență. Sediile unde s-au desfășurat manifestările și-au pierdut materialitatea, ele devenind spații sufletești. Lucru cu deosebire de prețuit și relevant, deoarece, ca în cazul Horezului, cîntecul și poezia cenaclului se întîlneau pentru prima oară cu publicul acestui oraș. Dar miracolul (nu putem ocoli, în acest caz, anumite cuvinte mari) s-a înfăptuit aproape instantaneu. Din primele zece minute muncitorii, mulți tineri printre ei, țărani cooperatori, toți participanții care se aflau în sală au intrat în atmosfera cenaclului, au intuit și recepționat spiritul lui. Adică s-au manifestat nu ca simpli spectatori, ci ca parteneri ai unui dialog viu, cald, însuflețit cu membrii cenaclului. Horezenii au vibrat la mesajul patriotic și revoluționar al artei care le exprima convingerile, s-au emoționat cu intensitate la poezia și cîntecul structurate de sentimente mai particulare, dar omenești. Nu trebuie să trecem sub tăcere și subtilitatea acestui public care a sesizat, amuzîndu-se copios, ironia și satira unor parodii la adresa unei poezii de vorbe umflate, fără acoperire, sau de afectate și factive prețiozități. La Rm. Vilcea cenaclul s-a aflat pentru a treia oară. Un public deci, ca să spunem așa, verificat, un public de a cărui generozitate și inteligență receptivitate ne bucuram chiar de la prima întîlnire. Prospețimea lui a rămas intactă, ca și arzătoarea lui sete de cuvîntul recitat sau transmis prin cîntec, cuvînt al unor reprezentativi poeți ai liricii noastre clasice și contemporane. Emoționat de participativa atmosferă, actorul Mihail Stan a adus elogiul publicului din Rm. Vilcea, mărturisind, printre altele, că are senzația precisă a identității de climat dintre sala în care ne găseam și, de pildă, vasta sală a Palatului Sporturilor și Culturii din Capitală. Spunea Mihail Stan că densitatea emoțională din mai mica sală vilceană nu e cu nimic mai prejos de aceea populată de mii de spectatori. Vor rămîne și de astă dată puternic încrustate în amintirea membrilor cenaclului atîtea momente de înălțare spirituală ce le-au trăit împreună cu publicul din Rm. Vilcea care rostea unanim și răspicat, printre altele, versurile:

Trăiască fiii muncii
Din fabrici și din brazde!
Trăiască demnitatea,
Partidul, omenia!
Trăiască-n sănătate
Cîrmaciul țării noastre!
Trăiască libertatea!
Trăiască România!
După cum ne vor stărui în memorie momentele neobișnuite chiar pentru cenaclu, cînd manifestarea a continuat afară, sub cerul înstelat, mult după miezul nopții. La ora 1.30, participanții au pornit spre Statua Libertății unde și-au exprimat prin cîntecul și versul cenaclului dragostea pentru țară, pentru demnitatea și libertatea ei, pentru cîrmaciul destinului național. La Rm. Vilcea s-a aflat și un grup de participanți veniți din județul Sibiu. Programul de 11 (unsprezece) ore al popasului nostru vilcean a fost divers, bogat. În cuprinsul recitalului lui Tudor Gheorghe au intrat mari parcele de încîntare și vis din creația populară și cultă, nelipsind însă unele cîntece de savuroasă parodie și umor. Diversă, dinamică, cîntăreața și acțița Anda Călugăreanu e constantă prin har și dăruire. Pasionatul și lucidul recitator de poezie, actorul Mihail Stan, a contribuit și de astă dată la apropierea poeziei de public. Prezența artei lui Doru Stănculescu, gravă și suavă, a fost întîmpinată și răsplătită cu multe, foarte multe aplauze. Florian Pittiș a surprins publicul prin diversitatea registrului actoricesc de efect direct, exploziv. Noul cîntec Imn al lui Nicu Alifantis, de răscăltare sentimente patriotice, compus pe versurile nu de mai puțină intensitate ale lui Ion Nicolescu, își continuă firescul lui drum către inimile spectatorilor. Nu de mult debutantul Valeriu Penișoară s-a bucurat de o primire plină de spontană simpatie. O altă debutantă, de dată și mai recentă, eleva Mihaela Popescu, a fost de îndată recunoscută ca un element artistic excepțional. În formă bună, Constantin Moțel a reușit să transmită mai direct conținutul combativ al piesei Cîntec de viață lungă, pe versuri de Constantin Cristescu. Gheorghe Gheorghiu a plăcut datorită căldurii din glasul și interpretarea lui. Cîntecele lui Mircea Bodolan au conturat un frumos moment artistic. Flautul și glasul lui Mircea Vancă încep a se detașa nu numai în calitate de acompaniator. Cum înșiruirea de aici a interpretelor nu are un criteriu valoric, e lesne de înțeles că înscrierea numelui lui Evandro Rossetti mai la urmă este pur întîmplătoare, cîntărețul prin calitățile sale de compozitor și interpret situîndu-se în prezențele de vîrf ale cenaclului. Așa cum de altfel l-a situat și publicul din Horezu și Rm. Vilcea. Dorind să fie convingător, Gabriel Iencea a reușit să fie excelent în momentele sale de parodie și pantomimă, tînărul Eugen Cristea dovedește virtuozitate și talent. Verba și inteligența definesc aparițiile scenice ale lui Gelu Colceag. Iar toți trei, Gelu Colceag, Gabriel Iencea, Eugen Cristea, reuniți în Reflex-Flacăra, înscriu momentul ajuns «clasic» cu Balade și Romanțe. Poetul Nicolae Dragoș citește un poem cu implicații polemice împotriva defăimătorilor de țară de aiurea: Așa a fost istoria. George Țârnea recită un frumos poem al său: La Alba lulia o poartă. Eugen Seceleanu citește o proză de blîndă satiră și cert umor. Adrian Păunescu recită din lirica sa. Au fost și doi debutanți: Andreică Horia (muncitor), și Andreică Ioan (conductor arhitect) care au debutat excelent.

La manifestarea cenaclului din seara zilei de 6 aprilie, desfășurată la Casa de cultură a sindicatelor din Rm. Vilcea, a luat parte tovarășul Vasile Mușat, prim-secretar al Comitetului județean Vilcea al P.C.R.

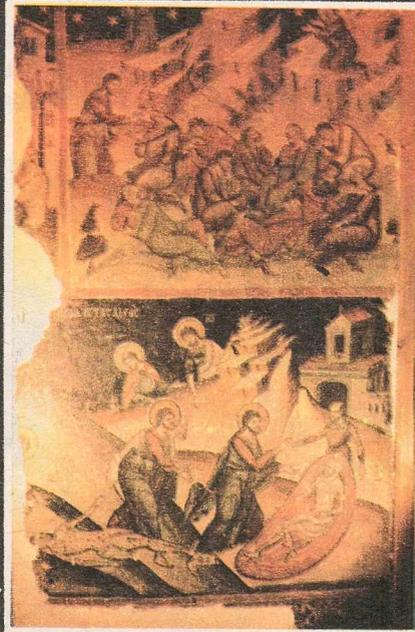
TRAIAN STOICA ■

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

cînd ziduri bătrîne și fresce stau să se prăbușească...

Fresce extrase după metoda inginerului Moraru, aflate în prezent la Muzeul de artă din Ploiești.
Fotografii de NATALIA DUMITRU ■

În încercarea sa de a sfida Timpul, omul a înălțat piramide, palate, temple, bazine și domuri. Le-a împodobit cu statui, basoreliefuli, picturi, mozaicuri și vitralii. Artiști iluștri sau anonimi au celebrat în piatră ori lemn cu dalta și penelul această eternă aspirație a spiritului uman spre perfecțiune și din prometeica lor înclăstare cu materia au născut capodopere a căror faimă trece sporită din generație în generație.

Dar Timpul, și nu numai el, ci tot cortegiul de calamități care au însoțit, din nefericire, înaintarea spre cunoaștere a omenirii — războaie, incendii, cutremure, inundații, ca să nu amintim decât aceste cauze — încearcă perfid să-și ia revanșa asupra lucrărilor omului, să le preschimbe în neant.

Din păcate, omul însuși, de ne-născut ori, a luat-o înaintea Timpului, prefăcînd în pulbere atîtea dovezi ale genialității sale, în ultimă instanță negîndu-și prin asemenea acțiuni însuși caracterul său de excepție în cadrul celorlalte vietuitoare. Cu mii de ani în urmă încă, piramidele au fost sparte și jefuite. În timpul campaniei lui Cezar în Egipt, a ars depozitarea întregii gândiri și sensibilități antice, biblioteca din Alexandria. Cruceați uitîndu-și brusc vocația de «peregrini ai credinței» trec prin foc și sabie Constantinopolul, de departe cel mai bogat, mai rafinat și intelectual oras al lumii începutului de mileniu. Veșnicele campanii din Italia evului mediu au adus patrimoniului artistic al acestei țări distrugerii incalculabile. Epoca modernă deși are o cu totul altă viziune asupra operei de artă și a monumentelor, în sensul că încearcă să le protejeze, să le pună în valoare prin crearea de colecții și muzee, multe ajunse repede celebre în toată lumea, își are și ea partea sa de vină în cauzele ce au dus la degradarea patrimoniului artistic din multe țări. Secolul al XIX-lea a fost secolul fumului de cărbune care a acoperit cu un strat gros, indolindu-le, orașe întregi (în urmă cu mai mulți ani, la Paris a avut loc o amplă acțiune de curățire a unor edificii de mare valoare istorică și arhitecturală, în vederea redării înfățișării lor inițiale. De sub stratul gros de funingine, a apărut strălucitoare piatra albă și cartiere întregi, pînă atunci sumbre, au cunoscut o nouă tinerețe). Secolul nostru, mai dinamic, mai agitat decât toate celelalte la un loc, producător al celor mai diverse forme de poluare, lovește și el în vestigiile istorice (să amintim doar că în jurul Capitoliului din Roma a fost interzisă circulația oricăror vehicule, din cauza trepidatiilor ce riscuau să producă prăbușirea unor monumente).

Și patrimoniul nostru istorico-artistice național a avut de suferit de-a lungul vremii. Războaiele neîncetate au dus la distrugerea și arderea multor biserici și cetăți, după cum nepăsarea sau ignoranța, în epoci mai apropiate, au lăsat să se degradeze nenumărate monumente de mare valoare.

O reacție împotriva unor asemenea situații era de așteptat. Ea este mai veche, are aproape două secole, a început în Italia, dar a căpătat o amploare remarcabilă în ultimele decenii. Ne referim la acțiunile de conservare și refacere a unor opere de

mare valoare. Ele sînt vaste, complicate, necesitînd o muncă de mare minuție. În cele ce urmează, ne vom limita la acțiunile de salvare a frescelor, de combatere a umezelii care macină în special zidurile groase ale unor edificii istorice, precum și la acele metode ce-și propun să redea tonalitatea inițială unor picturi degradate. În acest domeniu cercetătorul român Dinu Moraru, din cadrul INCERC-București, a obținut o serie de rezultate cu totul remarcabile.

MAI PUTIN OBISNUITA ÎNTÎLNIRE A UNUI INGINER CU ARTA

Eroul reportajului meu este un bărbat înalt, aparent taciturn, destul de distant. Are 46 de ani. Se îmbracă sobru, vorbește întotdeauna concis, la obiect. Are, cu alte cuvinte, datele exterioare ale omului de știință, prins de dimineața pînă seara de o multitudine de probleme care-l hărțuiesc și cărora le caută continuu rezolvarea. Cunoștințele lui mai bine, am constatat că între această imagine de prim moment și felul de a fi al inginerului Moraru există o deplină concordanță. Într-adevăr, este un om extrem de ocupat. Într-adevăr, pe masa lui de lucru se află multe proiecte cărora le dă sau le va da consistență. Întru lămurirea cititorului, am să adaug că inginerul nostru este autorul a o sută de lucrări de specialitate publicate în țară și peste hotare, precum și a vreo 40 de invenții brevetate. În anul 1972, a obținut 3 medalii de aur la Expoziția de invenții de la Viena, o medalie de argint aurit la Bruxelles și Diploma de onoare a Expoziției de la Brno. În același an care pare a fi cel al consacării sale internaționale, devine laureat al Premiului de onoare federal austriac pentru știință și cercetare.

O întrebare legitimă se impune: cum, în ce împrejurări, un fizician, un om cu o pregătire eminentă științifică a ajuns să se pasioneze după problemele de artă și, în special, de salvare a operelor amenințate cu o degradare rapidă?

Născut la Giurgiu, dar copilărit la Rîmnicu Vilcea, inginerul Dinu Moraru s-a găsit de la început într-un cadru artistic și istoric (mănăstirile din preajma orașului, Cozia, Horezu, mai cu seamă) care și-a pus profund pecetea pe sensibilitatea sa. Există apoi o tradiție artistică în familie, mai toți pictau. Un străbunic al său a fost bun prieten cu Grigorescu. El însuși în orele libere pictează.

Mai tîrziu, a lucrat în calitate de șef al laboratorului de cercetare de pe lângă Direcția monumentelor istorice, realizîndu-și visul de a concilia activitatea sa profesională cu arta.

O AVENTURĂ COMPLICATĂ NUMITĂ: SALVAREA FRESCEI

Dintr-un început, a constatat ce probleme dificile ridică extragerea frescelor de pe pereți aflați într-o stare avansată de degradare. Există la ora actuală două metode de extragere a lor. Prima (numită stacco), și folosită de aproape două secole, mai ales în Italia) constă în principal în extragerea picturii, a

frescei, cu tencuiala-suport cu tot. Se taie cu cuțite speciale șanțuri în jurul frescei ce trebuie extrasă, despărțindu-se cu grijă tencuiala de cărămidă. Se execută un careiaj din șipci de lemn care încadrează fresca și doar apoi, cu înfinită atenție, se extrage aceasta. Principalele inconveniente ale metodei: imensul efort necesitat de această operație și greutatea manipulării panourilor de frescă extrasă, ceea ce limitează dealfel și suprafețele de tencuială pictate ce pot suferi această operație. A doua metodă (strappo) mai recentă, constă din extragerea frescei doar prin smulgerea peliculei de pictură.

Pe aceasta din urmă și-a propus s-o perfecționeze inginerul Dinu Moraru.

«...Îi ascult «expunerea de motive»:

«La noi în țară n-a existat o tradiție în acest domeniu. Se degradau ziduri (factor principal: umezeala. Dar și calamitățile naturale, precum cutremure și inundații, iar în ultimul timp poluarea atmosferică) și odată cu acestea se alterau într-un mod dramatic și frescele, unele de o mare valoare artistică.

Știu că încercări de extragere a unor (după metoda clasică, stacco) au avut loc cu mult timp în urmă la Tismana, fără ca acestea să se constituie într-un efort continuu de salvare a frescelor amenințate. Despre cealaltă metodă, nici pomeneală. Fără să mai socotim că aceasta din urmă, sub formă de brevet străin, ar fi necesitat o importantă sumă în valută pentru a fi achiziționată. Gîndindu-mă la bogăția și valoarea frescei de la noi din țară (mai este oare nevoie să amintesc mănăstirile din nordul Moldovei, din Oltenia, biserica domnească de la Tirgoviste etc. etc. pe ai căror pereți genul pictorului-tăran ori monah și-a pus pecetea sa nemuritoare?!), mi-am zis că trebuie imaginată și creată o metodă românească, eficientă și sigură. Dacă vreți, în ce mă privește, era un act de conștiință».

Șase luni au durat cercetările la care a colaborat și ing. I. Istudor. O muncă de mare intensitate. Se caută materialele adecvate. Mai apoi se fac experimentări cu noua metodă încă nu pusă perfect la punct. Primele au loc la mănăstirea Antim unde se extrag lucrări ale celor ce dădeau examene pentru a obține diploma de pictor de frescă. În fine, după destule emoții, după multă tensiune, nervi și obstacole, metoda este definitiv pusă la punct. În ce constă ea, de fapt?

Pe suprafața picturii de extras se întinde clei de o compoziție specială și 2-3 straturi textile. După întărirea acestui strat de extracție a cărui aderență față de suprafața pictată este mai mare decît coeziunea peliculei de pictură față de tencuiala-suport, aceasta (pelicula de pictură, în ultima instanță — fresca!) se jupoaie de pe perete «ca un plasture de pe piele», după expresia inginerului Moraru. Urmează prepararea feței picturii care a fost în contact cu peretele cu un nou clei pe bază de rășini sintetice de culoarea albă a tencuiei. Fața originară a frescei se spală cu apă caldă, stratul de extracție fiind solubil în apă. După care pictura (numită «transparenere») poate fi lipită din nou pe peretele restaurat, «ca un tapet» sau așezată pe șasiuri, expusă în muzeu (dacă nu urmează a fi restaurat monu-

legămînt

Ne leagă de pămînt
Nu funii de in
Ci sfînt legămînt
Spus în graiul latin.

Ne leagă de glie
Nu sîrme de-otel
Ci dragostea vie
Pentru nobilul țel.

Ne leagă de țărîină
Nu sfoară-mpletită
Ci simțirea română
A noastră ursită.

Ne leagă de țară
Nu funii, sîrme sau sfori
Ci viața milenară
Sub aceleași culori.

NAE COSMESCUI ■

mentul). Metoda, net superioară altora similare din străinătate, prin faptul că reproduce mult mai bine caracterul de matitate și rigiditate a frescei, a fost aplicată inițial la biserica domnească din Tirgoviste (ale cărei ziduri avuseseră mult de suferit după cutremurul din 1940), la Cinciș, unde trebuiau salvate frescele bisericii care urma să fie acoperită de apele barajului de la Teliuc («ce amintiri am de aici! Ne apucase revoluționul în biserică, era un frig năprasnic, ne încălzeam ca vai de noi. Dar trebuia să lucrăm rapid, timpul ne alunga din urmă» — rememorează inginerul Moraru), și, în ultima perioadă, la Goranu.

Cum a fost primită metoda inginerului Moraru în rîndul specialiștilor de la noi?

«La început s-a afirmat că fresca nu poate fi astfel extrasă. După ce am extras-o, s-a zis că nu poate fi lipită la loc. După ce am lipit-o, s-a declarat ritos că va cădea. De ani de zile (adică de la primele încercări), unii așteaptă să cadă, dar pare-se că i-am dezamăgit. Frescele extrase se comportă foarte bine, ele pot fi admirate la Muzeul de artă al Republicii (frescă extrasă de la Cinciș), sau la cel din Ploiești (frescele de la biserica din Tirgoviste)», răspunde cu umor inginerul Dinu Moraru.

SE POATE TRATA CU MULT SUCCES ȘI «REUMATISMUL» DIN ZIDURI!

La INCERC-București (pentru neinițiatii: Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor), specialiști sub conducerea dr. inginer Dinu Moraru au mai pus la punct un grup de brevete privind combaterea umezelii ascensionale la monumentele de mare valoare istorică, mai ales clădiri cu ziduri foarte groase.

Rezultatele obținute au stîrnit un larg interes în rîndul unor specialiști din Italia, Belgia, Franța, Olanda, R.F.G. și Anglia, deci țări depozitare ale unui patrimoniu istoric și artistic extrem de bogat. În invenția privind extragerea săurilor solubile de pe picturi a fost folosită la Ostia Antica — urmare a solicitării din partea Institutului central de restaurări din Roma și recent cerută la Veneția de către suprîntendentă monumentelor istorice. (Primele folosesc fenomenele de electroosmoză, termodifuzie și electroimpermabilizare — ultima se bazează pe un nou efect în fenomenul electroosmotic, descoperit de inginerul Dinu Moraru, cunoscut în literatura de specialitate sub numele de «efectul Moraru»). Metoda de desalinizare a frescelor s-ar putea aplica la Arnota și Cozia, de pildă.

Cu părere de rău trebuie spus că aceste invenții nu-și găsesc o extinsă aplicabilitate în țara noastră. Pare de necrezut, dar așa este. Și cred că venerabile ziduri istorice, măcinată de igrasie se mai găsesc! Ce se așteaptă? Degradarea lor iremediabilă?

Un grup de specialiști animați de spiritul de pionierat al inginerului Dinu Moraru sînt gata oricînd să sprijine orice acțiune în acest sens.

Spre perpetua, inalterabilă păstrare a atîtor comori de artă.

MIHAI HETCO ■

ÎNTREBAȚI CE MESERIE AU

EI RĂSPUND DE CELE MAI MULTE ORI CĂ SÎNT „CONSTRUCTORI“

Zilnic, în cele mai frecventate colțuri ale orașului, și mai ales în preajma gărilor și autogărilor, o mulțime de ațișe anunță: «angajăm muncitori necalificați». Oamenii alcătuind o categorie destul de pestriță se opresc în fața acestor anunțuri, unii își notează numere de telefon și adrese, alții aruncă o privire fugară și se îndepărtează indiferenți. Cine sînt, de unde vin, ce știu și ce pot să facă, în speranța căror perspective de viață și cu ce fel de gânduri întirzie unii și le citesc o dată, de două ori, de trei ori?

Între cei care lansează aceste chemări, îmi spunea Victoria Bărbuță de la Laboratorul de cercetare sociologică urbană a municipiului București, Centrala de construcții montaj deține înțietatea. Mai puțin prin cifre cit prin experiența lui de zece ani în construcții, Alexandru Preda, inginer șef al șantierului nr. 4-ICM 6, pe care l-am întâlnit la sediul șantierului, într-unul din birourile amenajate în sufrageria și dormi-

toarele unei căsuțe vechi de la întretărirea străzii Maica Domnului cu bulevardul Lacul Tei, ce va fi demolată după retragerea constructorilor, îmi confirmă acest lucru considerînd și el binevenită o discuție despre muncitorii necalificați, «numai despre ei». Mi-ar putea povesti multe despre «poveștii» lui, «excavatoare cu barbă» cum îi numesc unii, pe drept, pentru că sînt în stare să spargă toate neurile, să sape

zece metri cubi pe zi în loc de trei sau patru cît reușesc alții, deși hărnicia aceasta nu-i apără de a se crede despre ei, neadevărat, că în afara orelor de program ar fi vizibili de exemplu bind tării pe malul Lacului Tei. În general, spune inginerul Alexandru Preda, mulți se grăbesc să aibă asemenea păreri pripite despre muncitorii necalificați, să jure, fals, că i-au văzut dormind pe sub scările nefinisate

CÎND NOTA 8 DEVINE MAI MARE DECÎT 9, NU-I DE MIRARE NERVOZITATEA UNORA!

În cursul anului trecut, în conformitate cu normativele ministerului de resort, Spitalul județean Bacău a cerut Direcției sanitare județene să propună Ministerului Sănătății organizarea unui concurs republican pentru ocuparea funcției de șef de secție a laboratorului de radiologie. Concursul, anunțat și la rubrica «diverse» a ziarului «România liberă», s-a ținut în ziua de 31 octombrie 1975. Rezultatele: 1. dr. Marcel Pîrvulescu — media 9,66; 2. dr. Aurel Potîrniche — 8,66. Ambii fac parte din serviciul de radiologie al Spitalului județean din Bacău; alți concurenți nu s-au prezentat.

a) Prima surpriză. În loc să trimită ca de obicei, în urma concursului de promovare în funcție, o Dispoziție de repartizare nominalizată, luînd o hotărîre la care îi dădea dreptul calitatea sa de organ ierarhic superior, Ministerul Sănătății a trimis Direcției sanitare județene doar catalogul definitiv cu notele obținute de concurenți, alături de indicația de a fi aplicat articolul 13 al Legii nr. 12/1971. Iată ce spune doctorul Vasile Lezeriuc, director al Direcției sanitare județene: «Dacă ar fi fost numai să aplicăm Legea 12, atunci n-ar mai fi fost nevoie de nici un concurs. Pentru noi a fost însă o surpriză indicația ministeru-

lui, întrucît pentru alte cazuri similare, și au fost destule la Bacău numai în ultimul an, am știut că nu este nevoie ca acest normativ să fie aplicat medicilor care dau concurs pentru promovarea în funcție».

b) A doua surpriză. Articolul 13 al legii sus-numite prevede îndeplinirea de către persoana care urmează a fi promovată a mai multor condiții: calificare, studii și vechime în muncă, rezultate deosebite, trecerea unui examen sau concurs, calități de organizator, atitudine principială, atașament față de orînduirea socialistă, comportare corectă în societate. Medicul Marcel Pîrvulescu, din 1962 medic primar, membru de partid din 1961, cu vechime îndelungată în meserie (începînd cu primii ani de construcție ai hidrocentralei de la Bicaz, în 1954, apoi îndeplinind cu succes funcții ca director de spital, medic inspector, vicepreședinte al filialei Uniunii medicale, președinte al secției de radiologie al aceleiași organism etc.), a făcut numeroase comunicări științifice la diverse conferințe și consfățuirii naționale, are câteva lucrări apărute în literatura de specialitate, se pregătește să-și susțină teza de doctorat. Este de aproximativ 10 ani propagandist în cadrul învăță-

mîntului politico-ideologic, a fost decorat cu Medalia «30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă». A obținut în fiecare an calificative profesionale de foarte bine. Lucruri frumoase se pot spune și despre celălalt medic — Aurel Potîrniche — dar, luînd în considerație numai art. 13 al Legii pentru promovarea cadrelor de conducere din unitățile socialiste, cu greu ar putea fi preferat doctorul Potîrniche. Dar, întorcînd legea așa cum le-a convenit, cei care au analizat și au hotărît în cele din urmă o altă promovare decît cea stabilită de examen au simțit nevoia să ia în considerație articolele 16 și 52, încălcînd astfel dispoziția ministerului. Asta este...

c) A treia surpriză. Ambele articole citate prevăd, cu mici variante, că «...pe baza rezultatelor obținute la examen sau concurs (...) se va încadra sau promova pe acela care pe lîngă rezultatele obținute are recomandări favorabile din partea colectivului...» (art. 52). Dar, să nu uităm, pentru alcătuirea dosarelor celor care candidează la concurs, conducerea instituției respective are obligația de a compune cîte o caracterizare asupra competenței profesionale și a comportamentului în muncă. Pentru caracterizarea inițială a lui Marcel Pîr-

vulescu, din care cităm doar un scurt pasaj — «Pe tărîm profesional este un element bine pregătit, muncește corect, este atașat de bolnavi» — au pus viză și au semnat un număr de cinci persoane, între care directorul adjunct al spitalului, șeful serviciului radiologic (care, teșind la pensie, urmează să elibereze locul), președintele Colegiului județean al medicilor, președintele Comitetului sindical și directorul Direcției sanitare județene. Ambele caracterizări au fost elogioase. «Aici este prima greșeală a Direcției sanitare — crede medicul Ion Prodan, secretarul Comitetului P.C.R. al unităților sanitare din municipiul Bacău. Alcătuind caracterizări foarte bune pentru ambii concurenți, Direcția sanitară a îngreunat sarcina comisiei republicane care urma să discearnă asupra pregătirii profesionale a celor doi medici». În orice caz, drept acoperire legală s-a dat indicația organizării unei ședințe de sindicat, cu scopul de a fi alcătuită cîte o apreciere a colectivului pentru fiecare dintre cei doi oameni aflați în disputa pentru post. Trecem peste faptul că doctorul Pîrvulescu nu face parte din grupa sindicală a Laboratorului de radiologie, acolo unde s-a ținut ședința (el face parte din grupa clinicii

ale blocurilor sau că ar fi oameni care au fugit cine știe de pe unde pentru a se feri de unele obligații, de plata pensiilor alimentare, de pildă. Simburele de adevăr care poate fi nu scuză o prejudecată jignitoare.

— Avem nevoie de oameni. Nu ca înainte, la sfântul Nicolae și la sfântul Dumitru, când se angajau femeile de serviciu, ci tot timpul. Dealtfel, când pleacă cineva în concediu noi li spunem: nu veni cu mina goală! Muncitorii buni își improspătează singuri echipele. Se duc prin satele de pe unde sînt și își conving rudele, prietenii, să vină aici.

— De unde vin?
— De pretutindeni și sînt dispuși să muncească orice. Există însă și zone în care oamenii au preferințe. Noi înșine avem preferințe să luăm oameni de acolo pentru unele meserii. Mozaicarii de la Oboga și Horezu, dulgherii din Harghita, zidarii din Bolintinul din Vale. Aceștia cunosc ceva meserie, numai că nu au «hîrtie» la mînă. După ce trece un an de cînd au venit pe șantier, se pot prezenta la examen.

— Aceasta e situația necalificaților care muncesc în echipe cu calificați. Dar cei din echipele compacte de necalificați?

— Pe ei li cam paște pericolul de a stagna. Fie că se găsește vreun șefuleț care să-l stopeze pe om, să nu-i sufle o vorbă că se poate califica, fie că muncitorul însuși, deprinzînd relativ repede ce are de făcut, repetă zilnic, mașinal, operațiile respective, și vede că bani se iau și așa, fără să-și mai bată capul. Cîstii vorbind, asta poate să convingă și unor calcule destul de meschine, cînd ai prefera să ai muncitori necalificați, decât să pe ei li miști mai ușor, li trimiți întotdeauna acolo unde este de încheiat cea mai urgentă lucrare.

— Privind din afară ai fi tentat să crezi că ei sînt de obicei oameni între două vîrste, cu școlile nedeterminate și cărora li s-ar părea mai greu să învețe acum o meserie foarte exactă și de răspundere, să zicem, într-o întreprindere industrială.

— Există și din aceștia care văd mai greu ieșirea din condiția de muncitor necalificat. Dar majoritatea sînt tineri, cu școlile terminate, care pur și simplu nu s-au hotărît ce meserie să-și aleagă. Ei resimt poziția socială destul de precară în care se află, ca să nu mai vorbesc de o retribuție mai mică sau de o anumită insatisfacție, poate, a muncii lor și tocmai de aceea — tineri fiind, pînă la modelații mai ușor — li se poate sfîrni orgoliul, spiritul de competiție, dorința de a se califica.

— Starea de necalificat e provizorie...

— Sigur că da. Mai ales pentru tineri, cum spuneam. Există însă și categoria celor veniți pe șantier, să zicem, numai pentru o vară, iar pentru aceștia starea de necalificat e tot trecătoare în viața lor, atît doar că ea se termină mai rar cu atestarea într-o profesiune. Oameni care-și lasă familia la țară și se angajează la noi, de exemplu, numai pentru că vor să-și termine o casă și le-ar mai trebui nu știu cîți bani, cît mai mulți și cît mai repede. Ori au copii la oraș — fete, mai ales — și vor să-și supravegheze. Aceștia sînt, cam toți, oameni cinstiți și corecți, spun de la început ce vor, iar pe șantier sînt ascultători și muncesc

cu credință.

Zi de sfîrșit de martie. Dezghețat, pămîntul de printre blocurile complexului «Lacul Tei» a fost adus pînă pe trotuar și în stradă, în stația tramvaielor 16 și 17, de șantieristi și de locatarii grăbiți să-și ocupe apartamentele. Alături, la blocul 5 turn, la etajele 13, 14, încă n-au fost montate ferestrele, și peste scările turnate de curînd, pe care se circula în ordine, se coboară pe dreapta și se urcă pe stînga, bate un vînt înghețat. Ana Costin duce pe scările acestea, cu grijă, o foaie de geam. Are 39 de ani, e de fel din comuna Dumești-Iași și lucrează aici din august 1974. «Treabă am început să mă pricep să fac, zice, dar calificare n-am. Aș vrea să am cît de cît o meserie și eu acolo, și va trebui să dau examen. O să-mi vină mai greu decît altora, fiindcă eu n-am decît patru clase. Așa am apucat de mică, noi am fost șase copii, pe taică-meu l-a călcat trenul și mama n-ar fi scos-o la cap singură dacă nu ne-am fi înhămat la treabă devreme. Aici, pe șantier, cel mai mult mi-ar fi plăcut să fiu zugrav, dar nu pot să fiu pentru că nu pot să mă uit în sus. Dacă mă uit în sus, ameteșc. Așa că, unde m-a dat, acolo m-am dus». Vine la 7 dimineața și pleacă la 6 seara, program de șantier. Merge cu 76 pînă la Gara de Nord, coboară, face piața; pe urmă îl ia pe 38 pînă dîncolo de podul Grant, în Crîngăși, unde stă cu copiii și cu soțul, electrician la «Spicul». Ajunge acasă pe la opt și jumătate, nouă, și-i găsește pe toți așteptînd-o. Mai greu este atunci cu gătitul. Dar încearcă să le impace pe toate, la șantier să-și facă datoria iar în casă să aibă liniște și bună înțelegere, și chiar dacă uneori, înainte de culcare, simte că-i tremură mîinile, e mulțumită că e sănătoasă și are putere de muncă.

Dar alții, mai tineri, au reușit ori sînt pe cale de a reuși să se calibreze. Gheorghe Bortos, de exemplu, un tînăr de 21 de ani, scund, subțiratic. El are o meserie, a lucrat chiar ca dulgher vreo doi ani, dar a fost nevoit să plece dintr-o echipă de pe un alt șantier pentru că, recunoaște, începuse să bea peste măsură. A renunțat la obiceiul ăsta și s-a angajat aici ca muncitor necalificat, la betonisti, muncă înrudită cu dulgheria, gîndind că nu i-ar strica și o două calificare. Anul trecut nu s-a putut prezenta la examen pentru că a avut un mare necaz: cu o zi înainte i-a explodat o butelie de aragaz și copilul lui a fost accidentat mortal. Anul acesta se va înscrie iar, așa cum fac alții alții, prietenii lui, Iacob Andrei din Odorheul Secuiesc, de pildă, căruia îi place să știe încă de pe acum că nu va mai face parte din «categoria NE», sau Toader Teșcălu din Bacău, despre care șeful lui de echipă, Constantin Bogdan, care-l cunoaște de trei ani, spune că numai o calitate i-a lipsit pînă într-un timp: aceea de a nu fi fost «spirt». Dar acum «arde»...

Rar, unii își fac din necalificare o profesie. Mai puțin mă refer aici la oameni — cîțiva pe un șantier — foarte corecți și muncitori dar inapți, din păcate, să învețe o meserie, așa cum la șantierul 4 este Maria Orzată, de fel de printr-un sat teleor-

mănean, Beciu, și care va ieși la pensie în curînd, după 22 de ani de lucru ca muncitor necalificat. «Nu despre aceștia, care reprezintă oricum niște excepții, este vorba, ci despre cei incapabili de a avea o linie de conduită și lipsiți de curajul de a rămîne prea mult într-o echipă unde ceilalți ar putea să-i cunoască și, normal, «să ia măsură». Cu aceștia, cred eu — îmi spunea inginerul șef al șantierului 4 — sîntem prea generosi și înțelegători. Un anumit Constantin P. Silișteanu din Bacău, de exemplu, s-a angajat la noi pe la mijlocul lui decembrie anul trecut. A făcut ce-a făcut și s-a dus acasă de sărbători. Sărbătorile astea el le-a terminat pe la mijlocul lui ianuarie. Atunci a făcut a doua angajare. Iar a stat vreo săptămînă și a plecat nu știu încotro. Pe la începutul lui februarie a venit din nou, promițînd că se va ține de treabă. Nu s-a ținut. De ce procedează unii așa? Pentru că în prima lună, cînd de obicei omul vine doar cu bani de țigări, i se decontează biletele drumului pe care l-a făcut pentru a se angaja la noi, cazare are gratuită, la cămin, iar masa, de asemenea, asigurată: se dă cartela pe care o cred. Dacă pleacă, maistrul rămîne bun de plată. Ștînd că li se creează asemenea condiții, unii profită de banii statului și se distrează, călătorînd, aceste angajări repetate ca muncitori necalificați dîndu-le de fapt posibilitatea ca ei să trăiască fără a muncii. Mai neplăcut este cînd sînt recrutați — chiar de mai multe ori unul singur — de către cine știe ce delegat al nostru cu cravată și mirosind a țuică!»

Există o dinamică, semnificativă, a numărului lor. La începutul acestui an, aflăm de la inginerul Constantin Grigoraș, din cadrul serviciului personal al Centralei de construcții montaj-București, necalificații reprezentau 20 la sută din totalul angajaților. Anul trecut erau 21, iar în 1974 23 la sută. La sfîrșitul acestui an, se prevede, ponderea lor în efectivul total va scade la 18 la sută. Tendința de creștere a lotului muncitorilor calificați e vizibilă și, desigur, meritorie. Paralel însă micșorarea numărului necalificaților nu reprezintă prin ea însăși o soluție, iar cifrele de mai sus privind raportul dintre calificați și necalificați pot fi înșelătoare dacă le privim în afara fenomenului fluctuației, al mișcării oamenilor, al «întrărilor» și «ieșirilor». Un muncitor necalificat fiind — nu e o noutate — mai fluctuant decît unul calificat, totalul muncitorilor necalificați va exprima o realitate îmbucurătoare cu cît, se înțelege, va reprezenta un număr mai mic, dar nici nu va fi alcătuit mereu din alți și alți oameni. Altfel, în condițiile în care un muncitor stă pe un șantier cîteva săptămîni și fuge pentru a se angaja pe un altul, unde va proceda în mod asemănător, ideea de productivitate dispare iar calitatea lucrărilor are și ea, cu siguranță, de suferit.

Dînd excepțiile deoparte, ei sînt oameni care nu disprețuiesc munca. Poate și datorită sistemului de retribuție în acord global, destul de stimulative. Lucrînd pe lîngă muncitorii calificați, ei nu pot sta cu mîinile încrucișate și pentru simplul motiv că tovarășii lor de echipă le cer

întotdeauna «materiale». Necalificatul face în echipă munca de deservire — aduce cărămizi, mortar, țevi, faianță etc. Dacă întîrzie pe drum, calificatul țipă la el, n-are front de lucru, că nu-și poate face planul și deci n-o să ia banii pe care-i speră. Asta, pe de o parte. Există însă și situația cînd un muncitor calificat încearcă să trăiască pe spinarea celorlalți colegi de echipă. Avînd în vedere că banii care reprezintă costul întregii lucrări efectuate de către echipa respectivă se împart conform calificării și categoriei fiecărui, rezultă că muncitorii necalificați, care toată luna au muncit din greu, nu vor avea nici un motiv să împartă acești bani, absolut neechitabil, cu un muncitor calificat care a tras chiuul contînd pe faptul că va lua bani nu după munca depusă, ci potrivit categoriei pe care o poate atesta oricînd scoțînd o patalama din buzunar (tot la blocul 5, Lacul Tei, aflăm un asemenea exemplu: Budai Martin, zidar, categoria a patra).

Într-un cuvînt, dacă muncitorii calificați nu-i lasă pe cei necalificați să stea, nici aceștia din urmă nu-i lasă pe primii, fiind pe un șantier, la urma urmei, apărătorii destul de intranșigenți ai principiilor de etică și de echitate. Principiul acesta sănătos al muncii de șantier ar părea să pună el singur o anumită ordine în tipologia atît de diversă a muncitorilor necalificați, în provizoratul situației lor de a nu avea o meserie. Dacă am adăuga și necesitatea îmbunătățirii sistemului de recrutare a lor, posibilitatea unui dialog între ei și conducerile întreprinderilor — pentru cel venit din cine știe ce colț de țară e important să știe că a intrat într-un cadru organizat de lucru, care-i creează drepturi și obligații — în sfîrșit dacă s-ar elimina și situațiile cînd ei se întîmplă să fie «stopați», oamenii aceștia ar avea, desigur, mai direct certitudinea că nu sînt lăsați la voia întîmplării, că lumea nu se folosește de ei în mod provizoriu, ci contează pe ei. Majoritatea sînt nevoia unei asemenea compensații, a unei asemenea certitudini, și întrebăți ce meserie au răspund de cele mai multe ori că sînt «construcțorii»...

La ședință, ca și la lucrul propriu-zis, ei nu pot fi considerați senatorii de drept ai ultimelor rînduri. Cei care vor, ajung chiar în primele rînduri, printre cei mai buni muncitori calificați. Cei care pleacă, pleacă întotdeauna pe ușa din dos, fără altă glorie — dacă asta poate fi vreuna — decît de a fi incurcat lumea degeaba și de a se fi incurcat și pe ei. Nu despre aceștia am încercat să vorbim în primul rînd.

În fond, cum îmi spunea și sociologul Victoria Bărbuță, ei sînt o mare rezervă de forță de muncă. Alături de școală, șantierul sau uzina — prin calificarea la locul de muncă — contribuie, firesc, la completarea necesarului nostru de cadre calificate. Tocmai pentru a cunoaște și dirija mai bine acest proces, Laboratorul de cercetare sociologică urbană al municipiului București a înscris, nu de mult, printre temele sale de studiu categoria muncitorilor necalificați. Asupra măsurilor practice prilejuite de concluziile acestei anchete vom reveni.

DUMITRU ELIADE ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

de pediatrie, unde își desfășoară de fapt zi de zi munca și este mai bine cunoscut), și chiar peste telefonul anonim primit de același doctor, care ținea să-l informeze că a două zi se va organiza o ședință în care «va fi curățat». Dar nu putem trece cu vederea că secretarul de partid Ion Prodan a refuzat să participe la această ședință, neînțelegînd, așa cum spune astăzi, ca «Direcția sanitară să scoată castanele din foc cu mîinile altora». Ședința a avut totuși loc, au vorbit zece tovarăși, fiecare caracterizînd cum s-a priceput activitatea doctorilor Pîrvulescu și Potîrniche. La sfîrșitul ei s-a alcătuit un proces verbal, semnat de același director adjunct (N. Constantinovici) și același președinte de sindicat (I. Orghidan) care semnaseră cu numai cîteva luni mai înainte caracterizările elogioase despre care am amintit. În dreptul doctorului Pîrvulescu, de această dată, s-a reținut (fără a aminti de bunele aprecieri): «Ca om este mai nervos, nu este sociabil, nehotărîrea îl mai caracterizează uneori, de multe ori nu știe ce vrea. Are un complex de persecuție. S-a înscris într-o activitate de a jigni pe ceilalți colegi privind activitatea profesională. Are o oarecare irascibilitate. I s-a recomandat să mai mediteze

asupra lipsurilor ce le are pentru a se îndrepta». Direcția sanitară a apreciat noua caracterizare, alcătuiind un răspuns care anunță...

d) A patra surpriză — de fapt prima, cum se poate ușor bănui: «La memoriul dumneavoastră, adresat Ministerului Sănătății (...), vă facem cunoscut că potrivit art. 16 și 52 din Legea nr. 12/1971, organele de partid și de stat au hotărît promovarea în funcția de șef de laborator radiologie a tovarășului Potîrniche Aurel». Semnat: medic director, V. Lezeriuc. Deci, iată cu alte cuvinte punctul de plecare al articolului de față: 1. dr. Aurel Potîrniche — 8,66; 2. dr. Marcel Pîrvulescu — 9,66!

Am stat trei zile la Bacău, pe urmele «cazului» Pîrvulescu-Potîrniche. Primul se consideră frustrat, a reclamat și și-a cerut dreptatea în stînga și în dreapta. («Și numai faptul că a reclamat atîta, mi-a spus dr. Lezeriuc, dovedește că nu poate fi bun de șef de secție!») Am încercat mai ales să aflu care ar fi motivele care au îndemnat la preferința pentru cel de-al doilea

clasat pe postul de șef de secție. N-am obținut practic nimic — deși am vorbit cu oameni care-l cunosc pe Marcel Pîrvulescu de zece, cincisprezece ani, nimeni nu a putut să-i pună vreo pată pe autobiografie, nimeni nu a fost în stare să-l acuze în vreun fel. Am aflat însă că rezultatul examenului a fost oarecum o surpriză, lumea se aștepta ca doctorul Potîrniche să iasă învingător, dar n-a fost așa, Marcel Pîrvulescu s-a dovedit mai bun, detașat mai bun. Cu toate acestea, cei pe care i-am rugat să motiveze în vreun fel alegerea curioasă făcută, n-au izbutit să rămînă decît tot în perimetrul pregătirii profesionale a celor doi. Am mai auzit desigur și ceva despre pile, intervenții etc. — lucruri cărora n-am nici un drept să le dau crezare atîta timp cît nu sînt dovedite. Dar, un lucru nu trebuie să uităm, aprecierea profesională a fost făcută o dată de către comisia ministerială, deci nimeni nu mai are dreptul de a contesta din acest punct de vedere rezultatul concursului!

Aș vrea însă în încheiere să rămînem puțin asupra acelor «grave» acuzații puse în spinarea doctorului Marcel Pîrvulescu și care, la urma urmei, trebuie să funcționeze drept elementul decisiv și legal al schimbării rezultatului de concurs. Îmi spunea Marcel

Pîrvulescu: «Poate că am fost și eu nițel nervos în ultima vreme — am avut numai zece zile ferice, cînd m-au felicitat și m-au sărutat toți, după care au început necazurile. Nu-mi mai trebuie să ajung șef, mi-am zis atunci, dar m-a ambiționat toată curtea asta de aici, colegii de la spital, că, spuneau, dacă am dreptate nu trebuie să mă las, că așa se creează un precedent!» În concluzie, deși lucrurile erau de-acum clare, indicînd, fără putință de tăgadă, ilegalitatea comisă în dauna doctorului Pîrvulescu, l-am mai vizitat o dată pe doctorul Vasile Lezeriuc, directorul Spitalului județean și al Direcției sanitare județene, pe care l-am întrebant de această dată cît mai direct:

— Dumneavoastră, tovarășe doctor, dacă ar veni cineva și v-ar fura un drept sau un bun al dumneavoastră, de exemplu o hîrtie de cinci lei, ce ați face? Nu ați țipa?!

— Nu. Cred că l-aș lăsa să plece! l-aș arăta că eu sînt domn. Dealtfel, dacă vrei să știi cu tot dinadinsul, pentru mine a fost o surpriză faptul că doctorul Potîrniche, atunci cînd i-am propus postul de șef de secție, nu a refuzat...

Pentru noi ar fi o surpriză și mai mare dacă lucrurile ar rămîne în stadiul lor actual.

DUMITRU GRAUR ■

flacăra anchetă • flacăra anchetă • flacăra anchetă • flacăra anchetă

Știu că minerii sînt oameni de cuvînt; întotdeauna ei au constituit un detașament puternic al clasei noastre muncitoare, un detașament de încredere al partidului. Partidul s-a putut bizui în trecut și se bizuie și astăzi cu încredere pe minerii din Valea Jiului.

NICOLAE CEAUȘESCU

Fotografie de ION PREDOȘANU ■

CULTUL MUNCII, CULTUL CURAJULUI, CULTUL VALORII

noaptea de veghe și muncă ale minerilor din uricani

(Urmare din pag. 1)

La Uricani, ca peste tot în Valea Jiului, de altfel, oamenii s-au obișnuit să-i spună cabinei ascensorului colivie. Coborîm cu ea pînă la două sute de metri, pe unul dintre orizonturile mai vechi. Cele noi, aflăm de la inginerul Carol Schreter, directorul Exploatații, om care cunoaște mina ca pe propria-i casă, de vreme ce, student încă fiind, a făcut muncă voluntară la primele amenajări ale Uricanilor, orizonturile mai noi sînt și mai adînci. Mai adînci, dar și mai bine dotate, prevăzute cu o instalație automată pentru concentrațiile de metan, cu aparatul portabil de detectare și cu o stație modernă de degazare a zăcămintului, marea lor majoritate fiind realizată pe seama autoutilării, operație care, numai anul trecut, a depășit cu mult un milion de lei, conducînd nu doar la o producție suplimentară, ci și la un plus de siguranță pentru viața ortacilor.

Străbătem abatajele cu căștile bine prinse sub bărbie, luminînd carnetul de însemnări cu lampa de cap, avertizați că, din cauza protecției muncii, n-avem voie să ne folosim nici de chibrituri și nici măcar de flashul aparatului de fotografiat. La Uricani, înțelegem după prima sută de metri străbătută sub pămînt, nimeni nu are chef de vorbă, oamenii văzîndu-și de ale lor, decizi să încheie producția ca în fiecare an, cu citeva luni mai devreme și să sărbătorească în octombrie, aproape după datină, un revelion timpuriu, al muncii și seriozității. Strîngem în fugă citeva miini și abia apucăm să notăm numele celor cunoscuți, Traian Pop, Constantin Grădinaru, Gheorghe Scorpie, Costache Gheorghiu sau Gheorghe Drănău, mineri harnici pentru care cuvîntul dat înseamnă cuvînt dat și pentru care meseria, deprinsă din tată în fiu, cazul familiei Maxer, prima care a interzis o tradiție la Uricani, pînă mai deunăzi un sat de momirlani, fidel doar creșterii oilor, înseamnă nu numai multă pricepere, ci și multă pasiune. Pasiune care se cîntărește, an de an, în producții substanțiale peste plan și în angajamente dintre cele mai mîndre, luate în întîmpinarea aniversării partidului și a zilei de 1 Mai.

După jumătate de ceas ajungem la mașina despre care vorbeam. Ocupă tot spațiul și taie cărbunele cu multă rivnă, grație unui sfredel, pe care ortacii l-au botezat buzdugan. Taie și încarcă, semănînd, atît cît ne permite lumina să distingem, cu un tanc. Ar fi trebuit, urmînd toate programările de rigoare, să intre în funcțiune abia peste zece zile, dar ea muncete deja de citeva ceasuri.

Combina, aflăm, exclude puscarea, deci eliberează citiva ortaci de o treabă dintre cele mai grele. O conduce un singur om, pe lîngă care trebăluiesc cei

însărcinați cu armarea. După o matematică dintre cele mai simple, înaintînd cu opt metri pe zi, mașina va urca în vagoane optzeci de metri de cărbune mai mult decît era prevăzută, darea ei în folosință intervenind, prin neosteneala și priceperea minerilor din Uricani, cu zece zile mai devreme.

După aceeași matematică, neosteneala și priceperea minerilor din Uricani, mai exact a brigăzii care a transportat în abataj și montat acolo combina unicat, înseamnă opt sute de tone de cărbune peste plan.

Cînd, la Uricani, oamenii au zis că se poate, printre ei s-a numărat, alături de foarte tinerii ingineri Tiberiu Suciu și Francisc Hegedus, și șeful de brigadă Constantin Geantă. Socotîndu-se bătrîn la cei treizeci și trei de ani neîmpliniți și vorbind în consecință, măsurat și tacticos, Constantin Geantă a condus împreună cu Bela Vereș operația complicată a coborîrii mașinii și montării ei înainte de termen, ajutîndu-se cu alți opt ortaci, cu toții însurați, dar cu toții sub treizeci de ani. S-a născut la Drăgănești de Olt și e primul din neamul său care s-a tras la minerit, nu doar din nevoie, ci și din plăcere, cum spune, simțindu-se dînsul, n-ar putea să explice de ce, mai bine sub pămînt decît deasupra. La început, recunoaște, cînd a venit combina, oamenii s-au uitat la ea cam cruciș, convinși că-i așteaptă o muncă pe cît de nouă, pe atît de grea și mai puțin convîși că vor izbuti să bage hărăbaia în abataj și s-o pună să lucreze. Faptul că alții se temuseră și mai tare, renunțînd pînă la urmă, nu i-a speriat pe comuniștii din Uricani, ci dimpotrivă. I-a ambiționat.

Întîi, au desfăcut-o într-un atelier, au remontat-o și au făcut-o, cum zice, să lucreze. Dumirindu-se cum devine treaba, au desfăcut-o la loc după cum venise în vagoane, ba chiar mai amănunțit, și au trecut s-o bage în mină. Celor doi oameni pe care i-am amintit li s-au adăugat alți opt, Toader Roșu, Ion Pufulete, Dumitru Bîtoancă, Vasile Damian, Cristian Renghes, Constantin Tuciu, Nicolae Budașcă și Dumitru Șuneu, douăzeci de brațe zdravene pornind să strecoare în adîncuri, care cu colivia, care pe un plan înclinat, bucățile combinei.

La prima vedere, totul ar putea să pară floare la ureche. Dar n-a fost. Într-un loc spațiu era prea mic și piesele nu se încadrau în transport. Într-altul, corpul central al mașinii, cîntărînd ceva mai bine de două tone, era prea greu, amenințînd cu prăbușirea. Nici cu vizibilitatea nu s-a stat prea bine, deși lămpile de cap au fost ajutate de iluminat fix. La patru metri înălțime, cît măsura galeria, macaralele mai mult incurcau decît ajutau... Încetul cu încetul, cu răbdare și tutun, cum glumește maistrul Vereș, totul s-a rezolvat, greutățile au fost înlăturate și combina a ajuns în subteran desfăcută în bucăți. A urmat montatul, partea cea mai dificilă în condițiile

de la două sute de metri adîncime, șuruburile trebuind să fie identificate mai mult din instinct și trebuind să fie puse fiecare în locul indicat în prospect.

Pînă la urmă, fiecărui i s-a găsit locul care trebuia.

Cele de mai sus și cele ce vor urma nu le-am aflat de la nici unul din cei zece mineri, ca să zicem așa, în cauză. Ne-au lămurit alți ortaci, mîndri de fapta vecinilor lor de abataj și de apartament, căci la Uricani minerii locuiesc cu toții, ca într-o mare familie încheagată, în blocurile moderne ale cartierului Bucura, cel mai nou al orașului. Apoi, deși subteranul nu era cel mai bun loc pentru un interviu, am auzit povestea din gura unui pârtaș, a șefului de echipă Constantin Geantă.

Ce-ați făcut dumneavoastră, l-am întrebă, a fost cumva un act de eroism? Cîndva, despre o asemenea ispravă s-a scris un întreg poem.

Si-a împins casca spre ceafă și a zîmbit. Zîmbet alb peste un chip negru, înnobilit de praful cărbunelui. Nouă, a zis, făcîndu-ne să înțelegem că, de fapt, vorbește în numele celor zece, nu ni s-a părut nici un eroism. Ni s-a părut o cinste că tocmai am fost aleși pentru treaba asta grea, care pe alții i-a cam speriat. Am luat-o ca atare și ne-am făcut datoria. E drept că am ciștigat zece zile, dar la fel de drept e că am pierdut două nopți, fără care n-am fi scos-o la capăt.

Ați intrat în mină sîmbătă la prînz și ați ieșit tocmai duminică spre seară?!

Da, a răspuns, am intrat sîmbătă la prînz și am ieșit duminică spre seară. Pe la șase, eram cu baia făcută și grăbiți să mergem acasă, să mîncăm ceva și să ascultăm ce-a făcut Jiul la meci. Tovarășul director Schreter a dat un telefon sîmbătă noaptea și ne-a întrebă dacă nu vrem să ne trimiță pachete cu mincare, dar noi ne-am făcut că nu auzim întrebarea pentru că, pur și simplu, n-aveam timp pentru îmbrucă. Ne stăteau și miinile și mîntea la muncă.

După două ceasuri bune, revenim la suprafață. Facem baie de rigoare și mai cerem unele amănunte. Despre mină, despre oamenii ei. Mina atîi văzută-o, zice inginerul Mircea Dula, directorul tehnic al Exploatații, oamenii i-ați cunoscut. Mină nouă și modernă, în care accesul la zăcămint este apropiat și aerul coresponsător, în care funcționează prima instalație de transport de tip monorai din Valea Jiului. Oameni harnici și pricepuți, cu trup și suflet pentru munca lor, gata să răspundă oricărei chemări, măsurînd sutul nu după orele legale, ci după nevoile minei.

Ca să respectăm cronologia, cum spuneam, în toată această poveste a fost mai întîi o mașină. Ca să respectăm adevărul, o spunem acum, în toată această poveste a fost mai apoi munca minerilor de la Uricani, oameni de toată isprava ai unei așezări din bătrîna Valea Jiului.

La grădina de legume a C.A.P.-ului «30 Decembrie» (Mereni) fost adus un nou lot de răsaduri. Cam «necălit», și asta îi îngrijorează pe oameni.

pe valea glavaciocului campania agricolă de primăvară se desfășoară normal, în ciuda unui refren: „pofțiți la ședință”

O adiere de vânt abia simțită vine pe firul de apă subțire al Glavaciocului cu un gust amar și de ierburi putrede și de muguri care se umplu de viață. Un gust amar și dulceag, în aerul alb de atita soare. În creșterea lui de primăvară, pământul da, nevăzut, o luptă cu rămașitele toamnei.

La ferma legumicolă a C.A.P.-ului «30 Decembrie» din comuna Mereni, de exemplu, lucrează 150 de oameni. Majoritatea, femei din satul Ștefeni, aflat «la colțul rîului» și cocoșat pe un perete de deal, cu un sat de munte, neverosimil aici, în plină cîmpie a Teleormanului. Femeile au coborât dimineața, pe la 7. Au îngrijit răsadurile, apoi au plantat și au udat varza și roșiile, pînă la 12, cînd au luat pauza de masă. Pauza a durat o oră. Timp îndeajuns pentru ca fiecare să poată merge acasă, în satul aflat la două-trei sute de metri, paralel cu apa Glavaciocului. Au mîncat, au mai pus la punct treburile gospodăriei și-au coborât pe la orele 13. Lina Ion Cojocaru a coborât mai devreme. Are 76 de ani. De sub basmaua neagră, decolorată de soare și de-atîta purtat, ochii îi răzbat vii și curioși. Ochi verzi, ca iarba de iunie. Femeia s-a tăiat la un deget pe care și l-a legat strîns, cu o batistă veche. S-a tăiat în ascuțitul sapei, spune, cînd a vrut s-o scoată din «ascuzătoare». Și își ascunsese sapa, înainte de a pleca la masă, pentru că unele femei, mai ales cele tinere, cam au obiceiul să schimbe uneltele. Se fac că nu bagă de seamă, și din grămadă le iau tocmai pe cele mai bine ascuțite, mai bine îngrijite. Nu se-nîmplă des, dar se-nîmplă, zice și șeful fermei, tehnicianul Ștefan Cîrnu, nici dezmințind, dar nici confirmînd pînă la capăt situația. Arit doar, adaugă, cine se lăcomeste la uneltele altuia e «popularizat».

Cei cîțiva bărbați descarcă lăzile dintr-o mașină care a tras, plină de praf, chiar lîngă cabana fermei. Costantin Tufan, șoferul, îmi spune că a plecat la drum dimineața, pe la 6, și tocmai acum, în jurul orei 13, se-ntoarce de la Brînceni aducînd răsaduri de conopida. Primul transport îi îngrijorează însă pe oameni: plantele sînt «călîi», sînt necălitate adică, luate direct din sere, și frigul ar putea să le ofilească. «Risicăm, ce să facem, n-avem încotro», zic ei. «De n-ar fi așa și celelalte patru mașini care se află pe drum», gîndesc, cu glas tare. Dar nu e prea mult timp de gîndit. Intr-un sfert de oră, primele cuburi de pămînt în care stau rădăcinile firave ale răsadurilor își găsesc loc în pămîntul nivelat și mărunțit al grădinii de pe malul Glavaciocului. Jumătate dintre femei, plantează. Celelalte aduc apă cu gălețile. E aproape 13 și jumătate. Pînă în seară mai sînt aproape șase ore bune de lucru. Și treptat, sub ochii noștri, cifrele aflate de la primarul comunei Mereni, Tudor Vremeș, își pierd valabilitatea. Din cele 80 de hectare de legume, îmi spusese la o oră de dimineață, pînă acum am plantat 10. După cinci ore a trebuit să rectifice: 11,5 hectare.

Nu numai la Mereni, ci și la Crevenicu, Cosmești, Gracia, Sirbeni și Blejești, adică vreo cîteva dintre comunele din nordul județului Teleorman prin care am trecut într-una din zilele trecute, cei mai mulți oameni lucrează la grădinile de legume. «E normal să fie așa, îmi spunea George Moisescu, instructor județean de partid, care se ocupă chiar de cîteva dintre aceste comune. În legumicultură, lucrările sînt mai slab mecanizate, cer mai multă mînă de lucru. Spre deosebire de culturile mari care se desfășoară mecanizat și nu necesită, în fiecare comună, decît cel mult cîteva zeci de oameni. Acum, de exemplu, semănăm floarea-soarelui. Am început de cîteva zile. În scurt timp vom termina. S.M.A.-urile și-au repartizat mașinile proporțional cu suprafețele fiecărei unități agricole, astfel încît să termine cam toți în același timp, acum, în aceste zile considerate optime pentru semănatul acestei plante. Tot acum sîntem pe cale de a încheia pregătirea terenului pentru semănatul porumbului. Așteptăm doar ca vremea să se mai încălzească, pămîntul să ajungă la 9-10 grade. Cred că, de săptămîna viitoare, vom putea începe și această lucrare. Tot peste cîteva zile vom trece la ierbicidarea grîului. Grîul a răsărit frumos peste tot...»

La cele două C.A.P.-uri, «30 Decembrie» și «Steagul roșu» din comuna Mereni, lucrează 1400 de oameni. În comuna apropiată, Blejești, lucrează vreo 900. În ziua cînd am fost în aceste comune însă nu toți oamenii erau pe cîmp.

Nici n-ar fi avut ce face acolo toți. Mecanizarea lucrărilor agricole, îmi spuneau cei doi primari, Tudor Vremeș și Mihai Coșmeleată, creează timp liber oamenilor și, totodată, impune o atență dirijare și gospodărire a forței de muncă. Mecanizarea neînsemnînd nici pe departe că unii stau cu brațele încrucișate, ci doar că oamenii au mai mult timp să se ocupe de gospodăriile lor și de lucrul loturilor personale. Și numai în Mereni loturile acestea, adunate, fac 356 de hectare. În orînduirea aceasta a treburilor fiecărei gospodării, fiecare membru al familiei apt de muncă se îndeletnicește cu ceva. Chiar și bătrîni, chiar și copiii. Faptul rămînd valabil și la nivel de comună. Cei șase sute de elevi ai școlilor din comuna Mereni, de exemplu, îmi spunea primarul Tudor Vremeș, au curățit zilele trecute izlazul comunal. O sută optzeci de hectare. Au culcuș mărăcinii, au împrăștiat mușuroaiele. În urma lor, iarba a dat năvală de precutendeni. Pentru că zilele acestea, spun oamenii, pămîntul parcă fierbe...

Dar, e drept, pămîntul are și «uscături». Chiar într-o comună în care se lucrează din plin, pe unii îi interesează prea puțin pămîntul și munca. Pentru ei, primăvara probabil că este anotimpul prielnic pentru a ieși la porți și a se instala pe băncile de acolo ca niște gîze la soare. Cornel Dicu, de exemplu, om tînr și avînd o calificare în construcții, preferă să stea acasă. Și chiar stă. Muncesc pentru el părinții. Băiatul «plimbă șoseaua», după cum spun consătenii, merge la poșta de mai multe ori pe zi să la zărele care nu vin decît pe seară și controlează dacă sînt deschise magazinele, mai ales locul numit «la Drăghici», adică bufetul. Un altul despre care se spune că «stă și bea» e Dan Roșu, bărbat în toată puterea, de 38 de ani, care face din zi-noapte și din noapte-zi, asta însemnînd că pînă pe la prînz bea, pînă pe seară se odihnește, iar cître miezul nopții — s-a întîmplat nu de foarte mult timp — dă iama prin gîinile vecinilor. Se face că nu știe că și gîinile se hrănesc cu grîu și cu porumb, iar că să ai grîu și porumb trebuie să muncești pămîntul. Nu e de mirare însă că el nu-și prea amintește că pămîntul de sub picioare trebuie muncit din moment ce, după cum spuneam, cam toată ziua omul plutește în aburii «crachiului de drojdie»...

Notez însă că bătaie de cap mai dau și oamenii care muncesc, nu numai cei ce refuză munca. Și îmi face plăcere să consenez că nimeni, pe unde am trecut, nu a înțeles să facă din aceasta un secret, de teama vreunei critici care ar fi urmat să apară la revistă. Dimpotrivă, la scara mai mică a acestor comune, faptele au fost făcute publice, iar «știrile» sînt schimbate zilnic, așa cum se și cuvine, acum, în plină campanie de primăvară. La gazeta de perete a Consiliului popular din Mereni, de exemplu, citim: «Ferma nr. 2 a C.A.P.-ului «30 Decembrie» a uitat tarlăua de sorg necurățită. Pînă miine mai e vreme, deși încă de azi începe să fie prea tîrziu!». Sau: «Locuitorii satului Mereni de Jos nu transportă bălegarul în cîmp, ci îl aruncă în gropi. Se poate totaș?...». La sediul C.A.P.-ului «Steagul roșu» din aceeași comună, citim, de asemenea: «Au lucrat lucrări de proastă calitate: Victoria Dincă și Niculina Mihalcea. Nu sîntem de acord cu activitatea biroului U.T.C. care dovedește de-lăsare». Etc.

Altfel, oameni harnici la Mereni, ca și la Blejești și în alte comune. Satele nu stau, într-adevăr, și chiar dacă oamenii — așa cum spuneam — n-au ieșit toți pe terenurile C.A.P.-urilor, pretutindeni se muncește cit e ziua de lungă și cit îl ține pe fiecare puterea. Semnalăm însă în încheiere un fapt pe care l-am remarcat în mai multe dintre aceste comune. Sătenii sînt la datorie, dar conducătorii unităților agricole, ale C.A.P.-urilor în primul rînd, se află «plecați». Și nu pe teren, în cîmp, acolo unde e treabă. Ci la ședințe și la instrucțaje! În seara zilei în care am întreprins acest raid, de exemplu, ne aflam în comuna Blejești. Atunci, seara, tîrziu, cînd ziua de muncă se încheiase, l-am cunoscut și pe președintele C.A.P.-ului din comună, Stan Lucian. Venea tocmai de la un asemenea instructaj, obosec, plin de praf și ducînd la subsuoară o geantă plină cu hîrtii. «Cam o treime din timpul nostru se duce pe asemenea convocări, exclama omul cu năduf. Tocmai acum, cînd arde pămîntul. Cînd pămîntul n-asteaptă».

DUMITRU ELIADE ■

la semănat nu ne putem grăbi încet, chiar dacă un agronom susține că „nu-i bai!”, cînd peste 500 hectare stau încă nearate, cu... toamna pe ele

În sudul țării, în perimetrul brăilean al Bărăganului, 1 aprilie a fost ca vara. Soarele năucea pămîntul cu razele lui fierbinți. La prînz erau aproape 20 de grade și chiar peste Județul Brăila are deci temeinice motive de grabă în actuala campanie de însămînțări. La granița dintre cele două luni, martie-aprilie, era cel mai tîrziu județ din această parte de sud a țării; doar 10 la sută din suprafața destinată culturilor din epoca I era semănată. Doar 10 la sută din 25 768 hectare. În același timp, alte zeci de mii de hectare trebuiau pregătite pentru culturile din epoca doua. Așadar, urgența satelor brălene, a țăranilor și agronomilor este, în mod cut, soarta recoltei.

Intrunit pe 29 martie, comandamentul agricol județean constată că întîrzierile nu au cauze obiective și hotărăște ca pînă la 4 aprilie să se încheie semănăturile din epoca I, ca și pregătirea terenurilor pentru cele din epoca a doua, fertilizarea ogoarelor, ierbicidarea lor. Județul dispune de mijloacele mecanice necesare, de semînțe, de forță de muncă, de voinețele necesare. Și nu se mai pot aduce drept argumente: «încă e rece afară», «temperatura e încă scăzută în sol»... Deci, toată lumea, toate cooperativele trebuie să-și lichezeze rămîinerile în urmă. Să-și ridice de urgență semînțele de la bazele de recepție, să-și mobilizeze forțele și mai ales să le organizeze, să evite pierderile inutile de timp. Mai cu seamă să se întronizeze ziua-lumină ca zi de lucru în cîmp, să se termine cu obiceiul ca tractoriștii și cooperatorii să vină la masa de prînz în sat, acasă și se mai recomandă ca motopompistii și ceilalți oameni din sectorul irigațiilor, care acum nu au ce face, să lucreze la pregătirea terenurilor pentru însămînțat. Pînă la 31 martie, demarajul era promițător, ritmul accelerat în cele mai multe comune.

La S.M.A. 1 Mai, toate treburile par a merge bine. Nici țipenie de tractor prin curte, toate sînt pe cîmp, ca și toți tractoriștii, ca și toate cadrele de conducere. În atelierul mecanic, maistrul Maxim Bounegru împreună cu cîțiva muncitori repară motoare pentru grupurile de pompare din sistemele de irigații și cîteva motoare de rezervă pentru tractoare. «Pentru motoarele folosite la irigații nu-i tîrziu?», îl întreb. «De, zice maistrul Bounegru; dacă acum ni le-au trimis! Aveți aici notele de comandă.»

Beneficiar — S.M.A. Traian-Sat — trimite două motoare pe 16 martie și mai trimite cinci prin 27 martie, cum s-ar spune cu șifra, cînd toate stațiile de pompare trebuiau să fie echipate, verificate, gata de funcționare. Bărăganul e, deocamdată, secetos. În curte însă, vreo zece oameni, cei mai mulți tineri, se cam învîrt de colo pînă colo, iar cîțiva, cînd ne-au văzut pe noi, pun mîna pe cazmale și sapă. Sapă prin grădini. Cine sînt? Motopompistii din comuna Tichilești. Stau, cum spun ei, de vreo zece zile, aici la sediul S.M.A.-ului, au fost aduși să curețe și să sape grădina din fața sediului administrativ al stațiunii, grădina care nu-i chiar atît de mare, și în care, două-trei zile, n-ar fi avut ce face atîția oameni. Dar ei stau și se învîrt de colo-colo. Nici nu le convine, cum spun, fiindcă nici nu cîștigă.

— Dar la Tichilești n-ați fi avut ce face? Acolo s-a terminat semănatul, îngrășatul pămîntului, curățatul canalelor de irigații?

— Ba mai e treabă, dar să vă răspundă șeful, îmi spune motopompistul Gheorghe Pricpeutu.

Șeful, Ilie Mungiu, mecanic de motopompe, susține că pe ceilalți, pînă la 73 de oameni, i-a lăsat la Tichilești ca să ajute la cîmp, pînă se va da drumul la irigații. Dînsul așa a primit dispoziții, așa face. Se pare că la S.M.A. 1 Mai, foarte aproape de Brăila, încă nu s-au auzit hotărîrile și recomandările comandamentului județean. Și, lucru mai curios, mergînd pe cîmp, la hotarul dintre tarlălele C.A.P.-urilor Cazasu și Tudor Vladimirescu, kilometri întregi de canale sînt necurățate, nedecolmatate, îmbicșite de mil și de resturile vegetale ale toamnei. Cînd ajungem la stația de pompare D20. 10,

a comunei Cazasu, Costică Pîrjol mă lămurește că nu ei, electromecanicii sau motopompistii trebuie să curețe canalele, ci agenții hidro. Așa or fi gîndind desigur și cei din Tichilești, mai bine să întîrzie treburile decît să ne călcăm pe ambiții și să nu ne respectăm rangul. Și atunci sigur că fabricăm «motive serioase», «obiective», cînd e vorba să justificăm întîrzierile.

Fapt firesc și serios, fără nici o ironie, pe inginerul agronom Nicolae Harabulă, președintele C.A.P.-ului din comuna Cazasu, îl întîlnesc pe cîmp. Pe sola 35, printre tractoriștii care pregătesc ogorul pentru soia. Controlează calitatea lucrărilor — dacă s-a arat bine, dacă s-a discuit bine, dacă s-a fertilizat cum trebuie. E un meticolos, e un pretențios, ține foarte mult la calitatea lucrărilor de semănat, fiindcă așa cum spune, două treimi din șansele recoltei depind de felul cum s-a semănat. Președinte la Cazasu nu-i decît din noiembrie. A venit aici din alt C.A.P. vecin, unde a obținut rezultate remarcabile. Trebuie să-i obișnuiască pe oameni cu metodele sale de a conduce și cu felul său de a fi, dar și invers, vrea să cunoască bine pe fiecare, să știe ce poate fiecare. Îmi relatează ce-a realizat pînă acum din semănături și ce mai urmează să facă de-acum încolo în această campanie. E convins că pînă la 13 aprilie va fi gata cu semănăturile din epoca I.

Oare cine n-a evaluat bine toate posibilitățile și realitățile din comune? Comandamentul agricol județean sau cele comunale? Întrucît acest decalaj, dintre prevederile specialiștilor de la județ și ritmul de lucru din cîmp, e prezent nu numai la Cazasu, ci și în alte cooperative, așa cum l-am întîlnit și în cele trei C.A.P.-uri deservite de către S.M.A. Movila Miresii.

Cum spuneam mai sus, între pămînturile C.A.P.-urilor Cazasu și Tudor Vladimirescu, o tarlă de necuprins cu ochiul liber, vreo 550 de hectare, arată sub soarele de primăvară. Pe sub ștepii de coceni de porumb, de parcă ar fi octombrie, primăvara se chinuie să-și facă loc. Deci 550 de hectare rămase nearate în toamnă, rămase nearate pînă acum și în primăvară. Încerc să afl de ce a rămas în halul ăsta, pînă la 1 aprilie, atît de mult pămînt fertil și încă într-o zonă irigată, de la inginerul șef al C.A.P. Tudor Vladimirescu, Viorel Popescu pe care îl întîlnesc vreo doi kilometri mai încolo, pe o altă tarlă, unde discuiam tractoriștii. Stă în soare gînditor, scrutează pămîntul de parcă ar vrea să ajungă cu privirea în miezul lui. Știu că este unul dintre cei mai buni ingineri agronomi din județ, știu că C.A.P.-ul în care lucrează de peste 10 ani este cam tot de atîta timp fruntaș pe județ, clasat printre primele trei pentru producție obișnuită, și de aceea nu știu cum să-l abordez. Îl întreb pînă la urmă direct, iar răspunsurile mă descumpănesc. «Nu-i bai că a rămas nearat astă toamnă și că nici acum nu e arat. Dacă noi vom reuși să-l pregătim bine, o să iasă bine. Decît să-l pregătim toamna prost, mai bine îl facem primăvara cum se cuvine». Nu întreb, n-are rost, dacă vor reuși să-l pregătească bine și nici dacă se va ara acum bine, fiindcă mă uit la soare și îmi amintesc că este 1 aprilie și fiindcă știu ce suprafață mare are de arat și semănat C.A.P. Tudor Vladimirescu. Sînt însă că e nemulțumit și că răspunsurile acestea detașate, aproape indiferente, sînt doar conforme cu prima sa replică pe care mi-a adresat-o malițios: «Cum trebuie să fie reportajul dumneavoastră, că eu vă ajut?!» Îl văd însă, îl intuiesc, îi e cam jenă să-mi dea explicații. În toamnă, din lipsă de forță de muncă a rămas mult porumb, pînă tîrziu, pe cîmp... Apoi, se gîndește la acea sistemă de mașini de care încă nu dispune.

Și totuși, la Direcția generală județeană a agriculturii Brăila, în Comandamentul județean, se menționa că în cele 39 de comune, pentru cele 41 de C.A.P.-uri, există o serioasă forță mecanică, există toate tipurile de mașini agricole pe care le avem la ora actuală în țară.

CICI IORDACHE ■

Așa arătau — la 1 aprilie 1976 — 550 hectare ale C.A.P. «Tudor Vladimirescu» (Brăila). Cum s-o fi raportat în toamnă, la nivelul județului, că s-a recoltat întreaga suprafață de coceni, s-au eliberat terenurile și s-au executat arăturile de toamnă?

distanța de la faptă la vorbă...

Profitând de întreruperile campionatului diviziei A de fotbal, ne-am adresat reprezentanților celor 18 cluburi și asociații sportive din prima divizie, rugînd pe antrenorii sau conducătorii acestora să ne răspundă la două întrebări:

1. CUM APRECIAM PREGĂTIREA CARE SE FACE LA ECHIPA DUMNEAVOASTRĂ ?

2. CE PROIECTE DE VIITOR AVEȚI ÎN ACEASTĂ DIRECȚIE ?

Urmind ierarhia ultimului clasament, iată răspunsurile primite.

● Colonel ALEXANDRU FLORESCU, șeful secției de fotbal a clubului Steaua:

1. Rezultatele echipei, randamentul fizic, stilul de joc adaptat nevoilor de ordin tactic și unitatea morală a jucătorilor îmi permit să apreciez nivelul de pregătire ca bun.

2. Intenționăm intensificarea pregătirii, cu angajament fizic total vreme de 90 de minute și cu accent pe jocul în viteză. Deși Steaua se află, după toate opiniile, în real progres, jucătorii noștri nu mențin ritmul pe care l-am dori decât vreo 50 de minute, mai ales atunci cînd adversarul îi solicită. De asemenea, avem în vedere testarea capacității formației în câteva confruntări cu echipe de valoare, dar fiind faptul că, după toate probabilitățile, Steaua va juca în toamnă într-o competiție europeană. De aceea, vrem să știm exact unde stătem în raport cu echipele de renume, din R.D.G., Spania sau Olanda, de exemplu. Cerem pe această cale federației să ne sprijine în contractarea unor meciuri de verificare cu două-trei garnituri europene de prima mînă.

● ION NUNWEILLER, antrenor principal la Dinamo București:

1. Deocamdată pregătirea echipei este bună, nu foarte bună, o serie de jucători, între care Lucuță, Sandu Gabriel, Deleanu și chiar Dudu Georgescu și Lucescu, neavînd deocamdată capacitatea de efort cerută de fotbalul modern.

2. Vom pune accentul deosebit pe îmbunătățirea condiției fizice și pe recuperarea unor jucători, în special a lui Dumitrache. Vom dedica o zi pe săptămînă pregătirii fizice, instituirea unui test Cooper săptămînal, peste recomandările date de federația de specialitate.

● GHEORGHE CONSTANTIN, antrenor principal la Sport Club Bacău:

1. Se face o bună pregătire, procesul de instruire respectînd cu rigurozitate indicațiile federației. Dealtfel, fotbalul practicat de echipă și, mai ales, locul ocupat în clasament ne determină să acordăm pregătirii calificativul de mai sus.

2. Afîindu-ne, considerăm noi, pe drumul cel bun, vom insista la capitolul pregătirii fizice și la acela al rodării echipei. În acest scop, între 2 și 10 aprilie întreprindem un turneu de 3 jocuri în Albania, imediat după revenire avînd în program o partidă amicală cu o formație suedeză.

● ION GHIDEL, vicepreședintele clubului Politehnica Timișoara:

1. Deși am efectuat o pregătire de iarnă în condiții excelente, la Păltiniș, cu acumulari scasute științifice, nu am putut realiza integral programul pregătirii specific din cauza timpului, vitreg anul acesta.

2. Ca intenții imediate, vom alina procesul obișnuit de instruire un turneu de 3 jocuri în Polonia, în organizarea clubului Górnik din Zabrze.

● ANGELO NICULESCU, antrenor principal la Sportul studentesc:

1. Din cauza condiției grele a terenurilor am trecut la pregătirea specifică abia în luna martie. Am îndeplinit cerințele pregătirii fizice, urmînd că de antrenament originale. La capitolul tehnic-tactic și, mai ales, la cel al individualizării, am rămas dator, deși ne-am preocupat în permanență, obligînd jucătorii, între altele, să susțină referate teoretice, pe posturi, imbinînd teoria cu practica, am izbutit să îmbunătățim disciplina tactică, rezultatele ultimelor partide confirmînd această apreciere.

2. Consider că întreruperea campionatului defavorizează echipa noastră, aflată în ascensiune de la meci la meci. Vom intensifica procesul de instruire, urmînd integrarea superioară a jucătorilor la cele două faze ale jocului, atac și apărare.

● Prof. univ. NICOLAE BOȚAN, președintele clubului Politehnica Iași:

1. Mai ales sub aspectul pregătirii fizice, perioada precompetițională a fost judicios folosită, dar starea terenurilor și timpul au împiedicat îndeplinirea integrală a programului, creînd unele goluri în pregătirea tehnic-tactică a echipei.

2. Se va insista tocmai la acest ultim capitol, turneul din Grecia, susținut în prezență de echipa noastră, urmînd să conducă la îmbunătățirea jocului de ansamblu al Politehnicii. Avem jucători conștienți și o concepție, aprecie, modernă. Din păcate, lipsa lui Dănilă, căruia federația continuă să-i tergiverseze acordarea dreptului de joc, în ciuda înțelegerii intervenite între cluburile aflate cîndva în conflict, se resimte.

● ION IONESCU, antrenor principal la Jiul Petroșani:

1. Din păcate, pregătirea este eterogenă, lotul fiind format din fotbalisti proveniți de la diverse echipe. Numai Mulțescu, Moldovan, Rosnai și Tonca se ridică la nivelul de solicitare al fotbalului românesc, restul avînd un grad de pregătire între limite medii. Dificultățile cele mai mari provin din faptul că o serie de jucători sînt navetiști. Din toate aceste motive a rezultat, firește, o comportare contradictorie.

2. Vom face ceea ce am făcut și pînă acum: pregătire continuă în regim de solicitare maximă, avînd în vedere și completarea lotului cu doi jucători, Moga și Mavrușka, proveniți de la Călan.

● Colonel GHEORGHE PINTILIE, președintele clubului A.S.A. Tg. Mureș:

1. Punînd în balanță condițiile avute la dispoziție, fără posibilități de recuperare după efort și cu terenuri în stare precară, consider pregătirea corespunzătoare. Chemarea la lotul reprezentativ a mai multor jucători din Tirgu Mureș confirmă, cred, afirmația mea.

2. Urmîrim mărirea responsabilității fiecărui jucător în parte și avem în vedere o masivă infuzie de cîineri fotbalisti proveniți din echipele noastre de juniori. Am promovat pînă acum de la garnitura de tineret pe Gall, Körtesi și Marton. Operația continuă.

● ROBERT COSMOC, antrenor principal la F.C. Bihor:

1. Înaintea reluării campionatului n-am putut beneficia de condiții bune, unicul nostru teren, folosit și la meciuri oficiale și la antrenamente, fiind multă vreme desfundat.

2. Vom intensifica pregătirea fizică, adăugînd ședințelor obișnuite un scurt turneu, de două jocuri, în Ungaria, urmînd în principal omogenizarea garniturii și menținerea jucătorilor la un nivel de solicitare maxim.

● FLORIN HALAGIAN, antrenor principal la F.C. Argeș:

1. Satisfăcătoare. Deși pregătirea făcînd peste iarnă la Hercules a fost, apreciez, de nivel ridicat, echipa nu izbuteste să joace convingător pe toată durata unei partide, jucînd fragmentar.

2. Mai avem mult de lucrat la capitolul tehnic-tactic și trebuie să punem la punct problema unei mai bune organizări a jocului. Un turneu de 10 zile în Grecia ne va ajuta, cred, să eliminăm câteva lacune și să folosim rațional pauza din campionat. Pentru finalul sezonului, nu propunem o clasare între locurile 4-6.

● IOSIF REINHARDT, antrenor principal la F.C.M. Rășnita:

1. Din cauza unei ierni grele, n-am izbutit să pregătăm echipa cum se cuvine, condițiilor atmosferice nefavorabile adăugîndu-li-se unele cauze mai mult sau mai puțin obiective care au făcut ca nivelul de pregătire al jucătorilor să fie diferentiat. Adtorez, de exemplu, e militar în termen, Beldeanu a fost multă vreme indisponibil, Gabel abia s-a însurat și așa mai departe.

2. Avem un lot modest, de aceea vom insista în pregătire, sperînd în realizarea scopului propus: clasarea între locurile 6 și 8.

● ION MOTROC, antrenor principal la Rapid:

1. Echipa este foarte bine pregătită, testele exprîmînd aceasta, ca și usurina cu care se mișcă jucătorii în teren. Indicațiile federației în ceea ce privește numărul de ore de antrenament dintr-un ciclu săptămînal au fost respectate la Rapid întocmai.

2. Vom accentua pregătirea fizică în perioada competițională, capitolul la care jucătorii noștri continuă să fie deficițari. Ei trebuie să știe că nu există antrenament ușor. Sînt convins că vom ocupa în final unul din primele 8 locuri.

● PETRE COMĂNIȚĂ, antrenor principal la F.C. Constanța:

1. Planul de pregătire nu a fost îndeplinit din mai multe cauze, cea mai importantă tînd de faptul că avem în lot 8 studenți și facultății de educație fizică, obligăți la efort susținut în două locuri.

2. Vom impune o mai mare exigență la antrenamente, urmînd îmbunătățirea condiției fizice și, ca obiectiv final, ocuparea locului 8 în clasamentul acestei ediții.

● NICOLAE DUMITRESCU, antrenor principal la U.T.A.:

1. Apreciez pregătirea corespunzătoare, rezultatele înregistrate în actualul sezon fiind normale.

2. Preconizăm perioade scurte de pregătire fizică foarte intensă în scopul recuperării potențialului pierdut de la reluarea campionatului. Sînt încredințat că după întrerupere vom juca mai spectaculos, urcînd în clasament pînă la jumătatea lui.

● MIRCEA VLĂDOIANU, vicepreședintele clubului Universitatea Craiova:

1-2. Nu pot da nici un fel de relații prin telefon. Fiecare se întinde cît îi ține papuma, iar a mea este foarte mică.

● GHEORGHE OLA, antrenor principal la F.C. Olimpia Satu Mare:

1. Aș îndrăzni să afirm că echipa este bine pregătită, mai ales din punct de vedere fizic. O iarnă dificilă ne-a împiedicat însă să lucrăm cu balonul și să exersăm unele elemente de tehnică și tactică, indispensabile salului așteptat de la jucători.

2. Perioada de întrerupere, venită odată cu primăvara, deci odată cu îmbunătățirea condiției cîmpului de joc, ne prinde foarte bine. Vom face exact ceea ce n-am făcut peste iarnă, antrenamente zilnice în care accentul va cădea pe elementele de tehnică și tactică.

● DR. CONSTANTIN RĂDULESCU, antrenor principal la C.F.R. Cluj-Napoca:

1. Din cauza timpului și a terenurilor adesea impracticabile, ne-am pregătit la Borsec și la Cluj-Napoca, mai mult pe noroi. Chiar dacă am efectuat, de regulă, două antrenamente zilnice, nu i-am putut ajunge din urmă pe cei care au beneficiat de condiții bune.

2. Întreruperile campionatului reprezintă, așa spune, adevărate catastrofe pentru fotbalul nostru. Vorbim de grafice de antrenament, de curbe de efort, teste, apoi întrerupem nejustificat competiția și stricăm singuri totul. Dar asta este, desigur, treaba altora. În ceea ce ne privește pe noi, vom face două meciuri amicale cu A.S.A. Tirgu Mureș, insistînd asupra omogenizării formației și îndeosebi asupra mării eficacității înaintașilor.

● PAUL POPESCU, antrenor principal la Universitatea Cluj-Napoca:

1. Judecînd după tinerețea lotului, cel mai neexperimentat din prima divizie, și nu după poziția din clasament, pot afirma că s-a făcut o pregătire bună, demonstrată mai ales în ultimele evoluții. Din păcate, tocmai fotbalisti mai vechi, de care așteptam un sprijin substanțial, s-au susțeras de la o pregătire intensă, fiind uneori un adevărat balast pentru echipă.

2. Vom urmări în special mișcarea jucătorilor fără mingă, demarcarea și mărirea responsabilității fiecărui component al echipei în cele două faze ale jocului.

În loc de concluzii, pe care le veți trage dumneavoastră, stîmnați cititorii, ne permitem să subliniem câteva idei care revin mai mult sau mai puțin stîmnaților în răspunsurile de mai sus. Cu surprinderea constatăm majoritatea părerilor bune despre calitatea pregătirii, păreri contradictorii adeseori clasamentul și evoluția echipelor pe teren, modestă în majoritatea cazurilor. Cei — puțini — nemulțumiți de pregătire aruncă vina pe natură, pe vînt, pe ploaie, pe zăpadă. Sînt și voci care repetă eternul motiv al întreruperii nejustificate ale campionatului, întreruperi care — s-a spus și se repetă an de an — subminează pregătirea echipelor și calitatea campionatului, dar aici, firește, nu poate fi vorba de vine cluburilor, este vina «cultivată» cu grijă de toți federații noștri de fotbal care la «înscăunare» promit s-o lichideze, uitînd sistematic să se țină de cuvînt.

DIVIZIA B: 4 APRILIE

● BUCUREȘTI: Progresul-Autobuzul 1-0 (0-0). A

patra victorie (în 5 etape, cîte s-au scurs de la începutul returului), dar a patra victorie cu numai 1-0 pentru bancari, care au izbutit să înfrîngă, deși pe teren propriu, numai la limită rezistența echipelor FCM Giurgiu, Metalul București, Chimia Tr. Măgurele și, acum, Autobuzul. ● La Progresul mai mult de doi, trei jucători n-au izbutit să se ridice peste nivelul (mediocru) al partenerilor de întrecere — doar D. Ștefan, care practic n-a greșit nîd o intervenție, Nignea și oarecum Dumiriu II, care a înscris însă un gol superb, reluînd fără pendulare, din drop, o centrare a lui Apostol — au arătat ceva clasă, au îndreptățit aspirațiile echipei. ● Autobuzul n-a avut curajul să spere în șansa sa, i-a fost tare frică să nu se întindă mai mult decît îi permitea plapuma, s-a apărut astfel grupat și la înaintare a «bubuit» deseori mingea. În final, cînd nu mai avea desigur nimic de pierdut, a ieșit la atac mai cu curaj, ratînd două ocazii uriașe (Stan, singur cu poarta goală, a ridicat balonul peste ea și Sultănoiu, bară, din lovitură liberă de la 16 m). ● A arbitrat, în stricță armonie cu mediocritatea partidei, Marcel Buzea (București) 7. (Dumitru Graur) ● BRAȘOV: Tractorul-Steagul roșu 0-1 (0-1). Înaintea de începerea partidei a fost organizată, de către clubul Tractorul, retragerea din activitatea sportivă a lui Vătafu și Ivăncescu. Acesta din urmă, fost internațional și mulți ani component al echipei Steagul roșu, a părăsit cu lacrimi în ochi terenul, în aplauzele spectatorilor. ● Aproximativ 15 000 de spectatori au tînut să asiste la derbyul local, un meci care în cele din urmă ar putea fi calificat ca plăcut, fără să întrunească însă virtuți deosebite. Au cîștigat stegarii, grație tehnicii de joc superioare și, mai ales, jocului foarte bun al Györfi. Acesta a creat unicul gol al meciului, luînd pe cont propriu, în min. 23, o acțiune de la mijlocul terenului, după care i-a pasat lui Mihail și acesta a șutat violent în plasă. ● A arbitrat Nicolae Rainea (Bîrlad) 9. (Radu Mircea) ● PLOENI: Metalul-F.C. Petrolul 1-1 (0-1). Un meci cu atmosferă foarte plăcută în tribune (nu același lucru se poate spune despre cea din teren), cu spectatori care și-au împărțit aproape în mod egal simpatiile între combatante.

● Dorișă mai mare din partea petroliștilor de a-și apropia victoria (ei au deschis dealtfel scorul, în min. 9, prin Simaciu), dar forța insuficientă de finalizare i-a împiedicat să-și materializeze superioritatea de la mijlocul terenului. ● Tot atât de bine puteau să cîștige și metalurgiștii care au fost superiori în repriza a doua, dar gazdele au părut a nu dori suficient victoria, mulțumindu-se cu egalarea obținută în min. 65, prin golul lui Curcă. ● A arbitrat Traian Moarcăș (Brașov) 6. (Dumitru Constantinescu) ● TECUCI: Victoria-F.C.M. Galați 0-0. Echipa gazdă, care nu a pierdut nici un meci pe teren propriu în acest campionat, pornea favorită deoarece tot acasă a mai învins și pe F.C. Brăila și pe Petrolul. ● De această dată nu a reușit decît un meci nu, deoarece a apărut în teren cu o echipă subțiată prin absența a patru oameni de bază, trei dintre ei neajunși fiindcă muncesc și locuiesc în Galați, unde — se spune!!! — au fost amenințați că-și pierd apartamentele. Ei se numesc Traian Ionescu, Adam și Toma și au văzut meciul de pe tușă. ● Partida n-a oferit nici o fază caldă, în schimb

a văzut că Galațiul este un județ în care polițele se plătesc. ● Cum din tur rămăseseră câteva nerezoalvate, a fost de această dată rîndul gazdelor să-și arate cramponanele, în vreme ce durul fundaș gălățean Ghirca a fost acum blînd ca un mieluleț. Astfel, trei cartonașe galbene pentru jucătorii din Tecuci

(Capotă, Adamache și Pavel), într-o partidă în general fără istoric și care a nemulțumit spectatorii, nu ațit prin rezultatul consemnat cit, mai ales, prin lipsa fotbalului, pentru care au plătit 10 lei la intrare. ● A arbitrat Gh. Ionescu (Brașov) 8. (Ion Predoșanu) ● ARAD: Rapid-F.C. Corvinul Hunedoara 2-1 (2-0). Cu toată concurența unei întreceri canine, desfășurate în localitate, peste 6000 de spectatori, mulți dintre ei veniți de la Hunedoara, au luat loc în tribunele stadionului Rapid pentru a urmări jocul dintre lidera clasamentului, F.C. Corvinul, și formația locală, ocupantă a locului 15, în disperată goană după puncte. ● Evoluția echipei oaspete la Arad a deziluzionat numerosul grup de suporteri. Compartimentul cel mai slab al hunedorenilor a fost apărarea, unde numai Vlad — fixat liberu — a avut o evoluție mai bună, el neizbutînd însă să suplinească întotdeauna marile gafe ale partenerilor. Echilibrul partidei a fost menținut de disputa dintre atacul oaspeților, tehnic, dar insuficient susținut de celelalte compartimente, și apărarea arădeană, foarte sigură, în care au excelat fundașii centrali Bermozer și Boruga. ● Echipa antrenată de Toma Jurcă a jucat bine — avînd la mijloc pe tînărul Leac în postul de coordonator de joc și în atac cîștiga jucători care au izbutit să-și domine pe toate planurile adversarii — obținînd în final o victorie absolut meritată. ● Pentru gazde au marcat Korponai și Gyengye, care au speculat două greșeli ale apărării oaspete, iar pentru hunedoreni Dina, care a înscris un gol de zile mari, dar numai unul. ● A arbitrat Mihai Moraru (Ploiești) 9. (Cornel Ionescu).

«hocheiul românesc se găsește, deocamdată, în „faza țiriacă“»

Ștefan Ionescu, antrenor principal al echipei naționale de hochei a României, nu este în nici un caz unul dintre cei veniți cu pluta la cirna echipei reprezentative. L-au instalat acolo frumoso activitate ca jucător (mai tîrziu la Brașov, apoi, vreme de 14 ani — între 1954 și 1968 — la Steaua București), ca și rezultatele bune obținute cu echipa națională de juniori, pe care a antrenat-o din 1969 pînă în 1973, atunci cînd a revenit la lotul A. A revenit, pentru că de fapt a mai funcționat un timp, foarte scurt, la cirna primei reprezentative, între 1968 și 1969. În 1976, an în care sub conducerea antrenorilor Ștefan Ionescu și Ion Tiron, echipa reprezentativă a României a cîștigat grupa B a campionatului mondial, nu mai puțin de 15 dintre componenții lotului de seniori sînt din echipele naționale de juniori conduse, de-a lungul anilor, de Ștefan Ionescu. Printre alții: Netedu, Tureanu, Costea, Axinta, Antal, Iustinian, V. Huțanu, Pisaru, Moroșanu... Acum, iată, sîntem în grupa A — mai exact anul viitor vom participa și cu echipa de seniori și cu cea de juniori în primul eșalon al hocheiului mondial. Întreb pe Ștefan Ionescu care au fost argumentele victoriei echipei României la campionatul mondial din Elveția — și este limpede că are de spus o poveste lungă, pentru că n-a fost ușor și n-a fost simplu. «Sigur, zice, am avut și o oarecare șansă, adică vreau să spun că jocul rezultatelor n-a fost favorabil. Dar turneul a turneul, nu se rezolvă totul cu un singur meci, trebuia jucat pînă la sfîrșit. Dealtfel, grupa a fost extrem de echilibrată — practic, în afara Bulgariei și Olandei, mai toate echipele aspirînd la promovare». Desigur, mai spune, pregătirea fizică a avut un rol foarte important. Ștefan Ionescu are un fel de teorie personală a pregătirii fizice în hochei, efectuînd cu jucătorii săi mai multe exerciții pe uscat decît pe gheață. Este fără îndoială un artificiu, recunoaște, dar în acest fel obseala acumulată de diferitele grupe musculare este diferită, chiar al fel față de cea din pregătirea specifică, pe gheață. Românii au surprins în Elveția tocmai prin excelența pregătire fizică — forțînd în finalul turneului, în creșterea de formă, tocmai atunci cînd celelalte echipe se aflau în scădere. Adversarii noștri, preveniți de intențiile echipei române încă de la Innsbruck, unde selecționata României a cîștigat grupa B a turneului olimpic, s-au străduit să anihileze mai ales linia I a formației noastre. Linia a doua a marcat însă nu mai puțin de 20 de goluri din cele 40, avînd în Pană un golgețor indiscutabil, extrem de eficient în acțiunile sale (a șutat cu totul de 25 de ori la poartă și a înscris 10 goluri!). În general, echipa a fost totuși omogenă, poate doar Japonia putînd-o concura la capitolul omogenității de ansamblu. Într-adevăr, japonezii, care au ocupat în final locul al doilea în clasament, au avut o echipă foarte bună, în fapt principala concurență la primul loc. «A fost o formidabilă luptă în repriza a treia a meciului cu japonezii, spune Ștefan Ionescu. Am cîștigat noi, cu 7-5, dar a fost o adevărată luptă pentru... oxigen. Din nou, pregătirea fizică mi-a bună s-a impus. Dacă pierdeam acest prim meci, probabil că în locul nostru ar fi promovat japonezii.» Și totuși, mărturisește antrenorul Ionescu cu o franchețe care-i face cinste, echipa noastră nu era încă suficient de coeză pentru locul I. «Naționale» de hochei a României rămîne o echipă foarte tînără, cu jucători — în afara «bătrînilor» Varga, Pană și Gheorghiu — între 18 și 25 de ani, o echipă care, cum spune antrenorul său, va ajunge la maturitate abia peste doi ani. Dar, iată, încă de anul viitor hocheiștii români vor juca în grupa A, alături de selecționatele naționale ale U.R.S.S., Cehoslovaciei, Canadei, Suediei, S.U.A. etc. Este un vis vechi pentru «bătrînișii» echipei — care au anunțat că renunță la retragerea din activitatea sportivă pentru a juca și în primăvara anului viitor la Viena, în grupa A — și o mare încercare pentru mai tinerii jucători, precum Tureanu, Costea, Axinta, Hălăuță și ceilalți. «Va fi desigur foarte greu, spune Ștefan Ionescu. Am făcut un mare pas în Elveția pentru hocheiul românesc, dar acest pas ne obligă să facem față și noilor pretenții, să nu ne facem de ris în compania celor mai bune echipe de hochei din lume! Efortul însă, va trebui să devină general, adică vreau să spun să nu mai rămînim numai la nivelul echipei naționale, să dispară diferența dintre volumul mare din antrenamentele de la lot și cel, încă prea mic, din antrenamentele echipelor de club. Numai astfel vom putea progresa.» În hocheiul mondial se vorbește în momentul de față foarte mult, ca despre un lucru de-acum hotărît de către I.I.H.G. (federația internațională de hochei), de apropiata admitere a jucătorilor profesioniști la campionatul mondial. Canada, Statele Unite, Suedia și chiar Finlanda ar beneficia în acest fel de o serie de jucători foarte valoroși, intrînd probabil toate direct în disputa pentru titlu. În acest caz, lupta pentru evitarea retrogradării ar rămîne numai în spatele echipei României, la concurență cu una dintre cele trei echipe mai slabe ale grupei (R.D.G., Polonia, R.F.G.), de fapt cea care se va salva anul acesta de la retrogradare. «Va trebui în orice caz să obținem o victorie, desigur în meciul direct cu una din aceste echipe, zice Ștefan Ionescu. Anul acesta am pierdut greu, cu 4-7 în fața Poloniei, la J.O. am învins R.F.G.-ul la Augsburg cu 7-4, după ce cu o zi înainte ne învinsese cu 5-4, iar selecționata R.D.G. ne-a bătut cu 4-2 la București, după ce noi am condus cu 2-0 și am ratat, în prima repriză, o mulțime de alte ocazii. Mai ales lipsa de experiență și-a spus cuvîntul în toate aceste înfrîngeri.» România în grupa A a campionatului mondial de hochei — pentru Ștefan Ionescu performanța se reduce, poate mai simplu decît ne-am fi așteptat, la o consecință firească a creșterii numărului de jucători în țară, ca urmare a îmbunătățirii substanțiale a bazei materiale a sportului cu cross și pucul. «Sportivii se recrutează de obicei chiar din cartierul în care se găsește patinoarul, bazinul de înot sau sala de box. O «selecționată» a cartierului Balta Albă ar învinge în mod sigur orice altă echipă din țară! Avem patinoare la Miercurea Ciuc, la Galați, Ploiești, Timișoara, Sibiu, Cluj-Napoca, Constanța și Ploiana Brașov. Încet-încet, acestea vor produce tot mai mulți jucători de valoare — așa cum s-a întâmplat cu ani în urmă cu patinoarul «23 August». Poate mai multe dintre ele ar trebui acoperite. De asemenea, mi-ar plăcea foarte mult să se mai construiască încă un patinoar în București — poate în Giulești, poate în Drumul Taberei, bineînțeles pentru aceleași motive de cartier pe care le-am pomănit. Momentul pentru creșterea spectaculoasă a hocheiului românesc este foarte favorabil. N-ar trebui să-l pierdem! Mulți i-au spus lui Ștefan Ionescu că performanța din Elveția a echipei de hochei pe care o conduce se aseamîna întru totul, pentru sportul respectiv, cu performanțele obținute de Născău în tenis, pentru tenisul românesc. «Nu, zice acesta, dacă vom rămîne pe drumul cel bun, care în Elveția cred că abia a început, mai curînd așa spune că ne apropiem de performanțele lui Țiriacă! Pentru un «Năstăse» al hocheiului» — așteptînd viitorul — o altă echipă, poate chiar cu un alt antrenor...»

DUMITRU GRAUR ■

snobismul ignoranței

În mintea unora s-a produs un fenomen ciudat, ignoranța a devenit rîvnită, iubită, slăvită, în timp ce erudiția e batjocorită, ridiculizată, prezentată ca ceva demodat, la îndemina oricui. Femeile se laudă cu iubirii lor semianalfabetei, iar bărbații, copleșiți de povara culturii, visează în nopți de mai îmbrățișarea pătimișă a unei fete fără studii.

Snobii se informează reciproc de ultimele lor progrese în cucerirea piscurilor desăvîrșite ignoranțe. Escaladează greu, căci din cînd în cînd amintirile culturii și obligațiile profesionale îi mai trag înapoi. Dar e o mare plăcere pentru ei să-și comunice izbînzile oricît de modeste ar fi acestea.

— De zece ani n-am mai luat în mină o carte de beletristică.

Această hotărîre eroică are urmări binefăcătoare asupra sănătății, îi face mai puternici, mai supli, mai înalți, mai bruneți, ridurile femeilor dispar ca prin farmec.

Denigrarea propriei meserii e una din trăsăturile acestei categorii de snobi. Dacă e cumva de meserie doctor va avea grijă să pună la pămînt medicina, s-o insulte, să spună că pînă și guturaiul a rămas o taină de nepătruns. Dacă e scriitor va spune că n-are timp să citească nici cărțile lui, cînd să mai răzbată pînă la Tolstoi și Balzac? Dacă e actor se va lauda că niciodată n-a înțeles piesele în care a jucat, că fără suflor nu s-ar fi descurcat, succesul îl obosește de moarte, visează să se rateze într-o bună zi.

Dovezile de ignoranță sînt flori de cîmp și toți zburdă pe pașiți ca să le culegă în număr cît mai mare. Ce fericire să-l confunzi pe Beethoven cu Balzac, pe Dante cu Wagner și așa mai departe. Se petrec cu acest prilej scene de-a dreptul emotionante. Un domn cu studii superioare măturîsește ce clipe de extaz a trăit cînd și-a dat seama că a uitat pînă și cine e Giordano Bruno, («am confundat cu un fotbalist, nu-i formidabil, nu e divin?»). Spontanele și sincerele dezacorduri gramaticale sînt primite cu ropote de aplauze. O doamnă cu o riguroasă formație științifică, autoarea unor lucrări remarcabile, s-a arătat încîntată de talentele de psiholog ale ghicitorilor. Se cutremura de vasele lor resurse și chiar și de umorul acestora.

Și acest fel de snobi sînt teribili de ironici, și cînd îți spun unde e capătul lui 34 față li se schimonosește și li se îngustează de atîta sarcasm. Și sentimentele mai durabile sînt privite ca un tribut plătit culturii, urmare nefastă a prea bogatelor lecturi... Sigur că s-a îndrăgostit dacă e șoarece de bibliotecă...

Din cînd în cînd, cite unul din ei, din neatenție, nu din rea-voință, se mai trezește cu o carte în mină sau în sala unui concert. Dezertorul e batjocorit și umilit. Om în toată firea să se preteze la Brahms... De obicei nefericitul își recunoaște vina și jură să nu mai păcătuiască altă dată.

Da, drumul spre ignoranță e greu și anevoios, piscurile ei sînt înalte ca și cele ale Everestului. Odată și odată o să ajungă ei acolo sus...

TEODOR MAZILU ■

ROTUNDA

ce mai face neculce

El este de gardă. Nici o urgență. Nu reușește nici să doarmă. Și-atunci ce altceva mai bun să facă decît să citească o carte. Colegul lui este întîmplător la spital. Îl observă și se uită mirat la cartea lui, dar în același timp are aerul nu că ar fi citit cartea, dar că-l cunoaște bine pe autor.

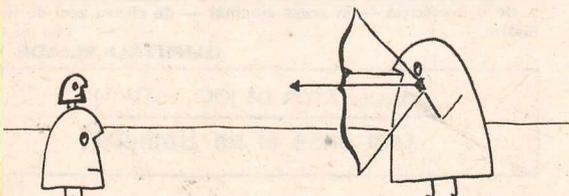
- Ce citești, mă?
- Recitesc «O samă de cuvinte».
- De cine?
- De Neculce.

— Uite al dracului, că ăsta s-a apucat să scrie și cărți d-astea. Tu știi cine este Neculce ăsta? Este profesor de matematică la universitate, aici, în București. Dacă ai ceva, ți-aranjez eu cu el. Îl cunosc bine. Pe linia noastră eu răspund de universitate. Ia uite, domne', scrie și povești. Asta rar face un matematician. Bravo, domn' Neculce, și noi nu știm nimic. Auzi, ia să-mi spui și mie ce scrie p-acî.

— Pfiomî că-ți voi da cartea gata citită. Nu este o carte de lepădat.

APOSTOL TURBATU ■

RADU VAIDA

Ablav

condica de sugestii și reclamații

Subsemnatul Jorj Crăsnoveanu, pensionar boală Ploiești, fiind în trecere prin localitate cu o ocazie de proces și surprins de puternicul urgan de vînt ce s-a anunțat la televizor, am pătruns în restaurantul Titanic unde n-am găsit locuri libere decît numai la o masă. Cerind voe, primind acord, am luat locul comandînd diverse. Între timp persoana care era la masă, intrînd în vorbă ne-am recomandat: Nelu Gărgășanu «director» la cinema din colț. După circa 1 oră de conversații ocazionale, numitul tratîndu-mă și cu două baterii de vin acceptate în urma a lungi insistențe s-a constatat că persoana nu avea suma necesară achitării urmînd a suporta consumația personal. Chemînd Responsabilul, odată cu declanșarea scandalului au protestat și alți clienți, ospătarul Hindea Costică fiind de partea adversă. La un moment numitul Gărgășanu care nu știu ce tot bilbia din gură cu ospătarii mă întorc către dînsul și zic: Ascultă domnule, dacă vei îndrăzni să mai scoți o vorbă de asemenea propagandă mă jur pe onoare că-ți trăsesc creeri la minut! (Gărgășanu, înconjurat de clienți, îl sileau să plătească consumația.) În clipa rostirii mele acesta se ridică în picioare și deodată văd cum brațul i se depărtează de corp iar palma i se apropie cu claritate de fața mea. Nemaiputînd eschiva izbitura, am strigat să vină organul puterii locale care nefiind, am încheiat prezentul proces verbal de ultra, lovire intenționată în public, injurii și calumnii. Totul urmează a se constitui în fața instanței în termenul cel mai scurt.

Pens. Jorj Crăsnoveanu, Lăcrămioare 3, Ploiești

MĂSURI LUATE

Reclamantul în timpul sederii sale în local de trei, patru, cinci ore, ce discuții vor fi urmat între dînsul și persoana în cauză nu au expirat.

Resp.

Subsemnatul Giușcă D-tru, martor ocular dar imparțial față de cele de mai sus declar: toate faptele s-au petrecut dintr-o altă cauză, invers! Scriu acestea tocmai în clipa momentului cînd reclamantul părăsind în mod laș faptele a plecat profesind injurii, amenințări, curioase la o etate așa avansată. Directorul Gărgășanu (sustînător la Rapid) n-a știut cu cine stătea de vorbă, c-un petrolist mascat în iubitor de fotbal imparțial. În clipa de-a înțeles a refuzat să achite consumația oferită zicînd fiecare om cu ideile lui și să plătească bătrînul exact cea băut. (Eram chiar alături la masă.) Clienții însă și responsabilul necunoscînd substratul discuției a tăbărit pe tov. Gărgășanu cu strigăte să plătească consumația între care mai adăugaseră. Văzînd pe toți cum stă cu pumnii deasupra capului său, tov. Gărgășanu cam ezita. Atunci huliganul M. Marinescu (suporter cu F.C. Argeș) îl ea de gît vrînd să-l sugrume strigînd: plătește, plătește. Dar tov. Gărgășanu, fără să-și piardă cumpătul zice: Domle, respectă un tată de 2 copii!

Apoi deschizînd portofelul au plătit.

Ing. Giușcă Dumitru, str. Istoriei 10 A

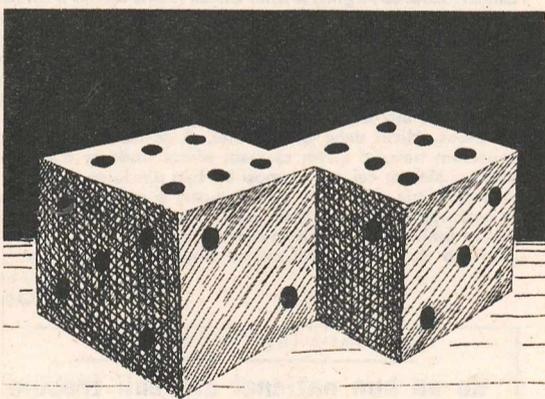
MĂSURI LUATE

Fiînd adesea asupra alcoolului clientul Titu Giușcă are un obicei a se da inginer ceea ce nu corespunde nicicînd adevărului.

Resp.

ALEXANDRU MONCIU-SUDINSKI ■

ION DOGAR-MARINESCU

CAPCANELE ARTEI

epistole

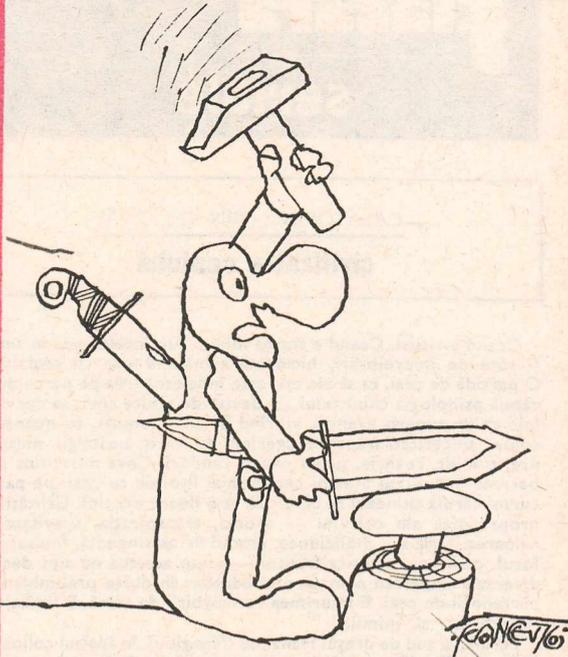
...și desigur că vă veți bucura aflînd că mi-a venit și mie rîndul să mă afirm. Voi juca în curînd rolul Hamlet... iar în ceea ce privește Hamlet a fost înlocuit cu Bădăranii. Nu vă necăjiți; și Goldoni e clasic.

...e adevărat că pentru Tache, Ianke și Cadir avem gata costumele de acum 15 ani, iar decorul e mic, comod, intră și în microbuz. Așa că începem curînd repetițiile. Nu se mai pune Bădăranii...

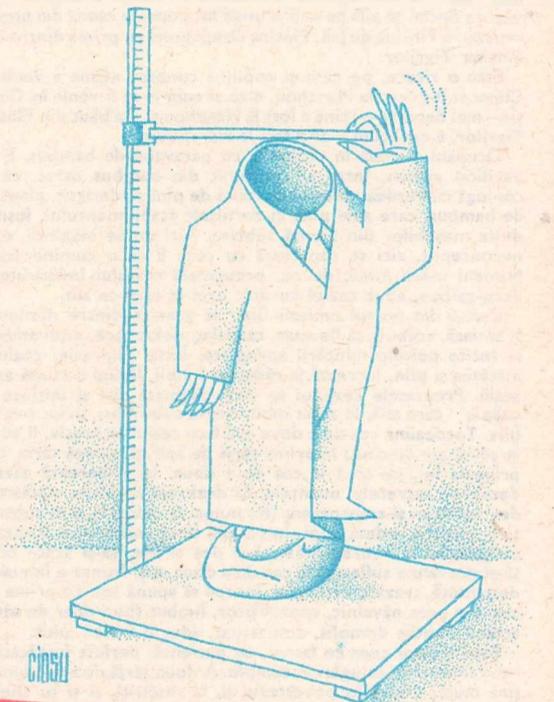
...și tot ieri tovarășul director ne-a anunțat că în loc de Tache, Ianke și Cadir se va juca în vale la Albureni, piesă scrisă de tovarășa Cecilia de la banca de investiții din localitate. Tovarășul director zice că se va vorbi bine de noi pentru că încurajăm tinerele condeie și sprijinim investițiile.

p. conf. CAROL ISAC

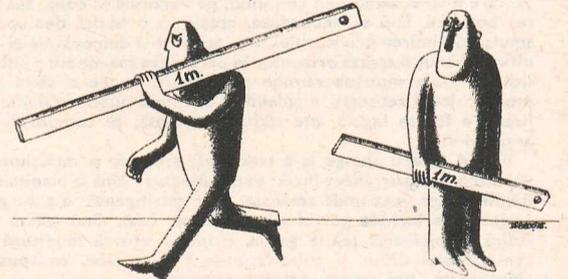
IVAN KANEV

CONSTANTIN CIOSU

ANTON DRAGOȘ

entomologii lingvistice

T. T.

Tabinet	— joc de cărți în cabinet
Tangaj	— tangou maritim
Telescop	— scopul televiziunii
Temerar	— elev care are curajul să-și tacă temele
Testament	— test de verificare a atitudinii moștenitorilor
Tocată	— compoziție muzicală tăiată mărunt
Tontoroi	— shake popular românesc
Trening	— frac sportiv
Troglodit	— om preistoric logodit
Trotuar	— porțiune de stradă pe care pietonii se cred în siguranță
Trusă	— trusoul doctoriștelor
Tutorat	— doctoratul în tutelă
Test	— test oltenesc pentru piine
Tele	— somnifer cu aripi
Tol	— pătură cu care se măsoară somnul la sate
Turloi	— instrument muzical la care se cîntă cu picioarele

CORNEL UDREA ■

Ceaiul e ritual. Ceaiul e starea inimii. Am înțeles asta în zeci și sute de împrejurări, niciodată semănând una cu cealaltă. O partidă de ceai, ca să zic așa, este indeletnicirea pe parcursul căreia psihologia chinezului, cu destul de multe chei, se dezvăluie ca un superb evantai, vibrând în plină lumină, cu nuanțe, culori, sincerități frapante, agerime de spirit, nostalgii, meandre, tumult, reverie, puțin neant, candori. Ceva miraculos se petrece înăuntrul acestui ceremonial liturgic cu ceai, pe parcursul căruia chinezul se defoliază ca o floare exotica. Calitățile propriu-zise ale ceaiului — aroma, transpirația, suavitatea, culoarea, căria sau moliciumea, gradul de astringență, limbușia, focul, catifeaua, estetica frunzei — toate acestea nu sînt decît diversele împărțiri prin care hălăduiesc, în dulce preumblare, partenerii de ceai. E felurimea convorbirii de taină. E limbajul reverberat al inimii.

Mă află la sud de orașul Hanzhou (Hangiou), în spațiul colinat, la Fintina Tigrilor, sursă de apă pe care băutorii de ceai o venerază; este apa cea mai vestită, cea mai cerută, exportată (în sticle de marcă) în tot sud-estul Asiei, acolo unde sînt cu adevărat băutori de ceai (ceaiul indulcit, dres cu lămie, al europeanilor, este, în înțelegerea chinezului, o monstruoasă). Trei celebre fintini se află pe colina unde tac popas la ceaiul din pragul amiezii: e Fintina de Jad, Fintina Dragonului și, prima dintre ele, Fintina Tigrilor.

Este o zicere, pe care și copiii o cunosc: «Cine a venit în China și n-a fost la Hanzhou, e ca și cum n-ar fi venit în China și — mai departe — cine a fost la Hanzhou și n-a băut din Fintina Tigrilor, e ca și cum n-ar fi fost la Hanzhou».

Occupăm o masă în cazără cu paravane de bambus. E un pavilion galben, integral conceput din bambus cerat, ce se conjugă cu verdea naturală, copleșită de pini și, desigur, plantații de bambus, care suie pînă în cornișele stabilimentului, foșnindu-le mesenilor din frunză subțire. Aici nu se mîncă, e de neconceput, aici se ospătează cu ceai. E ca o cuminecătură. Nimeni n-are nimic de zis, preutesele ceaiului, îmbrăcate în ocru-galben, aduc ceaiul convenit orei la care te afli.

Ceaiul din pragul amiezii fiind la granița dintre dimineață și amiază, trebuie să fie suav, catifelat, deloc tare, nițel amărui, să incite poftele mîncării apropiate. Întia impresie: ceaiul e mătăsoș și plin, lucrează la rădăcina limbii, lăsînd o stinsă amărălă. Preutesele ceaiului se simt chemate să-l și inițieze pe oaspe, care afli, în acest mod, cîteva subtilități, deloc neglijabile. Totdeauna cea de-a doua apă face ceaiul expresiv, îl aduce în plînată de sine; la prima șarjă de apă își aruncă căria, este pripeala lui, pe cînd la cea de-a doua își eliberează esența, dezvăluie secretele, nuanțele, își dezbracă faldurile mătăsoase, devine intim și transparent (nu numai la culoare) ci în substanțele secrete cedate apei. Întia apă doar macerează frunza, o pregătește să «vorbească», să-și dea sinele, să-și arate taina, să-și dezvăluie sufletul; la cea de-a doua apă, frunza e înmuiată, descîntată, trezită, «rugată», începe să spună tot. La prima apă ceaiul e prea năvalnic, sporovător, limbut (bun doar de sete); acesta trebuie domolit, domesticit, adus la vorbă mică.

Este tocmai ceea ce facem, cu pacientă, perfect împăcați cu rolul nostru de călători în templu. A doua șarjă de apă e bine să țină mult; ceaiul își povestește și, la rîndu-și, al și cu chef să povestești.

Vine preuteasa ceaiului cu un vas pîntecos și o cupă de porțelan, în care toarnă apă rece, apă din Fintina Tigrilor, pînă la refuz, după care ia un pumn de monede, niște flini, bănuți de aluminiu, pe care îi strecoară, unul cite unul, pe verticală în cupă, apa se tot boltește, fără să debordeze, crește ca o băicică deasupra, smulgînd uimirea privitorului și — act final al demonstrației — ultimul bănuț îl așează orizontal, în partea cea mai de sus a bolții lichide, unde moneda rămîne suspendată, ca pe o sferă de mercur. Jocul reușește, e aplaudat; apa fiind puternic mineralizată, e foarte legată, are corp, e păstoasă, se comportă ca argintul viu.

Ceaiul nostru ajunge la a treia apă, aromele și moliciumile vorbitoare dispar, încet-încet, estompîndu-se pînă la pianisim. Rămîne doar voga undă amărui, ușor astringentă: e amurgul ceaiului, ce închide gustul băutorului de ceai, cînd acesta se ridică în picioare, salută gazda, printr-o ușoară îndoitură a genunchiului drept și palmele puse a rugăciune, cu spusa: «Mulțumim, noi ne-am umplut cămară».

Ș-au scris tratate despre felul în care trebuie băut ceaiul; faptul nu mă intrigă, nici măcar nu vreau să le răsfoiesc, gîndindu-mă că — dincolo de ceremonialurile cu ceai — sînt incomparabil mai fascinante stările pe care le înscenează această licoare, caruselul de psihologie pe care îl deapănă cu farmec și repeziune, modul mereu altul în care planta sacră știe etala omenia, infinită și indivizibilă avere, în fața căreia mă închin, bind cel mai tare ceai din lume.

Astfel gîndesc pogorînd de la Fintina Tigrilor, pe drumul ce serpuiește prin plantația Long Chin; arbustul de ceai e o minge-cocoloș, de mărimea unui stat de om, trăiește pe teren terasat, în trepte, colorînd zarea în verde-otăvîț, bătînd spre brun. Curînd arbuștii vor arunca floarea lor albă de decembrie. Frunzele nu cad iarna, așteaptă această înflorire, tot așa cum culegătorii așteaptă luna lui april, cînd planta își dă întreaga măsură: frunze de mărime medie, soare bine filtrat și umiditate mijlocie — cele trei porunci fundamentale din estetica ceaiului. Din aproape în aproape, mă conving că se pot întîmpla o mie și una de lucruri neprevăzute la o partidă de ceai în China. Să vă istorisesc niște pătăni cu ceai...

Sîntem la Siang și întîrziem, fără vrerea cuiva, o zi și o noapte, ceea ce pentru programul minuțios conceput al gazdelor e eveniment ieșit din comun, provoacă reacție în lanț, trebuie avizati, la miez de noapte, prin telegrame și telefon, toți amfizionii care ne vor primi în viitoarele zile. E o alertă, o trudă, mai ales, țînînd nu atît de rigoroasă organizatorică, pe cît de greu imaginabila delicatețe ca totul să decurgă sub cele mai bune

auspicii și oaspetele să fie mulțumit. Noi, cei trei, nu dăm importanță întîmplării, însă însoțitorii Kong și Zou cu siguranță că da, deși își păstrează nealterate zîmbetul, stăpînirea de sine, aerul olimpiar-metafizic, foarte reconfortant în călătorii. Toată tevatura o cauzează bruscă înrăutățire a timpului, care nu permitea zborul avioanelor spre sud. Cei doi s-au achitat de obligația de a difuza vestea în cele patru vînturi și, mai surtăzatori ca oricînd, ne întrebă dacă nu cumva o preumblare prin parcul Shin Chin ar fi la locul ei. Ar fi, se înțelege. În puține minute ajungem în parcul acela, un fel de Cișmigiu asiatic, prin care se plimbă poetul Li Tai-pe, încîntînd cu delicate versuri pe preafumoasa Gui Fei (Lui Fei), favorita împăratului, una dintre cele mai vii prezențe în memoria dinastică a oamenilor simpli.

Li, mai marele grădinarilor din parc, ne spune că pășim pe ruinele așezării imperiale din dinastia Tang (secolul VI), loc refăcut de locuitorii orașului în primăvara anului '58, cînd — din martie pînă în iulie — o sută șaptezeci de mii de cetățeni au sculptat cele 45 de hectare, au excavat lacul artificial, întins pe 15 hectare, au plantat zece mii de copaci și alte isprăvi, toate în stil chinezesc, de care nu mai am a mă uimi.

Urcăm în vasul-baldachin, care ne așteaptă, biciuții de un ger aspru, care suie în fluierale picioarelor și strînge de beregată. Al Si nu-și scoate o singură clipă masca de tifon, în vreme ce lu An-ho evocă nostalgic colosală lui mustață pe oală, care i-ar fi ținut de cald; o dăduse jos înainte de plecarea în China, pe motiv că nu apărea și în fotografia din pașaport. Aflăm că și Li Tai-pe se preumblase astfel cu Gui Fei, căreia îi făcea, zice memoria populară, ochi dulci și îi dedica versuri nemuritoare cînd aceasta, purtată în palanchin, venea să vadă înflorirea bujoriilor. Împăratul Tang Min-huan, care își asumase maece-natul asupra lui Li Tai-pe, l-a luat pe poet la curte, însă demnitarilor îi priveau cu ochi răi, deoarece protejau și ataca pe nobili cu virulență; în cele din urmă, poetul părăsește curtea scîrbîț, se duce în mijlocul oamenilor, gest care îl minie pe împărat, drept care îl exilează pe Li Tai-pe în provincia Sechiuan.

Li, mai marele grădinarilor, se simte obligat să aducă pe masa discuției cea obișnuită a poetului despre care pot pune măturie cei o sută de grădinari aflați în subordinea sa, și anume:

«Bînd un pahar de vin bun, Li Tai-pe scria o sută de poemex. «Cunosc un poet care bea o sută de pahare de vin și nu scrie o singură poezie», zice lu An-ho, cu gîndul la moravuri de pe la noi.

Prea facem cuie în arca-baldachin. Tragem iute la mal și urcăm colina, umblind în pas gimnastic pe șerpuitoarele alei. Parcul e plin de lume, deși nu-i duminică ori zi de sîrbătoare; e, pesemne, «duminica laică», cea din cursul săptămîinii, la liberă alegere a aceluia care muncesc în cea de-a șaptea zi. Nimeni nu se grăbește. Nimeni nu simte frigul. Doar colbul acela, mesaj invizibil al deșertului, care se instalează în nară și gîtlej cu înțepătură de țipirig. Un băiat și o fată, purtînd botnița de tifon, se plimbă agale, țînîndu-se de mînă; își vorbesc de după legătura de pînză, probabil lucruri galeșe, scoțînd sunete guturale. Prin nu știu ce reflex al memoriei mele de adolescent, îmi vine în minte obiceiul de-a dreptul sadic al profesorului meu de religie care, prințindu-te că vorbești în timpul orei, îți dădea pedeapsa «gură-mută»; avea gata pregătite fișii de pergament pe care le lipsea cu clei peste gura palavrăgilor și nu le scootea decît la sfîrșitul orei sau după pauza dintre lecții. Se înțelege că școlul era un chin, smulgea tu-leiele, nemaivorbind că nu te spălai cu șapte ape...

Ceaiul gazdelor îl vom binemerita în pavilionul Apelor Scufundate și al Miroslului Parfumat, cum se numește așezămîntul de pe colină, alcătuit din colonne de cedru de Taiwan și cornișe cu boltiri răsfrînte, în stil tradițional. Interiorul se scaldă în culori tari — verde crud, carminuri, albastru ultramarin, auriu — cerute rigurose de tradiție, o cromatică a templelor. Fiind devreme, bem ceai roșu, păcrunzător, tare; e un amestec special, utilizat uneori în nord, infuzie de lng Chean (Sabie de Argint) și Zhin Chean (Sabie de Aur), amîndouă soiurile cultivate pe colinele din provincia Holan. Numele derivă de la frunzele lungi, subțiri, ca niște săbiuțe, din care soarele nedarnic al nordului scoate totuși culori atît de solare — auriul și argintul. Mixtura e cu poveste și descîntec, o simțim în mădulele, în celula nervoasă, mai ales, ne înviează mental, ne învalue într-o bună dispoziție a lucidității și poeziei de necunoscut. Micul drog își face efectul de care (poate) tocmai avusesem nevoie: uităm că n-am plecat unde ar fi trebuit să plecăm, sîntem cei mai frumoși bărbați din lume, nu mai interesează nimic sub soare, nume, locuri și calendare, vorbim cu nesașanță și spirit mătăsoș, pavilionul se tot înalță, tras de nu știu ce funii ale lui Budha, se clatină deasupra capetelor noastre cu nimb de ceai, bătînd ca un clopot transcendent.

(Va urma)

POP SIMION ■

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII

de un bun național oamenii trebuie să se folosească toți, în mod egal, și cu măsură dată de lege (7)

Dintre cele cinci sate ale comunei Potlogi, unul, Podul Cristinei, a fost propus pentru dezafectare. Situația a generat, bineînțeles, discuții în toată comuna; țărani ai cîit și au răsцит legat: cîutînd să o înțeleagă mai ales în ceea ce îi privea direct: sistematizarea teritoriului și localităților rurale. Conform schițelor de sistematizare, unii s-au văzut cuprînși în cadrul vetrelor noi de sat, alții au rămas în afara acestor perimetre. Era foarte important, spune primarul, ca oamenii să înțeleagă că aplicarea legii sistematizării nu se face instantaneu, ci e o acțiune de durată. Astfel, cei din zonele construite au trebuit să accepte că, pe măsura necesităților care vor apărea în comună, în curtea lor se vor ridica și alte case — în limita suprafeței prevăzute de lege — după cum cei dinafara acestor zone au aliat cu satisfacție ca nu va veni nimeni să-i demoleze, așa cum înțeleseser ei la început. Iar în final, nu este un secret, pe această cale vor fi redat agriculturii, în întreg județul, peste 9 000 de hectare.

— Este un lucru necesar, spune Ștefan Neagu. Vechile normative nu puteau asigura dezvoltarea echilibrată a localităților rurale. A trebuit să ne dăm seama cu toții că întemeietorii satelor, cei care, cum se spune, au bătut țărșul, nu au fost întodeauna foarte inspirați. Sau optivile din vremurile acelea de a fi, ale unui sat, nu mai există astăzi. Tot așa cum nu mai puteam respecta orbește codul civil din 1867, care obliga așezarea casei la 80 de centimetri de gardul de la drum, în așa

fel încît streșinile să picure pe teren propriu. Legea sistematizării prevede 200-250 metri pătrați lot de casă, cu maximum 12 metri front la stradă. Nu e greu de înțeles că legea înlesnește, astfel, execuția unor lucrări de urbanizare a satului: la o conductă cu apă, de exemplu, racordurile nu se vor mai face la 50-60 sau la 100 de metri, ci egal, din 12 în 12. Este numai una din consecințele legii sistematizării, al cărui scop este, în ultimă instanță, o gospodărire cît mai bine organizată, cît mai eficientă.

— În această privință, îi ajutați pe țărani cu ceva? Pentru că, lăsîndu-i mai departe să facă fiecare cum îl va căia capul, poate că unii se vor organiza bine, dar alții rău.

— Gospodărirea terenului începe cu amplasarea casei. După părerea mea, o soluție foarte bună ar fi aceea a alipirii caselor pe linia de hotar. Simetric, pe această linie, ar veni anexele, grădina. Situația se înfînește și acum, dar sporadic. Nu ar urma decît să fie extinsă. Ce aș vrea eu să se rețină în primul rînd de aici este că o asemenea soluție nu va însemna niciodată uniformizare. Uniformizarea, în ciuda aparențelor, există pînă acum datorită influenței meșterului constructor care, și el, la rîndul lui, putea fi influențat de ceea ce a văzut prin alte părți. Din dorința tocmai de a pune capăt acestei influențe în lanț, și plecîndu-se de la ideea sporirii elementelor de confort ale locuințelor cît și de la necesitatea păstrării specificului arhitectonic al zonei, arhitecții județului nostru au definitivat proiecte pentru 50 de tipuri de locuințe rurale. Aceste proiecte au fost multiplicare și transmise Consiliilor populare, pentru a sta la dispoziția celor ce doresc să-și construiască o casă. Să vină omul, să aleagă și să spună: «pe asta vreau să o fac».

— Cum au primit sătenii aceste proiecte?

— Au avut de făcut, ce-i drept, unele observații. Dar observații de felul acestuia, sînt convins, vor face și de acum încolo. Odată a venit unul și a obiectat că nu-i place bucătăria. De ce?, zic. E prea mică, mi-a răspuns, eu vreau să și dorm în bucătărie, țarna, că tot fac focul acolo. I-am spus, bineînțeles, că nimeni nu-l împiedică s-o facă mai mare, e doar casa lui. S-a lămurit cum stă treaba, a împăturit hirtia și a plecat mulțumit. Cred că în primăvara asta o să se apuce de lucru.

— La cîte uși trebuie să bată țărantul pentru a-și construi o casă?

— Vine la noi, la Consiliul popular, cu o cerere pentru întocmirea documentației. Consiliul confirmă printr-o viză că locul respectiv se află în limitele perimetrului construibil, apoi omul primește autorizația în urma căreia poate începe lucrarea. Mai rău era, pînă într-o vreme, că unii începeau exact cu sfîrșitul. Turnau mai întia fundația, apoi începeau să alerge după autorizație. Pe care n-o puteau obține, bineînțeles, pentru că de cele mai multe ori amplasarea casei era necorespunzătoare schiței de sistematizare.

Exemple de felul acestora s-au ivit la Potlogi, spune primarul, fie din necunoașterea, din neînșurirea corectă a prevederilor legii, fie, dimpotrivă, dintr-o cunoaștere care le-a permis unora s-o interpreteze avocătește. De pildă, arată Ștefan Neagu, ne trezim că nu cu mult în urmă o bătrînă se apucă și toarnă fundația alături de casa în care locuia pînă acum împreună cu fiul ei. Zice: «nu mă mai înțeleg cu băiatul și cu noru-meu», întîmplător, și bătrîna, și fiul, și noră sînt niște oameni foarte cumsecade, care nu s-au certat niciodată cu nimeni și cu atît mai puțin între ei. La 66 de ani, sînt convins, nu-și va face ea casă. Dar dorește să beneficieze de cei 250 de metri pătrați. Pe lîngă fundația asta, ori chiar în interiorul casei care nu se va înălța niciodată, ar fi vrut să pună porumb sau cine știe ce altceva. În orice caz, numărul celor care — cunoscînd legea — încercau «a forțeze mîna» a fost destul de mic.

— Se spune că înainte de a cunoaște bine legea unii s-au grăbit să-și taie pomii. Faptul e real; de la județ a fost emisă chiar o circulară care interzicea această defrișare a satelor.

— La noi nu s-au tăiat pomi. Salcîmi, da, salcîmi s-au tăiat și la noi, dar nu pomi fructiferi, cum s-a întîmplat la Branștea sau prin alte părți. Unii s-au temut din neștiință, și tot din neștiință au tăiat copacii. Îmi vine greu să vă spun, că parcă mă încreștează cînd îmi amintesc: în iarna cealaltă, un bătrîn din satul Vlăsconi, care ține de comuna noastră, s-a apucat să-și taie salcîmi. A căzut un salcîm pe el. Avea moșul 72 de ani.

Acum, spune Ștefan Neagu, gîndurile s-au așezat, oamenii au priceput despre ce este vorba și nimeni nu se mai abate — nici n-ar putea să se abată, dealfel — de la lege. Alexandru Preda, de exemplu, brigadier la CAP Potlogi și unul dintre oamenii de nădejde ai satului, după cum îl recomandă primarul, are un lot de 1 000 de metri pătrați. Și-a construit acolo, prin ce a adunat ani la rînd, prin muncă cîntăcită, o casă mare, cu șase camere, ca să se simtă bine cu familia lui. În jurul casei a îngrijit să aibă livadă și vie. Știe că, pe măsură ce vor vrea să-și facă și alții case, va trebui să rupă din terenul acesta. În curtea mea, zice, o să mai fie trei gospodării. Ar prefera, adaugă, ca noii-veniți să-i fie rude, iar dacă nu, să fie oricum oameni de înțeles, ca să poată trăi împreună ca buni vecini. Și ar mai avea o rugămintă: cei ce-și vor face casă acolo să taie singuri via și pomii pe care i-a pus el. Lui i-ar veni mai greu să o facă. Încolo, zice, am să-i ajut cu dragă inimă și am să pretez pentru ei muncă voluntară la ridicarea casei. Își dă seama, bineînțeles, că toată această schimbare presupune și puțin sacrificiu din partea lui, dar a înțeles că e vorba aici despre pămînt, despre un bun național care se cuvine a fi bine chibzuit și de care oamenii trebuie să se folosească toți, în mod egal, și cu măsura dată de lege.

În marele Dicționar geografic al României din 1902 se arată că existau două așezări distincte: Potlogi-urban și Potlogi-rural. Primul, al negustorilor. Al doilea, al țărănilor. Ideea de urbanizare, de oraș, exista așadar, dar depășea cu mult realitatea. Iar realitatea ne-o putem închipui fie și numai din faptul că, doi ani mai tîrziu, această idee a fost abandonată, impunîndu-se unificarea celor două localități. Ceea ce s-a și întîmplat. Abia acum, mai ales în urma apariției legii sistematizării — care, după cum spuneam, înlesnește procesul de urbanizare — comuna Potlogi se pregătește să devină oraș. De data aceasta nu mai e vorba de o simplă afirmație. E vorba de premise reale și de o investiție — în acest cîncinal — de cîteva zeci de milioane.

(Va urma)

DUMITRU ELIADE ■

CONDUCĂTOR DE JOC. GATU (6)

trei oase și un zîmbet...

— Poate că pentru un alt cronicar al vieții lui Cristian Gațu episodul Rapid ar constitui un element pitoresc care «face bine la poveste», ușor picant, puțin sare, ceva piper, ceva Podul Grant, Tamango, glasul roților de tren, legendele colo-

rate ale Giuleștiului ș.a.m.d. Nu vreau să fac nici pe dramaticul, pentru că nu e cazul, nici pe superanaliticul care caută cu orice preț rațiuni acolo unde nu e decât întâmplare, dar nu pot să trec cu vederea simetria aproape geometrică a destinului tău: ai început o carieră prodigioasă, un urcuș uimitor printr-o cădere! Prima echipă în care a jucat viitorul dublu campion mondial Gașu a retrogradat. Ce a însemnat în forul tău interior acest insucces, acest ghinion din plecare?

— În primul rând mi-am zis că sînt sortit să ratez orice sport, handbalul ca și fotbalul. Avioanele în care mă urc eu cad, filozofam eu de doi lei, așa că poate ar fi bine să mă liniștesc și să-mi văd cuminte numai de facultate. N-am avut însă prea mult timp pentru angose și introspecții de prematur pensionar al sportului, pentru că m-am trezit în spate cu omul care-mi pindea steaua. Cu Nea Măndel, firește. M-a luat, bineînțeles, «din volé», în stilul său irezistibil. «Mă, noi avem timp să ne uităm ca proștii la apa în care s-a înecat Rapidul?! Ne trece viața în oftături și-n panseuri de Gigă. Mline vii la teren! Nu la patru și un sfert ca boierii, ci la patru fără un sfert. Să n-avem vorbe, că-ți iau gîtul! Tu nu te uiți la tine! După ce că ai ajuns trei oase și un zîmbet, de crede omu' că-n ultimele luni ai mîncat prin corespondență, ai dat și-n boala întristării. Bagă-ți mîinile în cap și treci la treabă! De mline o luăm de la capăt».

— Și ai luat-o?
— Ba bine că nu.
— Și cum a fost?

— A fost, poate, cea mai frumoasă perioadă din viața mea. Se adunaseră la Știința cîteva băieți minunați, unul mai dotat ca altul. Samungi, Goran, Marinescu, Savu, Duca ș.a. Făceam carte, făceam și sport ca la carte! În timpul examenelor veneam uneori doar 7-8 oameni la meciuri, dar jucam nemaipomenit. Așa se și explică dealtfel că am obținut trei ani la rînd locul trei, în coasta marilor echipe Dinamo și Steaua de pe vremea aceea, echipe pe care le mai cîușeam din cînd în cînd. Bineînțeles că omul care ne făcea să dăm ce aveam mai bun în noi, să jucăm citeodată de două ori mai bine decît eram în stare, era Nea Măndel — excelentul antrenor și pedagog Eugen Trofin.

— Nea Măndel în sus, Nea Măndel în jos, vorbești de omul ăsta ca de un oracol. Dacă ar fi să rezumi într-o frază ce te-a învățat mai important și mai important Eugen Trofin, ce-ai spune?

— Aș spune că m-a învățat să fiu cline! Să fiu cline în joc, bineînțeles. Să lupt pînă la capăt și să nu mă dau bătut nici mort, orice adversar aș avea.

— Și ai fost cline în joc?

— Am fost și am rămas. Și-n jocul din teren, și-n jocul din viață. Tot ce am obținut în viața mea, am obținut prin multă luptă și prin multă muncă. Asta nu înseamnă, credeți-mă, că am abdicat vreodată de la fair-play, dovadă că n-am fost niciodată eliminat din joc pentru fault, cum la fel de adevărat este că n-am accidentat niciodată pe nimeni. Am luptat la singe, dar cavalereste, drept.

— Spuneai că la Știința ai trăit, poate, cea mai frumoasă perioadă din viața ta.

— Și n-am spus totul. La Știința am ajuns să fiu eu. Mă saluta lumea, îmi zîmbea cu simpatie, eram recunoscut pe stradă, eram, în sfîrșit, Cristian Gașu, nu mai eram doar băiatul lui Nea Petrică Gașu, tatăl cronicarilor de fotbal. Eram eu, «marea promisiune a handbalului, C.G.», cum stătea scris pe un carnet de constatare de antrenament al lui Eugen Trofin.

— Ce a urmat?

— A urmat Steaua. Afirmat și lansat de Știința București, unde ajusesem să fiu de toate, și realizator, și apărător și — mai ales — conducător de joc, am fost solicitat de puternica echipă militară. Era o șansă pe care nu aveam voie s-o scap, de această părere fiind și antrenorul meu Trofin, care mi-a încuviințat, cu toată înțelegerea, transferul. Eram în pragul unui pas foarte important al vieții mele.

— Un pas pe care l-ai făcut sub imperiul căror sentimente?
— Aveam mari speranțe, eram însă perfect conștient de faptul că pot să cîștig totul, dar pot să și pierd totul. Știam foarte bine că o mare echipă, în handbal ca și în fotbal, te poate respinge foarte ușor, în pofida eforturilor tale, dacă nu te potrivești cu angrenajul ei de ansamblu. Ai norocul tu, nou venitul, să te însurubezi ca o roțiță utilă și necesară în mecanismul echipei — ești adoptat, nu — ești aruncat ca un șimbure de cireaș. Acestor dificultăți generale, pe care le întîmpinai orice sportiv cînd intră într-o echipă mare, li se adăugau alte mari semne de întrebare. Veneam la o echipă în care străluciau doi excelenți conducători de joc, Nodea și Oțelea. Veneam apoi la o echipă dominată de puternica personalitate a celebrului Gruia, «tunarul» pentru care adeseori juca întreaga formație. Toți erau într-un fel servanții lui și el le valorifica munca prin ploaia de goluri pe care le înscrisa meci de meci. Asta era situația, Ei erau cu toții renumiți, iar eu eram Gașu ăla micu' și-al dracu', adus de antrenori ca să ia locul unui coechipier, unui prieten de-al lor. Adormeam și mă trezeam cu aceleași întrebări în gînd. Mă va accepta oare Nodea? Mă va accepta Oțelea? Mă va accepta Gruia? Ce mă aștepta, soarta greifei fericite sau a șimburelui de cireaș?

(Va urma)

MARIUS POPESCU ■

YOGA, CUI PRODEȘT (6)

Lupta cu inutilul

Textele yoghine, fie ele clasice sau moderne, conțin adesea fraze scurte, dense, remarcabile prin profunzimea conținutului lor. Sînt așa-numitele «slokas» («scurte sentințe») care reușesc ca în extrem de puține cuvinte să exprime mai multe date și sensuri decît tomuri voluminoase și pretențioase. Este și aceasta o formă de manifestare a opoziției ferme pe care Yoga o ridică contra risipei de orice fel: Și nu este o opoziție gratuită. O observare cotidiană atentă și obiectivă evidențiază o mare risipă de energie, risipă datorată altor discuții, gesturi și gînduri inutile. Această tendință a fost observată de yoghini încă din timpuri imemorabile, dovada făcînd-o și slokas străvechi cum este cea care dă titlul serialului de azi: «YOGA ÎNSEAMNĂ ȘI LUPTA CU INUTILUL». Din primul moment al practicii sale, yoghinul este implicat într-un minulos proces de autocunoaștere, grație căruia își poate forma o imagine justă asupra sa, descoperindu-și pe de o parte calitățile pozitive și resursele, iar pe de altă parte cunoscînd punctele slabe în care trebuie să intervină. Exact în această perioadă el învață să recunoască în fiecare manifestare a sa aspectele inutile, gratuite. Puțin cite puțin, prin autocontrol și utilizînd

bogata gamă de exerciții de care dispune Yoga, practicantul se debarasează de orice «amănunt parazitar» din viața sa. Astfel, mișcărilor sale, fie ele simplă deplasare sau acțiune productivă, dețin o precizie remarcabilă; ele se înscriu pe itinerarul optim, mușchii intrînd în joc exact cu intensitatea cerută și pe parcursul minim necesar. Putem vorbi de o grație naturală a mișcărilor yoghinului — și nu greșim fiindcă grația este în fond expresia maximumului randament în gestică și mișcare. Cum se obține acest lucru în Yoga? Se știe că fiecare exercițiu yoghin, chiar și cel mai simplu, cere o participare comună a planurilor fizice și psihomental. Coordonarea efectelor și amplificarea lor, prin execuția repetată zi de zi, duce în final la formarea unor reflexe corecte ce stau la baza unui mod de manifestare optim. Rezumînd, putem afirma că se profilează o ecuație a eliminării inutilului, ecuație ce poate fi aplicată nu numai mișcării și gesturilor, ci, cu adaptările necesare, în orice domeniu de viață. Primul termen al ecuației este autocunoașterea, iar al doilea, ansamblul exercițiilor Yoga corective, ambii termeni fiind proiectați pe fundalul autocontrolului izvorît din dorința sinceră și din voința de a reuși. Să presupunem că o persoană a constatat, observîndu-se atent, că în momentele din zi în care pe lingă concentrare i se mai cere și o participare emoțională sporită, controlul de sine îi cedează, devine agitată, execută fără rost gesturi, imperceptibile, e drept, dar atît de obositoare prin însumare; de asemenea vorbește fără rost iar pe plan mental este bruiată de intensificarea gîndurilor parazite. Odată clarificată «hartă» deficiențelor și a cauzelor lor profunde, se stabilește ordinea corijării acestora, în funcție de gravitatea acestora, trecîndu-se apoi la eliminarea în sine, atît prin intensificarea practicii yoghine generale, cit și prin adoptarea (în cazul nostru) de tehnici speciale de relaxare și echilibrare psihică. În fine, așa cum arătăm în «Yoga de fiecare clipă», toate efectele obținute vor fi asimilate definitiv prin extinderea autocontrolului în toate manifestările zilnice, cu precădere în momentele dificile, verificîndu-se astfel și eficacitatea programului ales. Este de la sine înțeles că un proces atît de complex în care își dau înlînire exerciții corporale și respiratorii, tehnici de relaxare, concentrare sau autosugestie, teste diverse, modificări alimentare ș.a.m.d., nu poate fi pus la punct și aplicat decît sub controlul sever al unui specialist (veritabil!). Totuși, pînă contactăm acest specialist, putem face singuri un pas înainte printr-o tehnică clasică, aflată în orice sistem serios de auto-perfecționare: retrăirea întregii zile. Seara, la culcare, într-o poziție comodă, respirînd calm, refăcîți întreaga zi, cu cele mai mărunte evenimente, insistînd asupra modului în care ați reacționat în fiecare situație. Nu omiteți nimic și mai ales fiți foarte sinceri. Greșelile descoperite se vor încrusta în memorie, folosindu-se și autosugestia pozitivă a corectării necesare. Adormiți cu siguranța reușitei. Iar a doua zi străduiți-vă (cu calm) să nu mai repetați greșeala analizată seara, oricît de greu vă va fi. Succesul e doar în noi!

(Va urma)

MARIO-SORIN VASILESCU ■

EDUCAȚIE PRIN AMINTIRI

zăpada mieilor

«Ce ți-e și cu nînsorea asta întîrziată...», își spunea maiorul, gîndindu-se că încăpăgînarea iernii de a persista nefiresc în timp seamănă cu felul de a fi al vecinei aceleia — prietena a soției lui — care deși vede bine că e timpul să plece, să sfișească vizita ei prelungită nefiresc, în picioare, în fața ușii, tot mai are de povestit ceva foarte important, ca de pildă faptul că acel covor pe care și l-a cumpărat locatara de la apartamentul de deasupra lor, și pe care îl tot expune pe bara de bătut covoraș sub pretext că îl curăță, nu este chiar atît de grozav cit se pare, nu a costat decît o mie și ceva de lei... «Încăpăgînată iarnă!», își spunea maiorul, umblind cu pantofii prin zăpada umedă, mergînd aplecat ca și cum ar fi vrut să se ferească de scurgerea fulgilor și privindu-l surprins pe locotenent care mai să se împiedice la tot pasul, fiindcă admira frumusețea arborilor cumugurii dați în verde crud.

I s-a părut ciudat, ca o inversare, faptul că el, bătrîn, și deci fiind firesc să dorească oprirea timpului în loc, dorea totuși să se sfișească iarna asta, iar locotenentul, tînăr, care ar fi fost firesc să se grăbească în întîmpinarea noilor anotimpuri, se bucura că primăvara întîrzie. Pînă la urmă a găsit o explicație: «Adevărul este că m-am săturat de umezeala asta care îmi inundă nu numai pantofii, dar o simt parcă în toate oasele...»

— Cred că asta e casa l-ai intrerupt din gîndurile sale locotenentul, indicînd însă nu o casă, ci un zid înalt de cărămidă, intrerupt de o poartă masivă de fier forjat.

Maiorul a apăsat pe butonașul negru al soneriei, a apăsat chiar de mai multe ori, ba chiar a rămas cu degetul proptit în butonul acela, pînă cînd a auzit zgomotul unei chei care se rotește în broască și, în fine, poarta s-a deschis numai atît cît era necesar ca să apară capul unei fete care i-a întrebant: «pe cine căuți?»

— Sîntem așteptați!, i-a răspuns grăbit maiorul.

Au pătruns într-o verandă de sticlă plină cu flori — mușcatele erau chiar înflorite — apoi într-un hol spațios, cu fotolii, canapea, cîmîn monumental, măsuțe joase și vase masive, înalte, așezate direct pe covorul imens care acoperea întreg parchetul.

Cel la care locotenentul se referea în gînd, în sensul: «Ce naiba de funcție are tipul ăsta cu palat?», a apărut într-un halat de casă galben închis, cu revers de mătase verde, întinzîndu-le mîna binevoitor, zîbindu-le amabil și întrebînd: «Cu cine am onoarea?»

Maiorul era evident indispus, fiindcă în loc să se prezinte protocolar și să îl prezinte apoi pe locotenent cu formula: «Inginer-locotenent Neagu, colaboratorul meu», s-a prezentat doar să prezinte legitimitatea.

În privirea domnului Z. s-a putut observa abia pentru o fracțiune de secundă o licărire de surpriză, apoi, pofîndu-i să ia loc în fotolii, i-a întrebant cu ce le poate fi de folos.

— Facem o investigație... și-a început maiorul explicația, pe care a reluat-o după pauza în timpul căreia s-a instalat comod în fotoliu. Mai exact, dorim să clarificăm unele chestiuni. Vrem să verificăm unele date în legătură cu revizorul I. D... Este vorba de revizorul acela înalt și slab, cu părul ondulat, care are un palton gri, și pe care trebuie să îl cunoașteți fiindcă a fost și la dumneavoastră într-o verificare de fond.

— A, desigur, și-a amintit gazda, a fost în verificare și la unitatea mea. Sigur că îl cunosc.

— Vă rugăm să ne spuneți ce știți despre dînsul?, l-a întrebat maiorul.

— Ce pot să știu?, s-a întrebant, la rîndul lui, domnul Z.; poate dacă m-ați ajuta cu cîteva întrebări mai concrete... Nu știu ce v-ar fi de folos să aflați...

«După ce că îi toarce vocea ca la un motan alintat, și-a continuat comentariul în gînd locotenentul, mai e și diplomat. Vrea mai întîi să afle ce știm noi despre el, sau, mai exact, ce am dori să aflăm. El e gata să ne servească, după cum dorim...»

— Din informațiile pe care le avem noi, a continuat maiorul, rezultă că în timpul unor verificări, revizorul I.D. pretinde și chiar primește bani de la cei verificați. Cum și dumneavoastră ați fost verificat de el și, în general, cum poate știți și de pe la alții colegi ai dumneavoastră cum s-a purtat revizorul, ne-am gîndit că ne veți putea furniza unele amănunte.

— Aveți ceva probe contra lui?, a întrebant din nou domnul Z.; e dovedit că ia bani?

«Tipul se ține numai de întrebări, în loc să răspundă», a comentat în gînd locotenentul.

— Am venit la dumneavoastră să ne ajutați în acest sens, a spus maiorul. În fine, dacă nu știți nimic sub acest aspect...

Gazda s-a fîit un timp în fotoliu, a părut că se frămîntă între două gînduri contradictorii, apoi a răspuns grav:

— Vedeți dumneavoastră, aș putea să vă confirm că acel revizor pretinde și primește bani. Dar nu o pot face fiindcă nici unul dintre colegii mei nu ar recunoaște acest lucru. O astfel de recunoaștere i-ar implica în neplăcere. Nici chiar eu nu vă pot fi de folos. Nu vă pot fi de folos în sensul de a vă putea oferi probe concrete. Doar, dacă luați confirmarea mea ca o simplă afirmație, cu totul confidențială...

— Nu găsiți că pentru noi o confirmare strict confidențială e mult prea puțin?

— Desigur, îmi dau seama că vă dezamăgesc, dar vă rog să mă înțelegeți și pe mine...

— Bineînțeles că vă înțelegem... Vă înțelegem foarte bine...

Poate ne puteți da unele relații mai precise despre atitudinea lui morală. Sîntem informați că și atunci cînd a verificat unitatea dumneavoastră ar fi făcut propuneri necuviincioase și stăruitoare fetei care vă ține contabilitatea. Vă dați seama că aceste funcționare nu li putem cere să ne dea amănunte, fiindcă ar fi penibil și pentru ea.

— Ce să vă răspund? Despre treaba asta a vorbit toată unitatea mea. Desigur că este adevărat, dar cum aș putea eu să vă ofer o confirmare oficială, cînd omul despre care vorbim este căsătorit și are trei copii! Încă o dată vă rog să mă credeți că nu-mi pot permite așa ceva.

— Avem aici cîteva anonime împotriva revizorului I. D. Vă rog să le citiți.

Domnul Z. s-a cufundat în lectura anonimelor, scoțînd din cînd în cînd sunete care voiau să însemne mirare, în timp ce maiorul, înțîlnind privirea întrebătoare a locotenentului, i-a zîmbit în sensul: «Gata! Acum intră pe serviciul meu...»

— E destul dacă ați citit două reclamații, l-a intrerupt brusc maiorul din lectură, luîndu-i din mînă hîrtiile și rămînd în picioare în fața lui: Vă rog să-mi spuneți dacă sînt adevărate sau nu!

— Știu eu? Ce pot să vă spun?

— Repet! Dacă sînt adevărate!

— Bineînțeles că sînt adevărate... Or fi adevărate...

— Puteți să dovedeți ce scrie în ele?!

— Să dovedesc? Cum aș putea să dovedesc? Și de ce anume să dovedesc eu?

— Sau veți dovedi că sînt adevărate, sau riscați să suportați consecințele denunțului calomnios!

«Bun!», a exclamat în gînd locotenentul. S-a marcat primul as!

— Ce să zic, servește bine maiorul meu.

— De ce să dovedesc tocmai eu? Ce vreți să spuneți? Doar nu cumva insinuați că eu am făcut denunțurile anonime?!

— Chiar asta vreau să spun!

— Dar e absurd! Sînt scrise cu mîna! Pot să vă aduc probe cu scrisul meu! Să faceți o expertiză grafologică! E stupid!

— Nu e nimic stupid, iar expertiza am și făcut-o. În adevăr, nu e scrisul dumneavoastră. E al fiicei dumneavoastră care e studentă. Poate mai urlă decît aceste anonime, cu afirmații atît de grave și de calomnioase, este chiar faptul că ați dictat scrisorile fiicei dumneavoastră. Că ați implicat-o și pe ea în această murdărie, ca să vă răzbunați pe un om care și-a făcut datoria și nu a fost de acord să primească plocioanele cu care ați vrut să îl onorați.

— Fiica mea?! Cum puteți spune că le-a scris fiica mea?

— Foarte simplu. Uitați, priviți aici, sînt cîteva lucrări ale ei, de la facultate. Nici nu ar fi fost nevoie de expertiză grafologică, totuși am făcut-o. Dacă nu recunoașteți că dumneavoastră i-ați dictat anonimele mincinoase, atunci o punem pe ea sub învinuire. În ce privește caracterul mincinos al anonimelor, să știți că am stat de vorbă cu toți colegii dumneavoastră, am stat de vorbă și cu funcționarii căreia ați spus că i s-au făcut propuneri rușinoase, am făcut toate verificările cuvenite. Nu este altceva decît o calomnie născută din dorința de a vă răzbuna pe un om care și-a făcut datoria cu seriozitate. Alegeți: sau vă prezentați dumneavoastră mline dimineață la inspectorat ca să dați o declarație, sau o cităm pe fiica dumneavoastră.

În stradă, maiorul a inspirat îndelung aerul umed, apoi, privind spre pantofii:

— Cum naiba de sug apa ca o sugativă pantofii ăștia? În ce-l privește pe tip, e și el un fel de zăpadă întîrziată printre noi. O zvicnire de iarnă în primăvară.

— Măcar să afbă atîta demnitate să recunoască faptul că el i-a dictat fiicei anonimele calomnioase!, i-a răspuns locotenentul.

EMIL POENARU ■

COPERTA NOASTRĂ Reproducere color de VASILE MÎNECAN ■

FLACĂRA, Redacția: București, Piața Științei 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane: 17.60.10, 17.60.20, interioare: 1617 — repetați (Nicolae Cristache); 1606 — cultură, cenaclu (A. Dohotaru); 1618 — știință (Liviu Timbus); 1787 — probleme cetățenești-scrisori (Marga Nedelea); 1618 — publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Eugen Seceleanu); 1595 — fotoreportaj; 1623 — documentare; 1786 — administrație; 1782, 1621 — secretariat de redacție (Dan Bărlădeanu, Sorin Postolache); 1611 — secretar general de redacție (Marius Popescu); 1723 — redactor șef adjunct (Traian Prosan); 1822 — redactor șef.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

— Oricine vă citește poemele poate să constate că este adevărat ceea ce afirmăm într-o poezie: «La mine-n singel istoria contemporană plinge». Ce v-a îndemnat să purtați în permanență acest dialog cu epoca în care trăiți?

— Am dorit să exprim în versurile mele năzuințele celor cu care mă simțeam solidar. Părinții și strămoșii mei au fost țărani dintr-un ținut care a cunoscut adeseori în istorie revoltele provocate de nedreptatea socială. Acolo, a vorbi despre Horia, Cloșca și Crișan, despre Avram Iancu e ceva firesc și astăzi, de parcă fiecare i-ar fi cunoscut, ar fi stat de vorbă cu ei. În copilărie, poveștile de la vatră au fost pentru mine istorisirile despre faptele marilor eroi ai neamului și nu basmele cu Feți-Frumoși sau Ilene Cosinzene, deși le ascultam cu plăcere și pe acestea. Am cunoscut de mic suferința colectivității în care trăiam și atunci când am început să scriu am încercat să fac auzită durerea ei. Nu m-am erijat într-un exponent al dreptății, dar am căutat să nu uit nici o clipă în poezia mea setea de dreptate și fericire, spiritul revoluționar al oamenilor lingă care am văzut lumina zilei. Chiar dacă în cărțile mele se găsesc și versuri cu caracter intim, mie mi s-a părut mai important să scriu despre frământările celor mulți decât despre nelișițiile mele strict personale. Ca urmare, e firesc ca poezia mea să fi înregistrat evenimentele cele mai de seamă ale epocii.

— Există poezii care au fost în consonanță cu epoca lor și totuși poeziile scrise de ei nu au rezistat trecerii timpului. Mă grăbesc să spun că nu este cazul poeziei dumneavoastră. Fac parte dintr-o altă generație dar Melița, Aicea, printre ardeleni, Ursul românesc (în trecut fie spus, un succes al Cenaclului «Flacăra») mi-au plăcut și îmi plac și azi. Cum explicați că o poezie legată de un anumit eveniment social, provocată de un anumit context istoric, poate să emoționeze și peste ani, iar o altă, chiar dacă a stîrnit vîlvă la apariție, nu mai contează la un moment dat?

— Există o permanență spirituală în sufletul poporului. Atunci când scrisul tău este inspirat de un anumit eveniment trebuie să surprinzi în acesta ceea ce ține de eternul uman, astfel încît să tulbure și pe urmași, ca și cum ar fi participat direct la evenimentul respectiv. Numai căutînd esența întâmplărilor trăite te rupi din efemer și durezi ceva de pret.

— Multe din poeziile scrise prin anii '50 sînt din punct de vedere estetic nule. Totuși, ele nu au avut nici un rost?

— E foarte ușor să condamni acum poezia acelor ani. E ca și cum ai spune că într-o luptă, primele șiruri de soldați care ies din tranșee și sînt secerate de dușmani nu au avut nici un merit în obținerea victoriei. Da, au fost multe lucruri care nu erau înțelese cum trebuie în legătură cu literatura sau erau îngust înțelese. De pildă, mie mi s-a reposedat că «mesajul» poeziei Mărul de lingă drum nu este inteligibil: «Dar bine, ce fel de măr e acesta care își oferă merele oricui?» Însă în primii ani ai socialismului, cînd nu aveam experiență de ce înseamnă literatură socialistă, poezia din acea vreme, chiar stîngaci scrisă, chiar scrisă după anumite formule comandate, a avut și ea o contribuție la însuflețirea maselor în opera de făurire a noii societăți.

— Cum își explică poetul Mihai Beniuc coexistența în poezia sa a unui conținut revoluționar cu o formă de exprimare clasică?

— N-am vrut niciodată să șochez prin forma versurilor mele. Am dorit însă ca poezia mea să ajungă la inima oamenilor, să-i facă să vibreze, să mă înțeleagă de la bun început, cît mai mulți și nu numai cei care au de-a face în permanență cu literatura și arta. Dealtfel, cred că tumultul unei epoci revoluționare trebuie exprimat într-o operă limpede, accesibilă poporului.

— Care este menirea poeziei revoluționare în epoca actuală?

— Revoluția nu s-a încheiat. Mai avem de luptat cu multe greutăți și nu numai cu cele materiale, ci mai ales cu cele din conștiința socială. Revoluția nu se face prin parchet în casă, apă caldă și rece la robinet, televizor și casetofon, deși toate acestea sînt lucruri bune, care ar trebui să fie în orice locuință. Revoluția se face prin dobîndirea unei noi conștiințe. Și fără ajutorul, printre altele, al poeziei, al poeziei revoluționare, ea nu poate să apară.

— Poezii care au cîntat revoluția au fost și în alte epoci. Prin ce se deosebește de acestea poezia revoluționară?

— Mă gîndesc că e frumoasă Hora unirii și ne însuflețește și astăzi. Dar altele erau problemele cu care se confruntau Vasile Alecsandri și altele sînt problemele vremurilor noastre. Noi trebuie să adîncim sensul cuvintelor de etică și echitate socială,

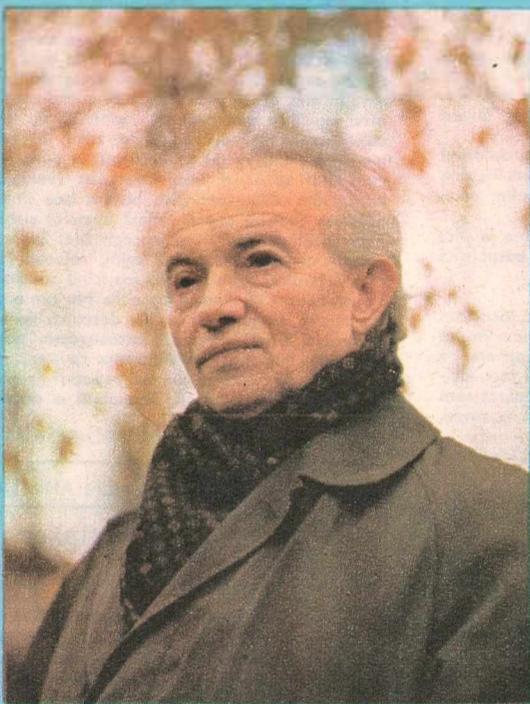
să intruchipăm în imagini mobilizatoare înfăptuirea unei revoluții cum nu a mai fost în istorie și care are ca țintă înfăptuirea comunismului. Nu trebuie să uităm nici o clipă contribuția pe care o aduc România, președintele Nicolae Ceaușescu la politica internațională, la promovarea unei noi viziuni în legătură cu relațiile dintre țări și popoare, la stabilirea unei noi ordini economice și politice. Astăzi, poetul revoluționar, poetul comunist, pornind de la realitățile țării sale, trebuie să reflecte în conștiința lui, în opera lui, tot ce se întîmplă pe întreaga planetă.

— Cît de mult poate fi implicat un poet în viața cetății?

— În ultimă instanță poetul trebuie să fie integral implicat în viața cetății. Așa cum Eminescu sau Caragiale nu au rămas străini de epoca lor, așa și astăzi scriitorul român, scriitorul de pretutindeni trebuie să fie în miezul evenimentelor, să participe cu toată ființa sa la tot ce frămîntă colectivitatea în care trăiește.

— Dar viața în public nu înseamnă pentru un scriitor o abdicare de la destinul său de creator? Nu-l sustrage meditației?

MIHAI BENIUC: instaurarea unui climat al adevărului la noi în țară — iată una din cuceririle noastre de pret

Fotografie de ION PREDOȘANU

Mihai Beniuc — poet, dramaturg, prozator, specialist în domeniul psihologiei — s-a născut la 20 — XI — 1907 la Sebiș (Arad).

Bibliografie selectivă a scrierilor literare: Cîntece de pierzanie (1938), Cîntece noi (1940), Poezii (1943), Orașul pierdut (1944), Un om așteaptă răsăritul (1946), Steaguri (1953), Mărul de lingă drum (1954), Trăinicie (1955), Azimă (1956), Căldător prin constelații (1957), Inima bătrînului Vezuv (1957), Cu un ceas mai devreme (1959), Pe muche de cuțit (1959), Materia și visele (1961), Pe coardele timpului (1963), Dispariția unui om de rînd (1963), Cu faruri aprinse (1964), Colți de stîncă (1965), Alte drumuri (1967), Mozaic (1968), Etape (1971), Arderi (1972), Turn de veghe (1972), Pămînt pămînt (1973), Focuri de toamnă (1974), Rămîne pururi vatra (1974), Patrulă de noapte (1975).

— Se exagerează întotdeauna cînd se vorbește despre necesitatea ca scriitorul să se izoleze, să mediteze în liniștea bibliotecii la faptele de seamă ale umanității, cărora să le închine opere cît mai fin cizelate. Eu nu cred în viabilitatea unor astfel de opere dacă nu izvorăsc dintr-o profundă cunoaștere a realităților. Eu am fost și soldat, și profesor, și poet. Nu pot zice că viața mi-a lăsat prea mult răgaz, că n-a trebuit în permanență să mă confrunt cu ea, chiar să lupt cu ea, să port bătălii din care am ieșit învins sau învingător. Nu știu însă dacă poezii care au stat acasă și au meditat îndelung au făcut lucruri mai grozave. Mă întreb dacă Balzac ar fi reușit să scrie *Comedia umană* dacă nu ar fi cunoscut nemijlocit societatea burgheză a timpului său. După cum Dante, luptătorul pentru o idee ce avea să triumfe mai tîrziu — unitatea Italiei — nu ar fi scris o operă genială dacă nu ar fi știut ca nimeni altul realitățile din Florența, din Italia. Nu există o creație autentică, viabilă care să nu pornească dintr-o profundă cunoaștere a vieții. Iar aceasta nu se obține în izolarea camerei, ci în tumultul cetății. Dealtfel, istoria contemporană nu-l mai lasă pe scriitor să se refugieze într-un univers al său, ci îl cuprinde, vrînd-nevrînd, în virtutea ei.

— V-ați ținut promisiunea pe care ați făcut-o într-una din primele dumneavoastră poezii. Întrați «masiv și greu în vremea cu un car cît dealul de poeme.» Sînteți mulțumit de tot ce ați scris?

— Nu. Și încerc acum, pe cît posibil, să

selectez.

— De ce a trebuit să se ajungă la operația aceasta de selectare?

— Cu vremea mi-am pierdut din «virtutea» pe care o aveam în Cîntece de pierzanie.

— Adică?

— Am devenit mai rafinat. Cu timpul te gîndești mai mult la mijloacele de expresie decît la scopurile pentru care scrii. Mijloacele devin scopuri.

— Regreți că ați scris unele poezii?

— N-am regretat și nu regret nici măcar lucrurile slabe pe care le-am scris. Ele reprezintă viața mea, ezitățile și căutările mele, izbînzile și neîmplinirile mele și a regreta că au apărut de sub condeiul meu e ca și cum aș spune că îmi pare rău că am trăit. Erorile fac și ele parte din destinul unui om și ele mi-au servit ca să aflu încotro trebuie să mă îndrept ca să izbutesc.

— A fost necesar să scrieți atît de mult?

— A fost o perioadă cînd a trebuit ca poetul să răspundă unor sarcini precise care îi cereau să fie în permanență prezent în conștiința publică prin scrisul său. Din

triumf al omului care va împiedica dezastrelle, nu va permite transformarea planetei într-un imens deșert.

— În astfel de condiții și poezia capătă responsabilități mai bine precizate.

— Poetul trebuie să-și asume cu și mai mult curaj destinul de exponent al năzuințelor celor mulți, să apere demnitatea omului și menirea lui în lume.

— Ce înțelegeți prin curaj în poezie?

— N-aș spune că e suficient să exprimi un adevăr, ci trebuie să-l exprimi în mod convingător, astfel încît oricine să și-l însușească de parcă l-ar fi rostit el.

— În mod firesc vă întreb acum ce înțelegeți prin lașitate în poezie.

— A te sustrage, a te da la o parte din viața socială. Aceasta e o lipsă de respect față de semenii tăi, față de tine însuși ca membru al unei societăți. Poate dorința de confort te face să-ți uiți misiunea pe care o ai de cînd ai luat condeiul în mînă. Dar decît acasă la căldurică și să nu-ți poți privi semenii în ochi, mai bine o viață mai puțin liniștită dar trăită în așa fel încît să poți pași cu fruntea sus.

— Ați avut vreodată (mă refer la destinul dumneavoastră de poet) vreun moment de lașitate?

— Nu. În ciuda tuturor evenimentelor pe care le-am trăit, mai mult sau mai puțin plăcute, totdeauna cred că am fost activ pe tărîm literar ca și în viața obștească și nu am abdicat nici o clipă de la crezul meu — acela de a servi celor mulți.

— Credeți că un poet capabil să înriurească multe conștiințe își mai aparține?

— El devine un bun al poporului și nu mai are dreptul să dispună de sine după bunul său plac. El nu mai poate duce o viață obișnuită, ci trebuie să și-o dedice în întregime poporului său, fără să se mai gîndească la sine.

— Sînteți nu numai un poet dar și un om de știință. Cum împacăți cele două domenii? Mă interesează răspunsul la această întrebare cu atît mai mult cu cît astăzi unii proclamă un divorț total între cultura umanistă și cea științifică.

— Nu sînt de acord cu acest divorț. Cele două domenii se împacă foarte bine. Știința și literatura sînt două modalități diferite prin care poți să cunoști realitatea. Tocmai de aceea ele ar trebui să «se împace», nu să se delimiteze cu atîta înverșunare. Mi-ar fi greu să descriu structura atomului cu ajutorul poeziei dar pot s-o fac cu ajutorul datelor oferite de știință. După cum mi-ar fi imposibil să surprind miracolul înfloririi caisului din fața casei mele prin intermediul unei formule matematice. Lucrul devine însă realizabil folosind uneltele poeziei. Viața nu are decît de cîștigat din prietenia științei cu literatura.

— Aș vrea să cred că am atins în dialogul nostru cîteva din problemele care vor fi dezbătute la apropiatul Congres al educației politice și culturii socialiste.

— Congresul acesta, de o mare importanță pentru poporul nostru, va examina modalitățile de însușire a culturii și educației socialiste. El e o dovadă a grijii care se manifestă la noi pentru formarea omului nou.

— Tot la acest Congres creatorii își vor prezenta și opiniile în legătură cu Epopea națională.

— Această Epopee trebuie să izvorască din tendințele fundamentale ale poporului. Cei care au pus bazele ei au fost rapsozii anonimi. Din păcate, nimeni nu a reușit să unifice într-o singură operă toate aceste balade create de-a lungul veacurilor de geniul poporului român. Dar la temelie acestei epopei nu trebuie să stea numai miturile populare sau evenimentele din istorie. Creatorii trebuie în primul rînd să scruteze propria lor epocă, să o înțeleagă în toată complexitatea ei și s-o înfățișeze în forme artistice superioare, în concordanță cu timpul în care trăim. Realitățile se schimbă în permanență. Cuvintele nu mai au nici ele stabilitatea dinainte. Fiecare artist trebuie să elaboreze o formulă originală cu ajutorul căreia să-și transmită gîndurile. E mult mai greu să scrii azi poezie decît pe vremea lui Șt.O. Iosif. Azi, poeziei i se cere să îndemne pe oameni să apuce pe un drum major al vieții istorico-sociale.

— Poezia poate declanșa un eveniment? Sau numai înregistrează evenimentele?

— Poate contribui indiscutabil la declanșarea unui eveniment atunci cînd pătrunde în conștiința oamenilor. Revoluția franceză nu poate fi închipuită fără *La Marseillaise*, după cum Unirea Principatelor Române nu poate fi închipuită fără *Hora Unirii*.

— Vă mai simțiți, așa cum declarați odată într-o poezie, un «bătrîn haiduc»?

— Nu e totuși să fii un ostaș cu întregul echipament de 35 de kilograme în spinare sau un ostaș cu bilet de lăsare la vatră.

GEORGE ARION